

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2013

Zostavila Rozália Cenigová

Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

7. medzinárodná konferencia

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2013

<http://www.spgk.sk>

© Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2013

ISBN 978 – 80 – 970092 – 6 – 7

EAN 9788097009267

Ďakujeme ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušanovi Čaplovičovi za prevzatie osobnej záštity nad 7. medzinárodnou konferenciou *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*.

Ďalej vyslovujeme úprimnú vd'aku sekcii regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky za finančnú podporu 7. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* a 8. ročníka *Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2012.

OBSAH

PROGRAM 7. MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE	5
ÚVOD	6
I. ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC NA SLOVENSKU	7
<i>Rozália Cenigová</i> Analýza stavu školských knižníc za rok 2012	8
II. VZDELÁVANIE ŠKOLSKÝCH KNIHOVNÍKOV	33
<i>Viera Stankovičová</i> Vzdelávací program pre školských knihovníkov Práca v školskej knižnici	34
III. PROJEKTY NA PODPORU A ROZVOJ ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI	41
<i>Eva Stručková</i> Aktivity školskej knižnice na podporu a rozvíjanie čitateľskej gramotnosti	42
<i>Edita Vaníčková Makosová</i> Šifrování – rozvoj čtenářské gramotnosti pomocí netradičních forem práce s knihou s ukázkou začleněné do RVP pro druhý stupeň základních škol a víceletých gymnázií.....	49
<i>Beáta Chlebovcová</i> Rozvoj čitateľskej gramotnosti v edukačnom procese a spôsob jej realizácie v školskej knižnici	55
<i>Terézia Šupolová</i> Čitateľská gramotnosť alebo ako prebudiť u žiakov záujem o čítanie	61
IV. PROJEKTY NA ROZVOJ INFORMAČNEJ VÝCHOVY	67
<i>Eva Slavíková</i> Školní knihovna – součást školního vzdělávacího systému	68
<i>Lenka Navrátilová</i> Informační vzdělávání v praxi aneb výuka v knihovně samozřejmostí	75
Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2012	80
Príloha č. 2 Podujatia na rozvoj čitateľskej gramotnosti	82
Príloha č. 3 Vyhodnotenie celoslovenského projektu „Záložka do knihy spája slovenské školy“	90
Príloha č. 4 Hodnotenie celoslovenského projektu „Záložka do knihy spája slovenské školy“ základnými školami a strednými školami	94
Príloha č. 5 Vyhodnotenie 8. ročníka „Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2012 ..	154

7. medzinárodná konferencia

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

- 09.30 – 10.00** **Prezentácia**
- 10.00 – 10.20** **Otvorenie medzinárodnej konferencie**
- 10.20 – 11.00** **Analýza stavu školských knižníc za rok 2012**
Rozália Cenigová, Slovenská pedagogická knižnica, Bratislava
- 11.00 – 11.20** **Vzdelávací program pre školských knihovníkov Práca v školskej knižnici**
Viera Stankovičová, Regionálne pracovisko MPC, Banská Bystrica
- 11.20 – 11.40** **Školní knihovna – součást školního vzdělávacího systému**
Eva Slavíková, Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Pardubice, ČR
- 11.40 – 12.00** **Aktivity školskej knižnice na podporu a rozvíjanie čitateľskej gramotnosti**
Eva Stručková, Stredná odborná škola záhradnícka, Piešťany
- 12.00 – 12.30** **Slávnostné ocenenie víťazov „Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2012**
- 12.30 – 13.20** **Obedňajšia prestávka**
- 13.20 – 13.40** **Šifrování – rozvoj čtenářské gramotnosti pomocí netradičních forem práce s knihou
s ukázkou začleněné do RVP pro druhý stupeň základních škol a víceletých gymnázií**
Edita Vaníčková Makosová, Gymnázium, Příbram, ČR
- 13.40 – 14.00** **Informační vzdělávání v praxi aneb výuka v knihovně samozřejmostí**
Lenka Navrátilová, Městská knihovna Polička, ČR
- 14.00 – 14.20** **Rozvoj čitateľskej gramotnosti v edukačnom procese a spôsob jej realizácie
v školskej knižnici**
Beáta Chlebovcová, Spojená škola, Spišská Nová Ves
- 14.20 – 14.40** **Čitateľská gramotnosť alebo ako prebudit' u žiakov záujem o čítanie**
Terézia Šupolová, Základná škola, Turzovka-Bukovina
- 14.40 – 15.00** **Diskusia a ukončenie medzinárodnej konferencie**

ÚVOD

Siedmy ročník medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušana Čaploviča 16. mája 2013 v prednáškovej sále Univerzitetnej knižnice v Bratislave.

Na medzinárodnej konferencii sa zúčastnilo viac ako sto školských knihovníkov z celého Slovenska, ako aj ďalší zástupcovia pedagogickej a knižničkej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky.

Texty uverejnené v tomto zborníku sú rozdelené do štyroch častí.

I. časť prináša podrobnú analýzu stavu školských knižníc v Slovenskej republike za rok 2012. Súčasťou analýzy sú informácie o počte škôl a školských knižníc, knižničnom fonde, používateľoch, výpožičkách, podujatiach pre používateľov, informačných technológiách, personálnom zabezpečení a financovaní školských knižníc s doplňujúcim komentárom. Uzatvára ju správa o činnosti metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

II. časť popisuje cieľ, štruktúru, cieľovú skupinu, rozsah a priebeh realizácie akreditovaného vzdelávacieho programu pre školských knihovníkov *Práca v školskej knižnici*, ktorý v rámci aktualizácie vzdelávania realizuje Metodicko-pedagogické centrum.

III. časť predstavuje realizované projekty na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov základných škôl a stredných škôl v súlade so štátnym vzdelávacím programom a školským vzdelávacím programom v Českej republike a Slovenskej republike. Zároveň uvádza konkrétne príklady ako využiť knižnično-informačné služby priamo vo vyučovaní alebo v mimoškolských aktivitách. Školské knižnice v Základnej škole v Turzovke-Bukovine, v Strednej odbornej škole záhradníckej v Piešťanoch a v Spojenej škole v Spišskej Starej Vsi detailne popisujú aj priebeh víťazných podujatí v rámci *Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2012.

IV. časť informuje o možnostiach prepojenia školských knižníc so školskými vzdelávacími programami a vytváraní informačného zázemia pre všetkých členov školských komunít. Obsahuje aj vzdelávacie ciele, formu a obsah vyučovacích hodín informačnej výchovy vo verejnej knižnici a konkrétne námety na realizáciu informačnej výchovy priamo vo vyučovaní alebo v rámci mimoškolskej činnosti.

Obsah zborníka uzatvárajú prílohy, ako je vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2012, podujatia na rozvoj čitateľskej gramotnosti, vyhodnotenie celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy* a jeho hodnotenie základnými školami a strednými školami doplnené bohatou kolekciami fotografií, vyhodnotenie 8. ročníka *Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc.

Rozália Cenigová

I. Analýza stavu školských knižníc na Slovensku

ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2012

Rozália Cenigová

Základným východiskovým materiálom pre spracovanie analýzy stavu školských knižníc bol výber štatistických údajov, ktoré uviedli školské knižnice vo *Výkaze o školskej a akademickej knižnici za rok 2012 Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01* (ďalej len „výkaz“) a ktoré spracoval Ústav informácií a prognóz školstva v Bratislave v spolupráci so Školským výpočtovým strediskom v Banskej Bystrici. Zber štatistických údajov a ich schválenie vykonali odbory školstva príslušných obvodných úradov v sídle kraja. Doplnujúcim materiálom analýzy boli právne normy, metodické odporúčania, interné správy a odborné konzultácie metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice (ďalej len „metodické centrum pre školské knižnice“), informácie z webového portálu InfoLib, príspevky z printových a elektronických médií, telefonické prieskumy vo vybraných školských knižniciach, vyžiadané písomné informácie zo školských knižníc ako aj vyžiadané informácie z regionálnych knižníc, ktoré poskytujú metodickú pomoc školským knižniciam.

POČET ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Podľa celkového sumáru štatistického zisťovania bolo k 31. decembru 2012 evidovaných **1 812 školských knižníc**, ktoré boli zriadené v súlade so **zákonom č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o knižniciach“) a ktoré boli súčasťou **1 812 základných škôl a stredných škôl** (tabuľka 1). Po druhýkrát sa uskutočnil **adresný zber štátnych štatistických údajov o školských knižniciach**, a to na základe **webového registra**, ktorý bol vytvorený z identifikačných údajov o školských knižniciach, ktoré systematicky vedie metodické centrum pre školské knižnice v **Adresári školských knižníc v Slovenskej republike**. Do webového registra mali prístup len tie základné školy a stredné školy, ktoré boli od roku 2000 do roku 2012 zároveň zaevidované aj v **Zozname knižníc Slovenskej republiky**, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo kultúry SR“). V súčasnosti existuje zhoda medzi evidovanými knižnicami v uvedenom zozname a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike.

V roku 2012 bolo zrušených **161 školských knižníc**. Zriaďovatelia školských knižníc ako dôvod zrušenia školskej knižnice najčastejšie uvádzali nevyhovujúce priestory pre školskú knižnicu, nedostatok finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu, poprípade personálne problémy s obsadením funkcie školského knihovníka. V sledovanom období bolo zriadených **23 nových školských knižníc**. V porovnaní s rokom 2011 klesol počet školských knižníc integrovaných s verejnou knižnicou o **28**, a to z dôvodu odstránenia nepresností v štatistickom vykazovaní. V predchádzajúcom roku niektoré školské knižnice nesprávne vyhodnotili spoluprácu s verejnými knižnicami ako integráciu s verejnou knižnicou.

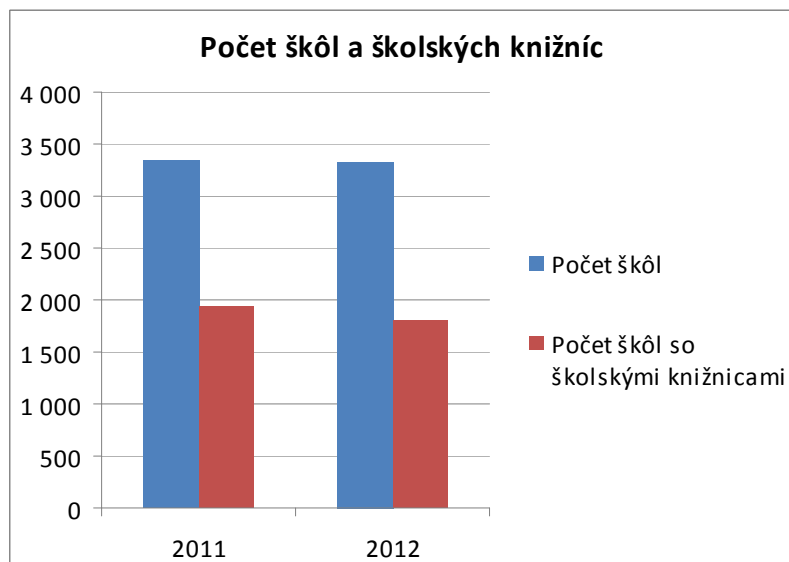
Je potrebné uviesť, že ani pri adresnom zbere štátnych štatistických údajov a na základe školenia zástupcov Ústavu informácií a prognóz školstva a štatistikov z odborov školstva príslušných obvodných úradov v sídle kraja sa nepodarilo predísť chybám pri štátnom štatistickom zisťovaní. Napríklad v priebehu zberu na základe kontroly 800 schválených výkazov štatistikmi z odborov školstva príslušných obvodných úradov v sídle kraja bolo

metodickým centrom pre školské knižnice zistené, že väčšina školských knižníc vo svojich výkazoch buď nevyplnila povinné štatistické údaje, ako bol počet odbornej literatúry a počet krásnej literatúry, alebo uviedla nesprávne štatistické údaje, a to najmä nesprávny počet odbornej literatúry a krásnej literatúry (do tohto počtu zarátali aj audiovizuálne a elektronické dokumenty a iné špeciálne dokumenty), nesprávny počet potenciálnych používateľov (počet pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov školy často prevyšoval počet samotných žiakov danej školy), neuvedené žiadne výpožičky učiteľov alebo žiakov (pričom školské knižnice uviedli vysoký počet registrovaných učiteľov a žiakov), nesprávne vykázané priestory pre používateľov školskej knižnice (uvádzali len „voľnú“ plochu medzi regálmi) a nesprávne vykazovanie odborných kurzov, porád a seminárov (vykázali aj odborné kurzy a porady učiteľov, ktoré nesúviseli s činnosťou školskej knižnice, a tematické semináre pre učiteľov alebo žiakov). Na väčšinu týchto chýb mohli školské knižnice upozorniť **štatistickí z odborov školstva príslušných obvodných úradov v sídle kraja pri kontrole a schvaľovaní daných výkazov**. Metodickým centrom pre školské knižnice o „odomknutie“ schváleného výkazu boli dodatočne požiadaní niektorí štatistickí z odborov školstva príslušných obvodných úradov v sídle kraja a o opravu chybných údajov boli požiadané konkrétne školské knižnice.

Tabuľka 1 Počet škôl a školských knižníc

Ukazovateľ	2011	2012	Nárast/pokles (%)
Počet škôl	3 350	3 321	-0,87
Počet škôl so školskými knižnicami	1 945	1 812	-6,84
z toho integrované s verejnou knižnicou	80	57	-28,75

Graf 1

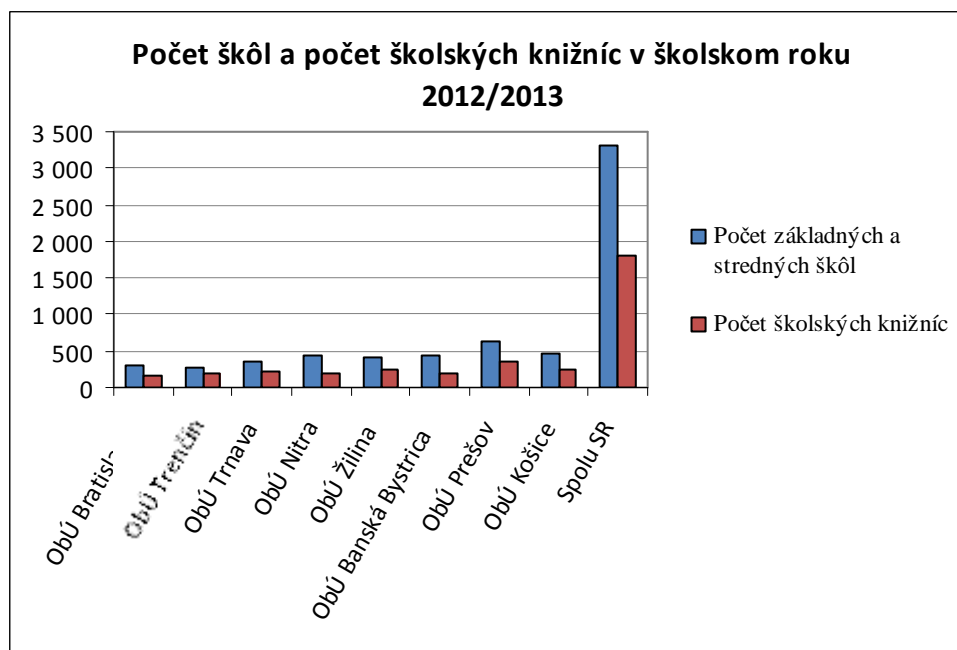
Z celkového počtu **3 321 základných škôl a stredných škôl** evidovaných v sieti škôl a školských zariadení Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) v školskom roku 2012/2013 nemalo zriadenú školskú knižnicu **1 509 škôl**. Uvedené školy využívali na informačné a dokumentové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu kabinetné zbierky kníh, prípadne si zapožičali informačné zdroje

z verejných knižníc. V tabuľke 2 je zobrazený počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2012/2013 uvedených podľa obvodných úradov v sídle kraja.

Tabuľka 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2012/2013

Ukazovateľ	Počet základných škôl a stredných škôl	Počet školských knižníc	%
Obvodný úrad Bratislava	307	156	50,81
Obvodný úrad Trenčín	280	190	67,86
Obvodný úrad Trnava	348	224	64,37
Obvodný úrad Nitra	440	205	46,59
Obvodný úrad Žilina	411	238	57,90
Obvodný úrad Banská Bystrica	429	192	44,76
Obvodný úrad Prešov	628	360	57,32
Obvodný úrad Košice	478	247	51,67
Spolu Slovenská republika	3 321	1 812	54,56

Graf 2

KNÍŽNIČNÝ FOND

K 31. decembru 2012 školské knižnice evidovali **6 456 457 knižničných jednotiek** (tabuľka 3). Po prepočítaní uvedeného počtu knižničných jednotiek s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **3 563 knižničných jednotiek**, čo je o 75 knižničných jednotiek menej ako v roku 2011.

Počet knižničných jednotiek po prepočítaní na **jedného registrovaného používateľa** predstavoval približne **21 zväzkov** a na **jedného registrovaného používateľa z radov žiaka** predstavoval približne **24 zväzkov**. Uvedený údaj môžeme pokladať za pozitívny, keďže

Model školskej knižnice odporúča, aby na jedného registrovaného používateľa z radov žiakov pripadalo desať zväzkov.

Je potrebné upozorniť na značný úbytok počtu **audiovizuálnych a elektronických dokumentov a iných špeciálnych dokumentov**. Oproti roku 2011 sa znížil počet audiovizuálnych a elektronických dokumentov až o **50,21 %** a počet iných špeciálnych dokumentov **64,91 %**. Dá sa predpokladať, že tieto dokumenty boli vyradené buď z dôvodu opotrebovania, alebo nesprávneho vykazovania v predchádzajúcom štatistickom období, poprípade boli rozdelené do kabinetných zbierok z dôvodu zrušenia 161 školských knižníc. Napríklad pri uvedenej kontrole výkazov bolo zistené, že niektoré školské knižnice medzi špeciálne dokumenty nesprávne zaradili aj záverečné absolventské práce žiakov a práce stredoškolskej odbornej činnosti.

Počet **titulov dochádzajúcich periodík** po prepočítaní na jednu školskú knižnicu predstavoval približne **sedem** titulov. V porovnaní s rokom 2011 je úbytok približne o dva tituly.

Školské knižnice dopĺňali knižničné fondy formou nákupu, darom, výmenou, bezodplatným prevodom, náhradou za stratený dokument atď.

Ročný prírastok po prepočítaní na jedného registrovaného používateľa bol **0,41 titulu**. Oproti roku 2011 sa nepatrne zvýšil, a to konkrétne o 0,03 titulu. Uvedený ročný prírastok predstavuje približne 14 % z optimálneho ročného prírastku. *Model školskej knižnice* totiž odporúča školským knižniciam, aby každý rok zakúpili tri zväzky na jedného registrovaného používateľa. Na základe aktuálneho ročného prírastku by sa **knižničné fondy** školských knižníc **obnovili za 52 rokov**.

Školské knižnice vyradili zo svojich knižničných fondov **117 106 knižničných jednotiek**, a to najmä pre ich obsahovú zastaranosť alebo fyzické poškodenie.

Počet knižničných jednotiek **spracovaných automatizovane** tvoril približne **23 %** z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek, čo je oproti roku 2011 **nárast približne o 8 %**.

Na základe sumáru uvedených štatistických údajov, ktorý vypracovalo Školské výpočtové stredisko v Banskej Bystrici, bolo zistené, že z celkového počtu **385 školských knižníc**, ktoré si v rokoch 2006 – 2009 a v roku 2011 v rámci rozvojového projektu MŠVVaŠ SR *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém, malo už **220 školských knižníc spracovaný k 31. decembru 2012 celý knižničný fond automatizovaným spôsobom**.

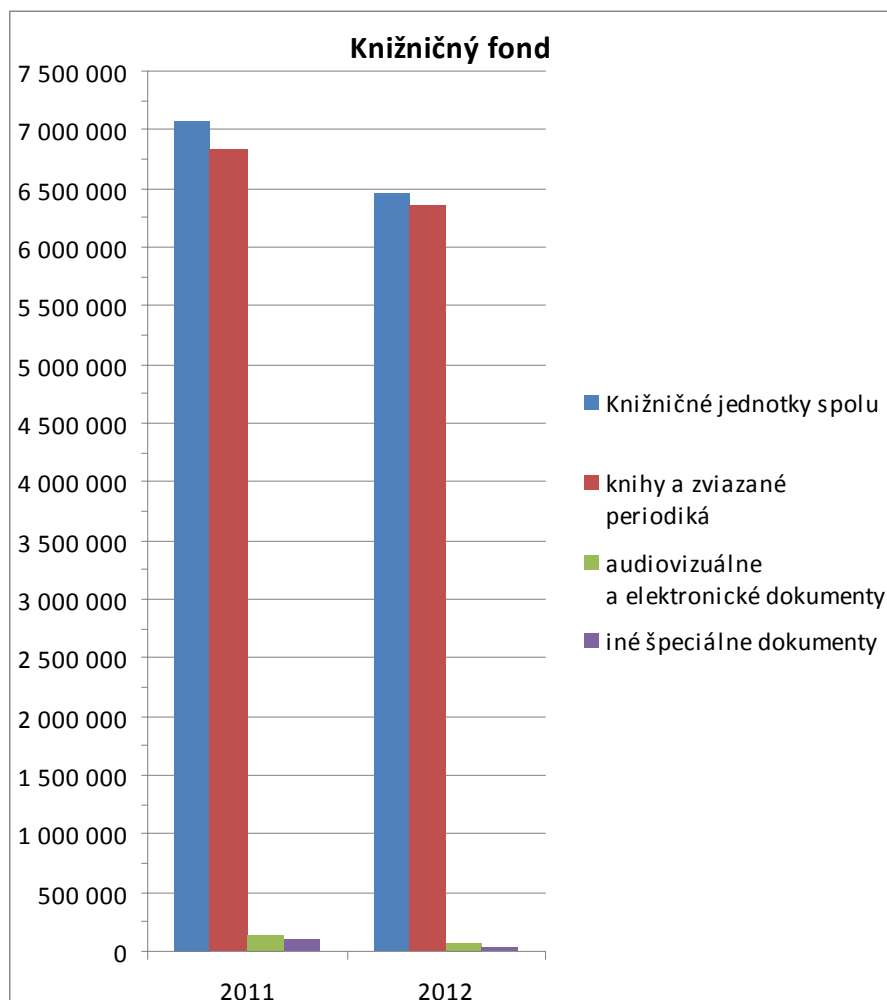
Je potrebné poznamenať, že k uvedenému dátumu až 17 školských knižníc, ktoré si zakúpilo automatizované knižnično-informačné systémy zo spomínaného rozvojového projektu, nevykázalo žiadne knižničné jednotky spracované automatizovane vo svojich výkazoch. Na základe písomnej žiadosti metodického centra pre školské knižnice o predloženie vysvetlenia k uvedenej skutočnosti bolo zistené, že zriaďovatelia oslovených školských knižníc nezabezpečili prevádzku automatizovaného knižnično-informačného systému napríklad z dôvodu neabsolvovania školenia školského knihovníka na prácu v automatizovanom knižnično-informačnom systéme, personálnej zmeny školského knihovníka alebo riaditeľa školy, technických problémov s počítačom. Všetci oslovení

zriaďovatelia školských knižníc sa zaviazali, že v čo najkratšom čase urobia nápravu a do konca roka 2013 ich školské knižnice budú mať spracovaný knižničný fond automatizovaným spôsobom.

Tabuľka 3 Knižničný fond

Ukazovateľ		2011	2012	Nárast/pokles (%)
Knižničné jednotky spolu		7 075 292	6 456 457	-8,75
v tom	knihy a zviazané periodiká	6 842 038	6 354 495	-7,13
	audiovizuálne a elektronické dokumenty	136 726	68 085	-50,21
	iné špeciálne dokumenty	96 528	33 877	-64,91
Počet titulov dochádzajúcich periodík		18 011	11 990	-33,43
Ročný prírastok knižničných jednotiek		123 272	125 023	+1,42
Úbytky knižničných jednotiek		105 587	117 106	+10,91
Knižničné jednotky spracované automatizovane celkom		1 067 700	1 462 875	+37,01

Graf 3

POČET POUŽÍVATEĽOV

Na základe štatistických informácií uvedených v tabuľke 4 môžeme skonštatovať, že počet **registrovaných používateľov** tvoril **57,26 % z celkového počtu potenciálnych používateľov**. V porovnaní s rokom 2011 je to **nárast** približne o **1,05 %**.

Percento **registrovaných používateľov z radov žiakov** bolo o niečo vyššie a predstavovalo **57,34 %**. Oproti predchádzajúcemu roku je to takisto **nárast** o **1,61 %**.

Za povšimnutie stojí skutočnosť, že **najväčší percentuálny podiel** registrovaných používateľov z radov žiakov mali **školské knižnice v základných školách (62,74 %)**. O niečo menej mali **školské knižnice v špeciálnych školách (52,89 %)** a najmenej mali **školské knižnice v stredných školách (47,71 %)**. Tieto štatistické informácie boli získané na základe spracovaných súhrnných výkazov uvedených druhov škôl Ústavom informácií a prognóz školstva.

Znepokojujúce bolo zistenie, že až **80 školských knižníc malo menej evidovaných používateľov z radov žiakov ako desať**.

Pričom **v skutočnosti bol počet žiakov**, ktorí využívali knižnično-informačné služby, technické zariadenie školskej knižnice alebo sa zúčastňovali vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, **oveľa vyšší**. Dokazujú to fakty, ktoré boli zistené na základe riadeného rozhovoru so školskými knihovníkmi a vyžiadaných písomných informácií z vybraných školských knižníc.

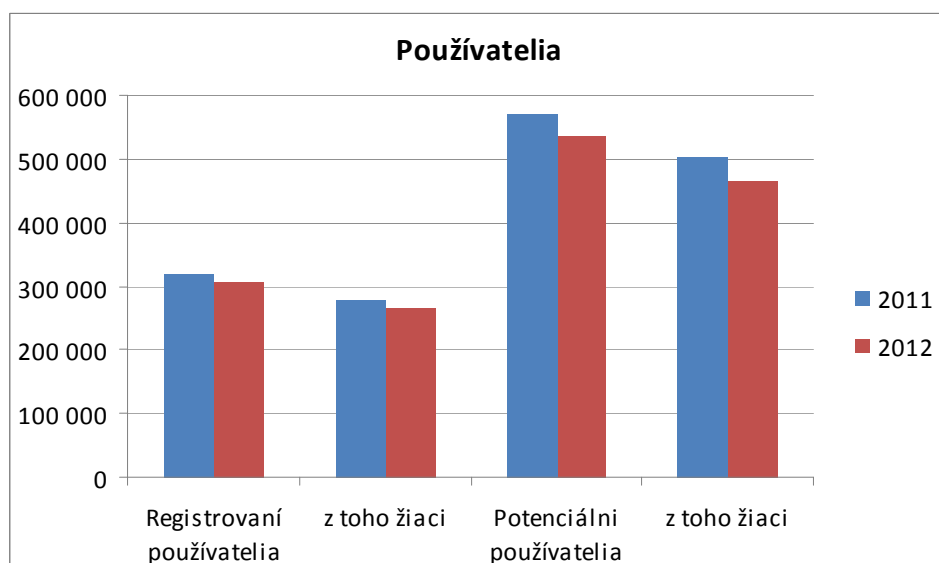
Školskí knihovníci potvrdili, že častokrát nesprávne nezaregistrovali za používateľov žiakov a učiteľov, ktorí využívali len prezenčné výpožičky knižničných dokumentov počas vyučovacích hodín, ktoré sa realizovali priamo v priestoroch školských knižníc, alebo využívali prístup na internet, multimediálne zariadenie, poskytovanie kópií informačných dokumentov. V týchto prípadoch bolo potrebné, aby školskí knihovníci zaregistrovali uvedených žiakov a učiteľov, prípadne im len obnovili registráciu v danom roku.

Na druhej strane je všeobecne známe, že mnohí žiaci a učitelia sú registrovanými používateľmi iných typov knižníc, a to prevažne verejných knižníc alebo vedeckých knižníc, v ktorých sú knižničné fondy oveľa rozmanitejšie a aj aktuálnejšie.

Tabuľka 4 Používatelia

Ukazovateľ	2011	2012	Nárast/pokles (%)
Registrovaní používatelia	320 588	307 288	-4,15
z toho žiaci	279 421	267 260	-4,35
Potenciálni používatelia	570 378	536 656	-5,92
z toho žiaci	501 415	466 065	-7,05

Graf 4

VÝPOŽIČKY

Na základe tabuľkového spracovania štatistických informácií o počte poskytnutých výpožičiek (tabuľka 5) a po prepočítaní celkového počtu výpožičiek na **jedného registrovaného používateľa**, ktorý bol **4,10 výpožičiek**, možno skonštatovať, že tento výsledok sa oproti roku 2011 zmenil len nepatrne, **zvýšil sa len o 0,27 výpožičiek**.

Po prepočítaní výpožičiek odbornej literatúry a krásnej literatúry s počtom registrovaných používateľov z radov žiakov pripadlo na **jedného žiaka 2,74 výpožičiek**. V tomto prípade sa podobný výsledok dosiahol aj v predchádzajúcom roku, čo konkrétne predstavovalo 2,66 výpožičiek.

Na základe spracovaných súhrnných výkazov uvedených druhov škôl už spomínaným Ústavom informácií a prognóz školstva je vhodné poznamenať, že **väčší počet výpožičiek na jedného registrovaného žiaka** v porovnaní s celkovým počtom registrovaných používateľov bol dosiahnutý v **školských knižniciach základných škôl (2,88 výpožičiek)**. O niečo **menší počet výpožičiek na jedného registrovaného žiaka**, ako je uvedený priemer, vykázali **školské knižnice stredných škôl (2,48 výpožičiek)**. **Najmenší počet výpožičiek na jedného registrovaného žiaka** pripadol v **školských knižniciach špeciálnych škôl (1,63 výpožičiek)**.

Opäť je potrebné zdôrazniť, že **počet vykázaných výpožičiek by bol** v skutočnosti oveľa **vyšší**, keby školskí knihovníci systematicky evidovali najmä:

- prezenčné výpožičky žiakov a učiteľov počas vyučovacích hodín v školských knižniciach,
- prezenčné výpožičky učiteľov len na jednu vyučovaciu hodinu v triede,
- absenčné výpožičky učiteľov v pravidelných mesačných intervaloch,
- absenčné výpožičky a prezenčné výpožičky periodík.

Pri riadenom rozhovore so školskými knihovníkmi bolo zistené, že niektorí školskí knihovníci vypožičali učiteľom veľké množstvo kníh, pričom výpožičky nielen **nepredlžovali** v mesačných intervaloch, ale ich vôbec **ani nevykazovali** ako výpožičky v danom kalendárnom roku.

Na základe sumáru štatistických údajov vypracovaného Školským výpočtovým strediskom v Banskej Bystrici boli zistené tieto **negatívne zistenia**:

- 28 školských knižníc poskytuje výpožičky len z odbornej literatúry,
- 26 školských knižníc poskytuje výpožičky len krásnej literatúry,
- 307 školských knižníc vôbec neevidovalo alebo neposkytovalo prezenčné výpožičky,
- 647 školských knižníc neposkytovalo absenčné výpožičky.

Školské knižnice, ktoré do svojho knižničného fondu buď nezaradili krásnu literatúru, alebo nezaradili odbornú literatúru, ponechali uvedenú literatúru bez zaevidovania len v kabinetných zbierkach, poskytovali knižnično-informačné služby v rozpore s § 10 ods. 2 písm. b) zákona o knižniciach. V tomto právnom predpise vo vzťahu ku úlohám školskej knižnice je uvedené: „...poskytuje knižnično-informačné služby najmä žiakom, učiteľom a iným zamestnancom školy“. V dôsledku tejto skutočnosti školské knižnice nielen neposkytovali úplné informačné a dokumentové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, ale sa aj ochudobnili o registrovaných používateľov a výpožičky.

Školské knižnice poskytli v rámci medziknižničnej výpožičnej služby iným knižniciam v rámci Slovenskej republiky **126 knižničných jednotiek** a z iných knižníc v rámci Slovenskej republiky si vypožičali **416 knižničných jednotiek**.

Po prepočítaní študijných a čitateľských miest s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **deväť študijných a čitateľských miest**.

Celková plocha školských knižníc sa oproti roku 2011 zmenila minimálne, je o 1 943 m² menšia. Po prepočítaní celkovej plochy školských knižníc v m² s počtom školských knižníc sa zistilo, že celková plocha **jednej školskej knižnice je len 40,08 m²**. Na základe tohto zistenia musíme skonštatovať, že školské knižnice nie sú stále umiestnené v optimálnych priestoroch. Podľa odporúčania *Modelu školskej knižnice* by mala plocha na poskytovanie knižnično-informačných služieb zaberat' 93 m² pre používateľov školskej knižnice v škole s počtom žiakov do 249, 186 m² v škole s počtom žiakov od 250 do 499 žiakov a 279 m² v škole s počtom žiakov nad 500.

Na základe prepočtu celkového počtu prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň s počtom školských knižníc sa ukázalo, že počet prevádzkových hodín oproti roku 2011 sa **zvýšil o jednu hodinu a 30 minút**. V sledovanom období jedna školská knižnica poskytovala knižnično-informačné služby v priemere **päť hodín a 38 minút**. Je potrebné poznamenať, že do týchto prevádzkových hodín už mnohé školské knižnice započítali časový priestor pre pravidelné vyučovacie hodiny v školskej knižnici.

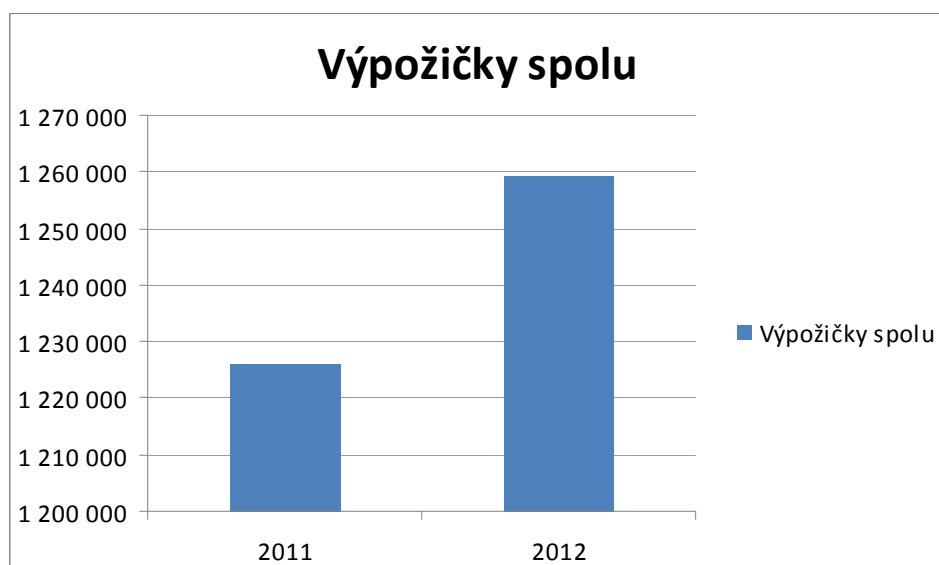
V porovnaní s odporúčaním *Modelu školskej knižnice* uvedené **prevádzkové hodiny** v sledovanom období predstavovali **23 % z optimálneho počtu výpožičných hodín**. Podľa neho by mala byť školská knižnica otvorená päť hodín denne a minimálne dvakrát do týždňa aj v popoludňajších hodinách, a to do 16. hodiny. V integrovaných knižniciach by sa mali knižnično-informačné služby poskytovať takisto najmenej dvakrát do týždňa, a to až do 18. hodiny. Na druhej strane treba povedať, že **74 školských knižníc poskytovalo svoje**

knižnično-informačné služby aj nad rámec odporúčania. Namiesto odporúčaných 25 výpožičných hodín boli otvorené 26 – 40 hodín týždenne.

Tabuľka 5 Výpožičky

Ukazovateľ			2011	2012	Nárast/pokles (%)
Výpožičky spolu			1 226 318	1 259 539	+2,71
z toho literatúra	pre učiteľov	odborná	293 911	294 933	+0,35
		krásna	88 144	92 404	+4,83
	pre žiakov	odborná	183 981	171 018	-7,70
		krásna	560 653	559 867	-0,14
Medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam			44	126	+186,36
Medziknižničná výpožičná služba z iných knižníc			253	416	+64,43
Počet študijných a čitateľských miest			14 582	15 450	+5,95
Celková plocha knižnice v m ²			74 569	72 626	-2,61
z toho priestory pre používateľov v m ²			61 360	60 290	-1,74
Počet prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň			9 508	9 757	+2,62

Graf 5

PODUJATIA PRE POUŽÍVATEĽOV

Školské knižnice realizovali pre svojich používateľov popri poskytovaní knižnično-informačných služieb aj **vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia** (tabuľka 6). Po prepočítaní počtu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí s počtom školských knižníc sa zistilo, že každá školská knižnica zorganizovala približne **13 podujatí**, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2011 nárast o tri podujatia.

Školské knižnice **organizovali rôzne akcie s cieľom** poskytnúť žiakom príležitosť, aby predviedli svoje vedomosti, schopnosti a informačné zručnosti pred kolektívom, posilnili svoje vôľové vlastnosti, kultivovali svoje estetické cítenie, zušľacht'ovali svoje etické hodnoty, rozvíjali kritické myslenie, zlepšili svoje jazykové zručnosti, svoj školský prospech a posilnili aj svoje sebavedomie. Školské knižnice zároveň aj podporili rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami žiakov, zábavnou formou ich pritiahli ku knihám, upevnili ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj upevnili ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Napríklad **na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti školské knižnice realizovali** hodiny hlasného čítania, čitateľské dielne, čitateľské maratóny, tvorivé písanie, literárne, recitačné a spevácke súťaže, vedomostné kvízy, besedy so spisovateľmi, ilustrátormi či inými celoslovenskými alebo regionálnymi významnými osobnosťami, žiacke besedy o prečítaných knihách, prezentácie knižničných noviniek, literárne pásma o spisovateľoch formou powerpointovej prezentácie alebo literárneho medailóniku, dramatisácie rozprávok, rozprávkové dopoludnia alebo rozprávkové popoludnia, rozhlasové relácie, literárne karnevaly či literárne vychádzky.

Priestory školských knižníc, ich knižničné fondy, informačné a komunikačné technológie využívali aj redakčné tímy **školských časopisov**. Súčasťou týchto časopisov boli napríklad informácie zo života školských knižníc, informácie o realizovaných aktivitách, knižné novinky, výroky slávnych osobností a ukážky vlastnej tvorby žiakov. Školskí knihovníci vykonávali len dohľad v oblasti jazykového a koncepčného poradenstva.

Ako príklad môžeme uviesť školský časopis *Zvoní*, ktorý pravidelne vydáva Základná škola, Farská lúka, Fiľakovo. V školskom časopise sú uvedené pravidelne informácie o podujatiach realizovaných školskou knižnicou, ktorých cieľom bolo hľadať nové formy práce s knihou, ktoré by oslovili žiakov a zároveň by ich pritiahli k čítaniu kníh. Súčasťou školského časopisu sú stále rubriky, ktoré uverejňujú ukážky vlastnej tvorby žiakov, ako sú napríklad básne, bájky, rozprávky, poviedky.

Využívanie priestorov školských knižníc na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti opäť potvrdzuje aj *Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2011/2012*, ktorú vypracovala Štátna školská inšpekcia a ktorá je prístupná na jej webovom sídle:

http://www.ssiba.sk/admin/fckeditor/editor/userfiles/file/Dokumenty/sprava_11_12.pdf

V časti 1.2.5 *Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti* sa uvádza: „Školské knižnice, ktoré sa významnou mierou tiež podieľali na podporovaní ČG... V závislosti od finančných prostriedkov priebežne dopĺňali knižničný fond, najčastejšie detskou literatúrou, encyklopédiami a odbornou literatúrou. Na podporu rozvíjania ČG mali naplánované konkrétne **činnosti a aktivity** (83 %) a na ich realizáciu využívali najmä priestory knižníc v čase vyučovania i mimo neho, multimediálne programy, internet.“ Uvedené zistenia boli získané v **základných školách** počas 159 komplexných inšpekcií, na ktorých sa školskí inšpektori počas hospitácií zamerali aj na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti.

Podobné pozitívne zistenia deklarovali aj školskí inšpektori, ktorí sledovali rozvoj čitateľskej gramotnosti pri komplexných inšpekciách na **gymnáziách** a v **stredných odborných školách** na 46 komplexných inšpekciách. V časti *Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti na gymnáziu a v strednej odbornej škole* je uvedené: „Školské knižnice sú považované za významný faktor ovplyvňujúci čitateľské zručnosti. Zväčša boli v školách zriadené (75,9 %)... V tejto súvislosti

riaditelia kládli dôraz na dopĺňanie knižničného fondu s preferovaním odbornej literatúry. V nemalej miere (58,5 %) plánovali aktivity na podporu rozvíjania ČG. Vo vyučovacom čase vyhradili najväčší priestor rôznym formám vlastnej tvorby žiakov, stimulovali túto činnosť diskusiami k prečítaným textom. V čase mimo vyučovania zvolili ponuku krúžkov vhodného obsahového zamerania, zaradili tvorivé aktivity, súťaže, besedy o knihách.“

Pri realizácii rôznych foriem a metód kolektívnej práce so svojimi používateľmi sa školské knižnice inšpirovali aj celoslovenskými či medzinárodnými projektmi určenými na podporu čítania.

Príklady vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí v sledovanom období:

- **12 školských knižníc** sa zapojilo do celoslovenského projektu **Deň ľudovej rozprávky**, ktorého hlavným organizátorom bola Slovenská národná knižnica. Deti mali za úlohu prečítať 15 rozprávok podľa vopred daného zoznamu a potom správne odpovedať na desať kvízových otázok.
- V mesiaci marec sa mnoho školských knižníc zapojilo do **13. ročníka Týždňa slovenských knižníc**, ktorý sa uskutočnil pod mottom *Knižnice pre všetkých*. Cieľom podujatia bolo pozitívne zviditeľniť knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejších aktivít a podujatí.
- **18 školských knižníc** z celkového počtu 62 prihlásených knižníc sa zúčastnilo **medzinárodného podujatia Noc s Andersenom 2012**, ktorého koordinačným centrom na Slovensku bol Spolok slovenských knihovníkov. Cieľom tohto podujatia bola podpora čítania prostredníctvom čítania rozprávok, súťaží, hier a rôznych iných akcií.
- **Veľa školských knižníc** sa zapojilo do **5. ročníka celoslovenského projektu Čítajme si**, ktorý sa konal v knižniciach a školách po celom Slovensku. Žiaci čítali knihu, ktorú si vybrali samotné knižnice. Simultánne čítanie prebiehalo 31. mája 2012 od 9.00 do 15.00 hodiny. Podujatie zorganizovala Linka detskej istoty pri SV UNICEF v spolupráci so Slovenskou asociáciou knižníc, Spolkom slovenských knihovníkov a Vydavateľstvom Slovart. Cieľom projektu bolo spojiť slovenské deti pri čítaní.
- **54 528 žiakov zo 489 základných škôl a stredných škôl** sa zapojilo v októbri, v Mesiaci školských knižníc do **celoslovenského projektu Záložka do knihy spája slovenské školy**. Projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica prostredníctvom svojho metodického centra pre školské knižnice. Cieľom projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi základnými školami a strednými školami v rôznych regiónoch Slovenska a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek.
- **318 školských knižníc** v základných školách a stredných školách s celkovým počtom **63 009 účastníkov** z radov žiakov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov a starých rodičov žiakov a ostatných členov miestnych samospráv sa zapojilo do **8. ročníka Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc** 22. októbra 2012 na tému *Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti*. Súťaž zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica prostredníctvom svojho metodického centra pre školské knižnice. Záštitu nad súťažou prevzal minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušan Čaplovič. Cieľom súťaže bolo zábavnými

formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu nového.

Pretrvávajúcim pozitívom je, že školské knižnice **pozývali na svoje vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia** nielen svojich členov školských komúnít, ale aj rodičov žiakov, starých rodičov, zástupcov zriaďovateľov škôl (najčastejšie starostov obcí), zástupcov dedinských farností, obecných či mestských poslancov, knihovníčky z obecných knižníc alebo mestských knižníc. Na propagáciu podujatí využívali najčastejšie nástenky, plagáty, samostatné pozvánky rodičom žiakov, predstaviteľom miestnych komúnít či zriaďovateľom škôl, školské časopisy, webové sídla škôl alebo obcí, školské rozhlasové a školské televízne štúdiá, prípadne obecné rozhlasové, ako aj regionálne či celoslovenské printové a elektronické médiá.

Školské knižnice **spolupracovali pri príprave svojich podujatí** aj s obecnými, regionálnymi a krajskými knižnicami. Napríklad niektoré svoje podujatia realizovali v priestoroch verejných knižníc alebo si na svoje podujatia vypožičali informačné zdroje z týchto knižníc. Často školské knižnice zabezpečovali účastníkov z radov žiakov na podujatia verejných knižníc.

Príklady spolupráce regionálnych knižníc so základnými školami a strednými školami:

- **Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho vo Veľkom Krťiši** zorganizovala na podporu čítania, výchovy k čítateľstvu a vzťahu k svojmu regiónu veľké množstvo akcií. K najzaujímavejším akciám patril cyklus poznávacích prechádzok veľkokrťišským regiónom pre žiakov základných škôl realizovaných pod názvom *Putovanie regiónom II* a **XXI. Ročník celoslovenskej literárnej súťaže Škultétyho rečňovanky**. Cieľom prvej akcie bolo hravou a tvorivou formou sprostredkovať pohľad na prácu a život minulých generácií, geografické a architektonické zvláštnosti a historické pamiatky regiónu. Cieľom druhej akcie bola podpora záujmu o literárne dianie, rozvoj literárneho cítenia a tvorivého písania žiakov základných škôl a stredných škôl.
- **Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre** pripravila na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti žiakov základných škôl a stredných škôl veľké množstvo podujatí vo forme **prednášok, besied, hovorených bibliografií, literárno-hudobných alebo audiovizuálnych pásmien, kvízov a exkurzií**. Okrem týchto podujatí knižnica zorganizovala pre žiakov 2. – 4. ročníkov nitrianskych základných škôl **12. ročník súťaže Čítajte s nami**. Do súťaže sa zapojilo 41 tried so 660 žiakmi.
- **Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky – Belopotockého v Liptovskom Mikuláši** sa pri práci so žiakmi zameriavala na prípravu rôznych podujatí na podporu čítania, zdravého súťaženia a formovania pozitívneho vzťahu k literatúre pre žiakov základných škôl a stredných škôl. Napríklad pre žiakov základných škôl zorganizovala **zážitkové čítanie, čítanie s porozumením, vedomostné literárne kvízy, výtvarné a tvorivé dielne**. Pre študentov stredných škôl pripravila podujatia **literárneho zamerania, lekcie bibliograficko-informačnej výchovy a vedomostné kvízy**.

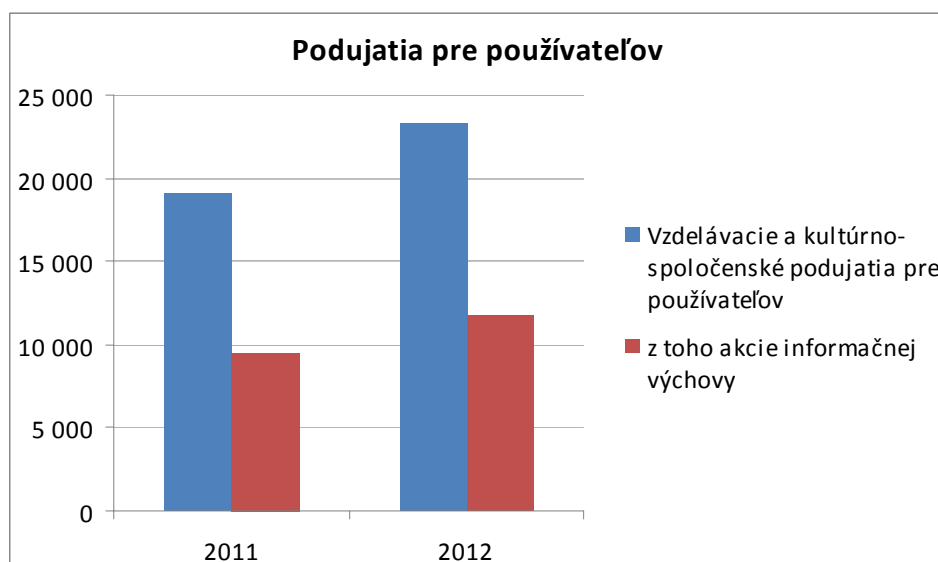
Školské knižnice v sledovanom období zorganizovali **11 780 akcií informačnej výchovy**. Po ich prepočítaní s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **sedem akcií informačnej výchovy**, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2011 nárast o dve

akcie. Napriek zlepšeniu vo vykazovaní akcií informačnej výchovy môžeme povedať na základe riadeného rozhovoru so školskými knihovníkmi, že mnohí **školskí knihovníci organizovali v spolupráci s učiteľmi mnohonásobne viac akcií na prácu s informáciami**. Tieto akcie buď systematicky neevidovali, na konci kalendárneho roka nespočítali a neuviedli v koncoročnom štatistickom výkaze, alebo si neboli vedomí toho, že práca s informáciami je súčasťou informačnej výchovy a má sa preto systematicky evidovať a štatisticky vykazovať.

Tabuľka 6 Podujatia pre používateľov

Ukazovateľ	2011	2012	Nárast/pokles (%)
Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre používateľov	19 056	23 296	+22,25
z toho akcie informačnej výchovy	9 487	11 780	+24,17
Odborné kurzy, porady, semináre	901	131	-85,49
Edičná činnosť	63	40	-36,51

Graf 6

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Proces elektronizácie a internetizácie školských knižníc je číselne vyjadrený v tabuľke 7. Oproti roku 2011 okrem jedného ukazovateľa všetky **ostatné sledované ukazovatele zaznamenali nárast**, a to aj napriek tomu, že v sledovanom období sa nerealizoval rozvojový projekt MŠVVaŠ SR *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*. To znamená, že školské knižnice zakúpili počítačové stanice a automatizované knižnično-informačné systémy už z vlastných finančných prostriedkov základných škôl alebo stredných škôl.

Počet počítačových staníc v školských knižniciach sa zvýšil o **146** a počet pripojení na školský internet o **149**. Takisto sa zvýšil počet prístupných počítačových staníc pre používateľov školských knižníc, a to o **109** a počet pripojení pre týchto používateľov

na školský internet o **102**. Mierne sa zvýšil aj počet počítačových staníc pripojených na školský intranet, a to o **72**.

Na základe uvedených štatistických informácií možno skonštatovať, že **proces elektronizácie a internetizácie plynule napreduje** aj vďaka pozitívnemu prínosu vyššie uvedenému rozvojovému projektu MŠVVaŠ SR, ktorý bol realizovaný v rokoch 2006 – 2009 a v roku 2011 (584 podporených školských knižníc v základných školách a stredných školách celkovou finančnou sumou 1 849 277,30 €).

Dôkazom sú nasledovné údaje, ktoré boli získané po prepočítaní počtu školských knižníc s celkovým počtom počítačových staníc, s počtom pripojení na školský internet a na školský intranet **pred realizáciou rozvojového projektu** (rok 2005) a **po piatich realizovaných rozvojných projektoch** (rok 2012).

V roku 2005 pripadlo na **jednu počítačovú stanicu** 7,95 školských knižníc, v roku 2012 to bolo **0,82 školskej knižnice**. V roku 2005 pripadlo na **jednu počítačovú stanicu s pripojením na školský internet** 12,78 školských knižníc, v roku 2012 to bolo **0,88 školskej knižnice**. V roku 2005 pripadlo na **jednu počítačovú stanicu s pripojením na školský intranet** 56,52 školských knižníc, v roku 2012 to bolo **3,93 školských knižníc**.

Na druhej strane je potrebné skonštatovať, že skutočný stav ešte stále nezodpovedá odporúčaniu *Modelu školskej knižnice*, podľa ktorého by mala mať každá školská knižnica jeden počítač pre školského knihovníka a päť počítačov pre používateľov školskej knižnice v škole s počtom žiakov do 500 žiakov a až 15 počítačov pre používateľov školskej knižnice nad 500 žiakov.

Za sledované obdobie **447 školských knižníc** v štátnom štatistickom zisťovaní uviedlo, že **vlastnia automatizovaný knižnično-informačný systém**. Z tohto počtu si **385** školských knižníc zakúpilo automatizovaný knižnično-informačný systém z finančných prostriedkov uvedeného rozvojového projektu MŠVVaŠ SR a **62** školských knižníc si ho zakúpilo z rozpočtov svojich základných škôl a stredných škôl. Išlo najmä o tieto automatizované knižnično-informačné systémy: Clavius (272 školských knižníc), Knižničný systém pre malé a stredné knižnice (72 školských knižníc), Profilib Štart (54 školských knižníc), Dawinci (dve školské knižnice), Advanced Rapid Library (dve školské knižnice), Evidencia kníh (štyri školské knižnice). Oprosti roku 2011 je to nárast o **72 automatizovaných knižnično-informačných systémov**.

Údaje o počte automatizovaných knižnično-informačných systémov boli získané na základe vyžiadanej evidencie distribútorov jednotlivých automatizovaných knižnično-informačných systémov a na základe dotazníkového výskumu metodického centra pre školské knižnice, ktorý bol realizovaný v roku 2010 pod názvom *Rozvojový projekt Ministerstva školstva Slovenskej republiky Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2006 – 2009*.

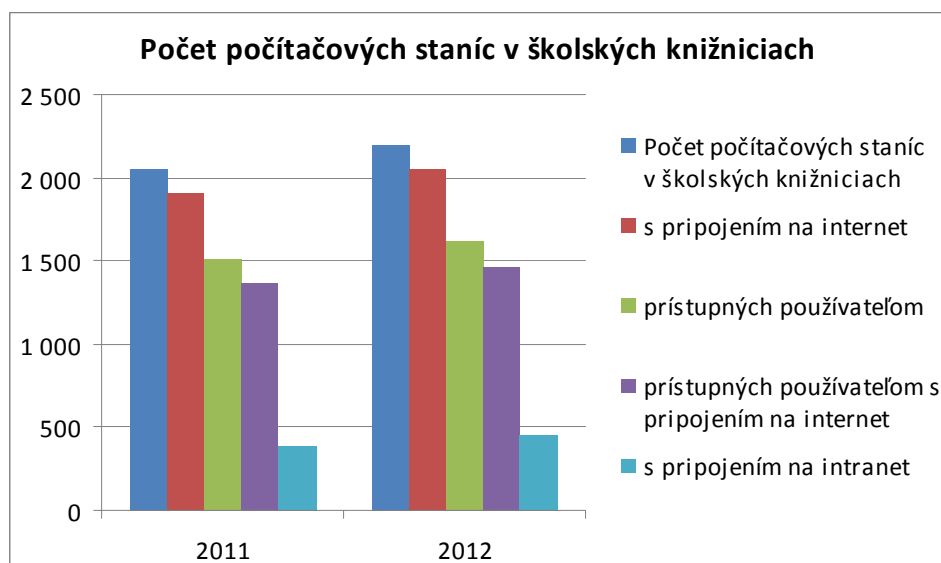
Online katalóg umiestnený na internete malo **127 školských knižníc**. Oproti roku 2011 je to pokles o tri online katalógy. V skutočnosti by malo online katalóg vlastniť až 242 školských knižníc. Tento údaj bol získaný na základe spomínaného dotazníkového prieskumu. Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že až 115 školských knižníc buď neuviedlo do prevádzky online katalóg pre technické problémy pri inštalácii modulov online katalógov, alebo nezabezpečilo pripojenie školskej knižnice na školský internet, prípadne nevenovalo dostatočnú pozornosť vyplňovaniu požadovaného údajja.

V sledovanom období **118 školských knižníc** uviedlo, že má webové sídlo knižnice. Oproti roku 2011 je **nárast o 46 školských knižníc**. Keďže pre školské knižnice platí, že ich webové sídla sú súčasťou webových sídiel materských inštitúcií (základných škôl a stredných škôl) a v rámci týchto webových sídiel majú umiestnený link *Školská knižnica* alebo *Knižnica* na webom sídle svojej materskej inštitúcie, tak mala prevažná väčšina školských knižníc tento fakt vykázať. V skutočnosti totiž **poskytovali základné informácie** o svojej činnosti, profile svojho knižničného fondu, škále poskytovaných knižnično-informačných službách, o výpožičných hodinách, prípadne realizovaných akciách na **webových sídlach svojich materských inštitúcií**. Dá sa opäť predpokladať, že mnohé školské knižnice nepostupovali v súlade s *Metodickým pokynom pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 určeného na automatizované spracovanie*, v ktorom bolo uvedené podrobné metodické vysvetlenie k žiadanému štatistickému údaju.

Tabuľka 7 Informačné technológie

Ukazovateľ		2011	2012	Nárast/pokles (%)
Počet serverov v školských knižniciach		291	281	-3,44
Počet počítačových staníc v školských knižniciach		2 058	2 204	+7,09
z toho	s pripojením na internet	1 908	2 057	+7,81
	prístupných používateľom	1 509	1 618	+7,22
	prístupných používateľom s pripojením na internet	1 368	1 470	+7,46
	s pripojením na intranet	379	460	+21,37
Automatizovaný knižnično-informačný systém		375	447	+19,20
Online katalóg školskej knižnice na internete		130	127	-2,31
Webová stránka školskej knižnice		72	118	+63,89

Graf 7

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

V tabuľke 8 je uvedený počet zamestnancov – školských knihovníkov a stupeň ich vzdelania. Z celkového počtu zamestnancov školských knižníc bolo **91,51 % školských knihovníkov** bez knihovníckeho vzdelania, **6,49 %** malo **základné knihovnícke vzdelanie** (napr. knihovnícky kurz) a **2 %** odborné knihovnícke vzdelanie. Podobné výsledky boli získané aj v roku 2011.

Funkciu školského knihovníka vykonávali prevažne učitelia slovenského jazyka a literatúry, ktorí nemali špeciálne upravený pracovný úväzok. Prácu v školskej knižnici vykonávali popri vyučovaní ako činnosť súvisiacu s výchovno-vzdelávacou činnosťou učiteľa. Ich pracovný týždeň sa skladal z priamej vyučovacej činnosti (23 hodín) a z ďalších činností (15,5 hodiny), ktoré venovali príprave na vyučovanie, pracovným poradám, rodičovským združeniam, individuálnym konzultáciám s rodičmi, dozorom, vedeniu kabinetov či práci v záujmových útvaroch. Z toho vyplýva, že funkciu školského knihovníka vykonávali ako mimoškolskú aktivitu.

Na základe riadeného telefonického rozhovoru so školskými knihovníkmi i s riaditeľmi základných škôl a stredných škôl možno povedať, že mnohí školskí knihovníci vykonávali túto funkciu radi. Menšia časť ju vykonávala len ako povinnosť uloženú riaditeľom školy. Pričom spoločným argumentom všetkých oslovených školských knihovníkov bolo na jednej strane **slabé, respektíve žiadne finančné ohodnotenie** (v roku 2012 až 1 597 školských knižníc nevyčlenilo žiadne mzdové náklady na školských knihovníkov) a na druhej strane ich **plné vytiaženie povinnosťami zameranými na výchovno-vzdelávaciu činnosť**. Z uvedených dôvodov preto väčšina školských knihovníkov bez knihovníckeho vzdelania neprejavila ani záujem o odbornú prípravu na vykonávanie knižničných činností v rámci akreditovaného vzdelávacieho programu MŠVVaŠ SR.

Ďalšiemu vzdelávaniu školských knihovníkov sa venovalo Metodicko-pedagogické centrum. V rámci aktualizácie vzdelávania (akreditovaný vzdelávací program *Práca v školskej knižnici*) si **zvýšilo stupeň odborného knihovníckeho vzdelania** v jeho regionálnom pracovisku Banská Bystrica **36 školských knihovníkov** a regionálnom pracovisku Prešov **17 školských knihovníkov**.

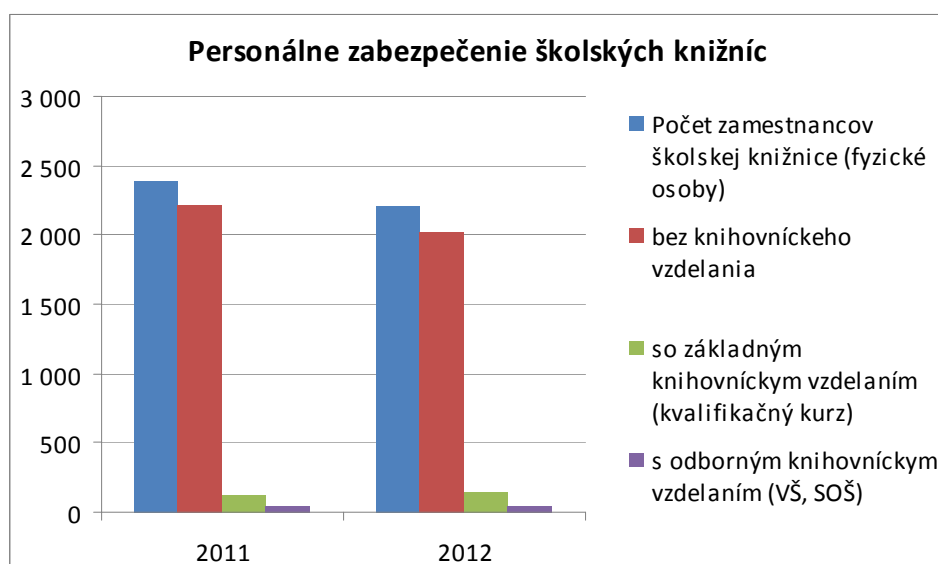
Školskí knihovníci využívali **odborné poradenstvo metodického centra pre školské knižnice**. Odborné konzultácie **poskytnuté elektronickou poštou** (v počte 3 333 písomne evidovaných konzultácií), **telefonickou formou** (v počte 203 písomne evidovaných konzultácií) alebo **osobnou návštevou** v školských knižniciach (napr. v Spojenej škole sv. Rodiny v Bratislave, Strednej odbornej škole knihovníckych a informačných štúdií v Bratislave) alebo **návštevou školských knihovníkov** v Slovenskej pedagogickej knižnici (v počte štyri písomne evidovaných konzultácií) boli zamerané najmä na otázky zriadenia školskej knižnice, zrušenia školskej knižnice, zlúčenia školskej knižnice a obecnej knižnice, vypracovania vnútorných právnych dokumentov potrebných pre činnosť a prevádzku školskej knižnice, vyplnenia formulára o zriadení školskej knižnice pre potreby Ministerstva kultúry SR, vedenia prírastkového zoznamu a zoznamu úbytkov, postupu pri revízii knižničného fondu a vyradovaní knižničných jednotiek, vyplňania štatistických údajov o činnosti školskej knižnice za rok 2011, základy elektronizácie školskej knižnice, ako aj realizácie informačnej výchovy a čitateľskej gramotnosti. Školské knižnice využívali sporadicky aj poradenské služby regionálnych knižníc pri výkone knižničných činností.

Počet zamestnancov školských knižníc prepočítaný na plnú zamestnanosť sa oproti roku 2011, kedy bolo 76,4 zamestnancov, **zvýšil o 217,6**.

Tabuľka 8 Personálne zabezpečenie školských knižníc

Ukazovateľ		2011	2012	Nárast/pokles (%)
Počet zamestnancov školskej knižnice (fyzické osoby)		2 394	2 202	-8,02
z toho	bez knihovníckeho vzdelania	2 217	2 015	-9,11
	so základným knihovníckym vzdelaním (kvalifikačný kurz)	132	143	+8,33
	s odborným knihovníckym vzdelaním (VŠ, SOŠ)	45	44	-2,22
Počet zamestnancov (prepočítaný stav na plnú zamestnanosť)		76,4	294,0	+284,81

Graf 8

HOSPODÁRENIE ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Zriaďovatelia školských knižníc zabezpečovali prevádzku a činnosť školských knižníc v súlade s § 12 ods. 2 písm. d) zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov a s ustanovením § 2 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Celkový objem finančných prostriedkov na činnosť školských knižníc (tabuľka 9) oproti roku 2011 **klesol o 122 897 €** čo predstavuje približne úbytok o 10 %.

Mzdové náklady na školských knihovníkov však paradoxne oproti roku 2011 **narástli o 43 139 €**, čo predstavuje približne nárast o 13 %.

Finančné náklady na nákup knižničného fondu oproti predchádzajúcemu obdobiu **klesli o 228 694 €**, čo predstavuje približne úbytok o 33 %.

Pri porovnaní štatistických informácií s odporúčaniami *Modelu školskej knižnice* sa ukázalo, že finančné prostriedky na činnosť školských knižníc sú stále nízke. Dôkazom sú výsledky, ktoré sme získali po **prepočítaní celkových finančných nákladov s počtom školských knižníc, mzdových nákladov s počtom školských knihovníkov, finančných nákladov na nákup knižničného fondu s počtom školských knižníc, ďalej s počtom registrovaných používateľov a s počtom potenciálnych používateľov.**

Celkové finančné náklady na činnosť **jednej školskej knižnice** predstavovali **612,40 €**. Oproti roku 2011 je to **úbytok o 21,31 €**

Mzdové náklady na **jedného školského knihovníka** predstavovali **174,81 €**. Oproti roku 2011 je to **nárast o 32,04 €**

Finančné náklady na **nákup knižničného fondu do jednej školskej knižnice** predstavovali **257,17 €**. Oproti roku je to **úbytok o 100 €**

Finančné náklady na **nákup knižničného fondu na jedného registrovaného používateľa** z radov žiakov predstavovali **1,74 €**. Oproti roku 2011 je to **úbytok o 0,42 €**

Finančné náklady na **nákup knižničného fondu na jedného potenciálneho používateľa** z radov žiakov predstavovali **0,99 €**. Oproti roku 2011 je to **úbytok o 0,23 €**

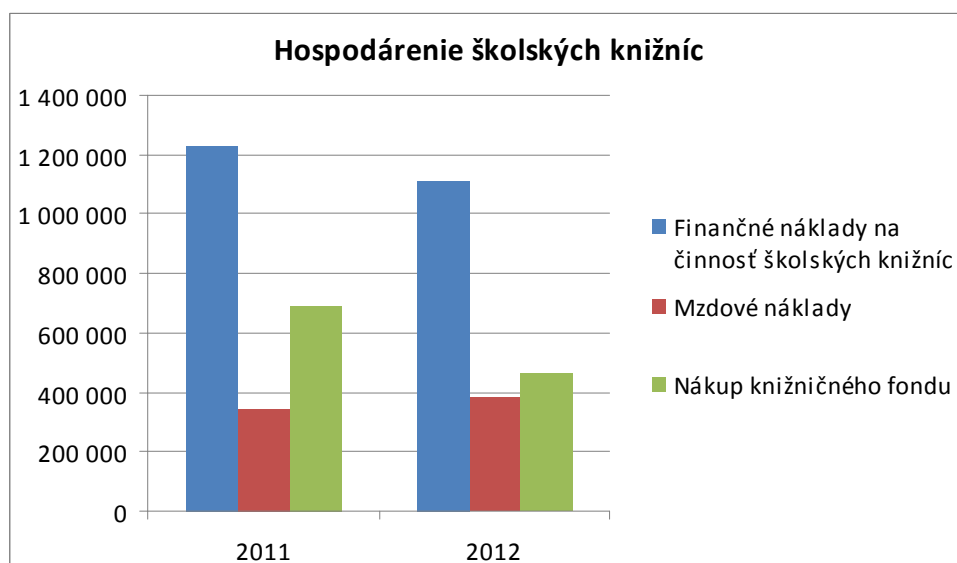
Na základe faktu, že z celkového počtu 1 812 školských knižníc **nezískalo až 780 školských knižníc žiadne finančné prostriedky na svoju činnosť, 1 597 školských knižníc nevykázalo žiadne mzdové náklady na školských knihovníkov a 854 školských knižníc nezískalo žiadne finančné prostriedky na nákup knižničného fondu**, môžeme povedať, že len minimum zriaďovateľov školských knižníc vo svojich rozpočtoch na školské knižnice vyčlenilo na jedného žiaka 1,70 – 3,30 €, ktoré odporúča *Model školskej knižnice*.

Ukazuje sa, že **zlá ekonomická situácia v spoločnosti sa dotkla aj školských knižníc**, ktoré už v rokoch 2009 – 2010 vykazovali miernu zhodu medzi odporúčaným objemom finančných prostriedkov podľa *Modelu školskej knižnice* na nákup knižničného fondu pre žiakov základných škôl a stredných škôl – potenciálnych používateľov a reálnym objemom finančných prostriedkov.

Tabuľka 9 Hospodárenie školských knižníc

Ukazovateľ		2011	2012	Nárast/pokles (%)
Finančné náklady na činnosť školských knižníc		1 232 572	1 109 675	-9,98
z toho	mzdové náklady	341 780	384 919	+12,62
	nákup knižničného fondu	694 691	465 997	-32,92

Graf 9

ČINNOSŤ METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE

Slovenská pedagogická knižnica je poverená metodickým riadením školských knižníc v oblasti tvorby metodických materiálov a poskytovaním odborného poradenstva. Svoje strategické poslanie plnila v roku 2012 viacerými spôsobmi a formami.

Odborné konzultácie pre školských knihovníkov

Odborná poradenská a konzultačná služba pre školských knihovníkov vo forme elektronickej pošty (3 333 konzultácií), telefonicky (203 konzultácií) a osobne (štyri konzultácie), a to metodické návštevy v školských knižniciach alebo osobné návštevy školských knihovníkov v Slovenskej pedagogickej knižnici.

Priebežná aktualizácia informácií a dokumentov v časti Školské knižnice v rámci webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice

Webové rozhranie časti *Školské knižnice* obsahuje aktuálne informácie a dokumenty, ktoré sú vhodné pre činnosť školských knižníc a ktoré uľahčujú prácu školským knihovníkom (<http://www.spgk.sk/?aktuality>).

Vypracovanie a aktualizácia metodických materiálov:

- **Metodické usmernenie č. 1/2012 k obsahu Výkazu o školskej a akademickej knižnici za rok 2011 Škol (MŠ SR) 10 – 01**
Metodické usmernenie upravovalo podrobnosti vykazovania pre štátne štatistické zisťovanie v oblasti knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, dopĺňajúcich ukazovateľov, informačných technológií, zamestnancov knižnice, hospodárenia a siete knižníc.

- **Metodický pokyn pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 určeného na automatizované spracovanie**
 Metodický pokyn bol vypracovaný v spolupráci s Ústavom informácií a prognóz školstva s cieľom pre precíznejšie vyplňovanie štátnych štatistických výkazov školskými knižnicami pri webovej aplikácii.
- **Metodický materiál *Automatizované knižnično-informačné systémy*** – aktualizovaný
 Metodický materiál obsahuje históriu, zloženie modulov, základné technické a komunikačné zabezpečenie, cenník pre školské knižnice a referencie o vhodných automatizovaných knižnično-informačných systémov pre školské knižnice.
- **Metodický materiál *Zoznam škôl s knižnično-informačnými systémami zakúpenými v rámci rozvojového projektu Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc MŠVVaŠ SR v rokoch 2006 – 2011 a zakúpenými z rozpočtov škôl***
 Metodický materiál bol vypracovaný pre krajské školské úrady s cieľom dosiahnuť relevantnejšie údaje o školských knižniciach pri štátnom štatistickom zisťovaní.
- **Metodický materiál *Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2012***
 Metodický materiál bol vypracovaný pre školské knižnice, ktoré automatizovaným spôsobom spracovávali knižničné jednotky. Obsahoval podrobnosti pri autorizácii elektronického prírastkového zoznamu.
- **Metodický materiál *Podujatia na rozvoj čitateľskej gramotnosti*** – aktualizovaný
 Metodický materiál obsahuje konkrétne príklady na realizáciu rôznych foriem a metód individuálnej alebo kolektívnej práce s používateľmi školskej knižnice. Osobitne sú v ňom uvedené projekty metodického centra pre školské knižnice na podporu čitateľskej gramotnosti a zvlášť projekty iných subjektov. Uvedený materiál je vhodný aj pre základné školy a stredné školy, ktoré majú len kabinetné zbierky, pretože účasť v niektorých projektoch nie je podmienená existenciou školskej knižnice.
- **Propagačný leták *Štruktúra webu časti Školské knižnice v rámci Slovenskej pedagogickej knižnice*** – aktualizovaný
 Propagačný leták obsahuje mapu webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice – časti *Školské knižnice*, a to rozdelenie od kategórií na najvyššej úrovni cez kategórie na nižších úrovniach až po konkrétne dokumenty.
- **Adresár školských knižníc v Slovenskej republike** – aktualizovaný
 Adresár obsahuje základné identifikačné údaje o zriadených školských knižniciach. V sledovanom období sa aktualizoval v mesačných intervaloch, a to na základe zaslaných formulárov (kópií) o zriadení 28 školských knižníc, žiadostí o vyradení 161 školských knižníc (zrušení školských knižníc), žiadostí o aktualizáciu údajov o školských knižniciach zriadených v rokoch 2000 – 2012. Na základe spolupráce s Ministerstvom kultúry SR sa v štvrtročných intervaloch vykonávala kontrola zaslaných písomností zriaďovateľmi školských knižníc. V mesiacoch júl až august ku každej uvedenej školskej knižnici v adresári bolo doplnené evidenčné číslo zo *Zoznamu knižníc Slovenskej republiky*, ktorý vedie Ministerstvo kultúry SR, a názov knižnično-informačného systému zakúpeného z finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR v rámci rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských*

knižníc alebo z rozpočtu školy. V spolupráci s Ústavom informácií a prognóz školstva bol doplnený adresár o nové údaje, a to o kód okresu, druh školy a formu zriaďovateľa. V mesiaci november boli údaje o zriaďovateľoch školských knižníc aktualizované podľa registra škôl a školských zariadení MŠVVaŠ SR. Adresár je prístupný verejnosti na webovom sídle knižnice, a to v časti Školské knižnice, a na informačnom portáli InfoLib, v časti Školské knižnice.

Zorganizovanie 6. medzinárodnej konferencie Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

Šiesta medzinárodná konferencia ***Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl***, ktorá bola organizovaná v spolupráci s MŠVVaŠ SR, sa konala 10. mája 2012 pre viac ako sto školských knihovníkov z celého Slovenska, ako aj ďalších zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky. Hlavné témy medzinárodnej konferencie boli: súčasný stav školských knižníc, možnosti podpory a rozvoja čitateľskej gramotnosti žiakov v školských knižniciach základných škôl a stredných škôl v Slovenskej republike a Českej republike, spôsoby zvýšenia povedomia používateľov školských knižníc o zodpovednom používaní internetu a nových technológií, premena zmodernizovaných školských knižníc v základných školách v Starej Bystrici, Spišskom Bystrom a vo Zvolene. Cieľom medzinárodnej konferencie bolo charakterizovať špecifiká a úskalia činnosti školských knižníc, odovzdávať si praxou overené dobré skúsenosti, vzájomne sa obohatiť o nové informácie a rozvinúť užšiu spoluprácu medzi slovenskými a českými odborníkmi z pedagogickej a knihovníckej oblasti.

Spolupráca s MŠVVaŠ SR na aktualizácii Výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 v rámci Programu štátnych štatistických zisťovaní na rok 2012 až 2014 a administratívneho zberu údajov pre rezort školstva

Ročný výkaz obsahuje návrh na získanie nových štatistických informácií potrebných na posudzovanie stavu knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, informačných technológií, zamestnancov knižnice, hospodárenia a siete knižníc.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie celoslovenského projektu Záložka do knihy spája slovenské školy

V mesiaci októbri pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc** bol po prvýkrát pripravený, spropagovaný, realizovaný a vyhodnotený **celoslovenský projekt *Záložka do knihy spája slovenské školy***. Jeho cieľom bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými základnými školami a strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci mohli vyrobiť ľubovoľnou technikou. Základné školy a stredné školy využili výmenu záložiek aj na nadviazanie vzájomnej spolupráce, kontaktov a na poznávanie života žiakov v rôznych regiónoch Slovenska. Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **489 škôl s celkovým počtom žiakov 54 528**, a to konkrétne 396 základných škôl s celkovým počtom 49 284 žiakov a 93 stredných škôl s celkovým počtom 5 244 žiakov. Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a s rozmanitými motívmi počas vyučovacích hodín, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma. Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často čitateľské kvízy či žiacke besedy o prečítaných knihách. Väčšina škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy, fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, školské časopisy, propagačné materiály, darčkové predmety alebo knihy svojich rodákov. Žiaci písali v listoch najmä o svojich školách, obciach alebo mestách, o podujatiach v školských knižniciach. Niekoľko škôl si na základe vzájomnej dohody vymenilo záložky a darčkové predmety pri osobnej návšteve zástupcov partnerských

škôl. Výmena záložiek prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, podporila rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami žiakov, posilnila ich etické hodnoty, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 8. ročníka Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc

Témou 8. ročníka *Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2012 bolo *Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti*. Záštitu nad súťažou prevzal minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušan Čaplovič. Cieľom súťaže bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu nového. Do súťaže sa prihlásilo **318 školských knižníc s celkovým počtom 63 009 účastníkov** z radov žiakov, pedagogických a nepedagogických zamestnancov, rodičov a starých rodičov žiakov základných a stredných škôl, zriaďovateľov škôl, predstaviteľov miestnych samospráv a farských úradov a iných členov miestnych komunít. Víťazi súťaže (Stredná odborná škola záhradnícka, Piešťany; Spojená škola – Špeciálna základná škola, J. Fabiniho, Spišská Nová Ves; Základná škola, Turzovka-Bukovina; Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu, Nové Zámky; Základná škola, Komenského, Veľký Krtíš; Základná škola Juraja Fándlyho, Sereď; Základná škola, Zemianska Olča; Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Petra a Pavla, Belá nad Cirochou; Základná škola, Medžanská, Ilava; Základná škola, Lipová, Spišská Nová Ves) boli ocenení sumou **6 000 €**, ktoré použili na nákup kníh podľa vlastného výberu do svojich knižničných fondov. Finančné prostriedky do súťaže venovala sekcia regionálneho školstva MŠVVaŠ SR. Prvá stredná škola mimo poradia víťazov (Gymnázium, Giraltovce) získala **zvláštnu cenu časopisov Fífik a Quark**, a to forme knižnej odmeny vydavateľstva Perfekt v sume **200 €** Jadro súťažiacich školských knižníc tvorili napríklad dramatizácie a spoločné čítanie rozprávok, čitateľské maratóny, literárne pásma o sv. Cyrilovi a Metodovi, Veľkej Morave, Jurajovi Jánošíkovi, Antonovi Bernolákovi formou powerpointovej prezentácie, vedomostné kvízy z oblasti literatúry, krátke prednášky o vzniku papiera, písma a vynálezu kníhtlače, školské rozhlasové relácie, projektové vyučovacie dni, tvorivé dielne, v ktorých najčastejšie mladší žiaci napríklad ilustrovali vypočuté rôzne literárne príbehy, kreslili komiksy, písali básne, vyrábali záložky, hádali literárne hádanky. Niektoré školské knižnice zorganizovali besedy so slovenskými spisovateľmi alebo s osobnosťami zo svojich regiónov. Školské knižnice na svoje podujatia pozvali okrem členov školských komunít aj rodičov a starých rodičov žiakov, zástupcov zriaďovateľov škôl, zástupcov dedinských farností, obecných či mestských poslancov a iných členov miestnych samospráv. O oslavách Medzinárodného dňa školských knižníc informovali školskí knihovníci, vedenie škôl i predstavitelia obecných úradov prostredníctvom nástieniek, školských časopisov, školského rozhlasu, školských televíznych štúdií, plagátov, samostatných pozvánok rodičom žiakov, webových sídiel škôl alebo obcí, printových a elektronických médií.

Vypracovanie informatívneho materiálu *Správa o stave školských knižníc za rok 2011* pre MŠVVaŠ SR

Informatívny materiál bol predložený MŠVVaŠ SR s cieľom informovať o stave školských knižníc za uvedené obdobie a obsahoval základné informácie o právnych predpisoch platných pre školské knižnice, analýzu stavu školských knižníc za rok 2011, informácie o činnosti metodického centra pre školské knižnice a návrh opatrení na skvalitnenie úrovne

zabezpečenia činnosti a prevádzky školských knižníc v základných školách a stredných školách.

Príprava a realizácia odborného seminára zameraného na elektronizáciu školských knižníc

Odborný seminár pre školských knihovníkov bol zorganizovaný s spolupráci s Krajskou knižnicou v Žiline 29. marca 2012. Odborného seminára *Prezentácia knižničných systémov pre školských knihovníkov* sa zúčastnilo 6 prednášajúcich a 52 účastníkov. V rámci seminára bol prezentovaný knižnično-informačný systém Clavius, Knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice a knižnično-informačný systém Advanced Rapid Library. Na začiatku seminára odznela prednáška *Odborná evidencia knižničného fondu a povinné evidencie školskej knižnice* ústrednej metódičky pre školské knižnice.

Príprava a realizácia odborného seminára pre skvalitnenie štatistického vykazovania

Odborný seminár pre zamestnancov – štatistikov krajských školských úradov bol zorganizovaný 11. decembra 2012. Jeho cieľom bolo zefektívniť zber štatistických údajov a zvýšiť relevantnosť zisťovaných štatistických údajov o školských knižniciach. Odborného seminára *Školenie štatistikov krajských školských úradov k spracovaniu štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01* sa zúčastnilo 15 účastníkov. Na začiatku seminára odznela prednáška *Metodický pokyn pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVaŠ SR) za rok 2012* ústrednej metódičky pre školské knižnice.

Prednášková činnosť

Prednášky venované činnosti školských knižníc a aktivitám metodického centra pre školské knižnice odzneli v **Slovenskej republike** na odbornom seminári *Prezentácia knižnično-informačných systémov* v Krajskej knižnici v Žiline na tému *Odborná evidencia knižničného fondu a povinné evidencie školskej knižnice*, na 6. medzinárodnej konferencii *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* v Univerzitnej knižnici v Bratislave na tému *Analýza stavu školských knižníc za rok 2011*, na odbornom seminári pre zamestnancov – štatistikov krajských školských úradov v Slovenskej pedagogickej knižnici v Bratislave na tému *Metodický pokyn pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVaŠ SR) za rok 2012* a v **Českej republike** na celoštátnom seminári pracovníkov školských knižníc v rámci projektu Ministerstva kultúry Českej republiky – Knižnica 21. storočia „Pridaj sa do klubu!“ na tému *Činnosť školských knižníc v Slovenskej republike*.

Publikačná činnosť

Informácie a články o činnosti školských knižníc a aktivitách metodického centra pre školské knižnice boli publikované nielen v domácich, ale aj v zahraničných knihovníckych periodikách (*Knižnica, Bulletin SAK, ITlib. Informačné technológie, Učiteľské noviny, Duha, Čtenář*) a v zborníku (*Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl.*) Celkovo bolo publikovaných 14 článkov.

Propagačná činnosť

Činnosť školských knižníc a aktivít metodického centra pre školské knižnice bola propagovaná v elektronických médiách (Rozhlas a televízia Slovensko – 22. októbra 2012; Centrálny informačný portál rezortu školstva – priebežne; informačný portál InfoLib – priebežne) a v printových médiách.

Edičná činnosť

Edičná činnosť spočívala v zostavení a vydaní elektronického zborníka zo **6. medzinárodnej konferencie Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl** v počte 150 kusov. V júni 2012 bol zborník distribuovaný všetkým účastníkom medzinárodnej konferencie. Elektronický zborník je takisto sprístupnený širokej verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice, a to v časti *Školské knižnice* vo formáte pdf.

Metodické centrum pre školské knižnice zastupuje len jeden zamestnanec, a to ústredná metodička pre školské knižnice.

ZÁVER

Na základe analýzy vybraných štatistických ukazovateľov za rok 2012 môžeme skonštatovať, že školské knižnice poskytovali informačné a dokumentové zabezpečenie výchovno-vzdelávacej činnosti a výchovno-vzdelávacieho procesu. Poskytovaním knižnično-informačných služieb a organizovaním vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí skvalitňovali vzdelávanie na školách, pomáhali pri individuálnej príprave na vyučovanie, podporovali celoživotné vzdelávanie a sebazvedľávanie žiakov, učiteľov a odborných zamestnancov. Realizovaním informačnej výchovy a čitateľskej gramotnosti podporovali tvorivosť, sociálny, emocionálny a kognitívny rozvoj žiakov. Školské knižnice taktiež vytvárali priestor pre ich efektívne využitie voľného času.

Analýza konštatuje nasledujúce **pozitívne zistenia**, a to kvalitnejšie a úplnejšie poskytovanie knižnično-informačných služieb žiakom, pedagogickým zamestnancom a nepedagogickým zamestnancom (nárast počtu automatizovane spracovaných knižničných jednotiek o 8 %, nárast počtu používateľov z radov žiakov o 2 %, zvýšenie počtu prevádzkových hodín školskej knižnice o jednu hodinu a 30 minút), rozvoj čitateľskej gramotnosti a rozvoj informačných schopností, zručností a návykov žiakov (nárast počtu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí o 30 %, nárast počtu akcií informačnej výchovy o 40 %), progresívny rozvoj elektronizácie školských knižníc (nárast počtu počítačov o 7 %, pripojení na školský internet o 8 %, nárast počtu automatizovaných knižnično-informačných systémov o 19 %).

Pozitívne zistenia naznačujú, že mnohé školské knižnice sa dostali na vyššiu úroveň najmä v oblasti využívania informačných technológií vďaka piatim **realizovaným rozvojovým projektom MŠVVaŠ SR „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“**.

Analýza potvrdzuje i väčšiu angažovanosť samotných zriaďovateľov školských knižníc a školských knihovníkov na prevádzke a činnosti svojich školských knižníc, ktorí vo väčšej miere využívali odborné poradenstvo metodického centra pre školské knižnice (nárast o 31 % odborných konzultácií) a aktívne sa zúčastňovali aktivít ním organizovaných. Do jeho **projektov na podporu čítania žiakov** sa zapojilo **807 základných škôl a stredných škôl s celkovým počtom 117 537** žiakov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov žiakov základných škôl a stredných škôl, zriaďovateľov škôl a iných členov miestnych komunít.

Analýza informuje aj o **negatívnych zisteniach**, ktoré poukazujú na pretrvávajúce slabé miesta, ktoré sú buď výsledkom slabých stránok zriaďovateľov školských knižníc a samotných školských knihovníkov, alebo sú výsledkom nepresností vo vykazovaní štátnych štatistických údajov o školských knižniciach. Ide napríklad o tieto zistenia, a to nevyčlenenie

žiadnych finančných prostriedkov na činnosť 780 školských knižníc, žiadne mzdové ohodnotenie práce školských knihovníkov z 1 597 školských knižníc, výkon funkcie školského knihovníka mimo rozsahu priamej vyučovacej činnosti, nízky počet zakúpených knižničných dokumentov na počet registrovaných používateľov, veľký počet školských knihovníkov bez odborného vzdelania (92,56 %) a ich minimálny záujem o zvyšovanie odbornej úrovne svojej činnosti, neuspokojivé priestory školských knižníc, nezhody vo vykazovaných údajoch v porovnaní so skutočným stavom v školských knižniciach (napríklad počet registrovaných používateľov a počet registrovaných výpožičiek).

Ukázalo sa, že v budúcnosti sa môžu získať relevantné štatistické údaje o školských knižniciach len na základe precízneho vyplňovania výkazov školskými knihovníkmi, kontrolou týchto výkazov štatistikmi z odborov školstva príslušných obvodných úradov v sídle kraja a vzájomnou spoluprácou so štatistickým oddelením MŠVVaŠ SR, s Ústavom informácií a prognóz školstva, Školským výpočtovým strediskom a metodickým centrom pre školské knižnice sa v budúcnosti môžu získať relevantné štatistické údaje o školských knižniciach.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Rozália Cenigová
Slovenská pedagogická knižnica
Hálova 6
851 01 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

II. Vzdelávanie školských knihovníkov

VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŠKOLSKÝCH KNIHOVNÍKOV PRÁCA V ŠKOLSKEJ KNIŽNICI

Viera Stankovičová

Metodicko-pedagogické centrum Bratislava je ústredne riadenou organizáciou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Činnosť Metodicko-pedagogického centra (ďalej len „MPC“) je zameraná na výkon metodickej činnosti a na ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov. V jeho pôsobnosti sú školy a školské zariadenia na území Slovenskej republiky.

Činnosti MPC:

- organizuje a vykonáva kontinuálne vzdelávanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení,
- zabezpečuje odbornú-metodickú činnosť v oblasti kontinuálneho vzdelávania pedagogických a nepedagogických zamestnancov,
- vydavateľsko-publikačná činnosť,
- vykonáva výskumnú a prieskumnú činnosť v oblasti kontinuálneho vzdelávania pedagogických a nepedagogických zamestnancov,
- vykonáva na základe poverenia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky celoslovenské kompetencie:
 - v oblasti odborného garantovania rómskej problematiky,
 - v oblasti odborného garantovania ďalšieho vzdelávania učiteľov škôl na národnostných územiach (maďarské, ukrajinské a rusínske územie).

Kontinuálne vzdelávanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov sa realizuje formou **akreditovaných vzdelávacích programov**. Konkrétne ponuka vzdelávacích programov je zverejnená na webovom sídle www.mpc-edu.sk, sekcia **vzdelávacia činnosť** a pravidelne je aktualizovaná. Okrem toho MPC v tlačenej forme vydalo tri katalógy programov kontinuálneho vzdelávania: *Ponukový katalóg programov kontinuálneho vzdelávania na školský rok 2010/2011*, *Ponukový katalóg nových programov kontinuálneho vzdelávania na školský rok 2012/2013 1. a 2. časť*.

VZDELÁVACÍ PROGRAM PRÁCA V ŠKOLSKEJ KNIŽNICI

Vzdelávací program **Práca v školskej knižnici** bol akreditovaný v roku 2010. Ide o aktualizované vzdelávanie. Hlavným **cieľom programu** je získať kompetencie a zručnosti na vedenie školskej knižnice a knižničnej agendy.

Vzdelávací program je **rozdelený do štyroch modulov a končí záverečnou prezentáciou účastníkov**.

Cieľovou skupinou vzdelávacieho programu sú pedagogickí zamestnanci, ktorí sú poverení vedením školskej knižnice. Konkrétne ide o učiteľa pre primárne vzdelávanie, učiteľa pre nižšie stredné vzdelávanie, učiteľa pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie, učiteľa pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľa strednej školy).

Rozsah programu je 30 hodín, po absolvovaní programu **získa** absolvent **8 kreditov**.

OBSAH VZDELÁVACIEHO PROGRAMU PRÁCA V ŠKOLSKEJ KNIŽNICI

Modul 1: Legislatívne normy. Získavanie dokumentov do knižnice. Odborná evidencia dokumentov v knižnici

K základným **legislatívnym normám**, ktoré sa týkajú školských knižníc, patria:

- **Zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov**, v ktorom v § 10 v odsekoch 1 až 3 je definovaná školská knižnica, jej úlohy a činnosť.
- **Smernica Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 8/2006-R z 20. apríla 2006 o činnosti školských knižníc** – ide o základnú normu, ktorou sa riadi školská knižnica. V nej sa školský knihovník dozvie, kto zriaďuje, respektíve ruší školskú knižnicu, aké úlohy školská knižnica plní, aké je personálne zabezpečenie knižnice, jej financovanie, čo je knižničný fond, čo ho tvorí, ako knižnica poskytuje knižnično-informačné služby svojim používateľom, ich rozdelenie, aké má byť priestorové, technické a technologické vybavenie knižnice, kto metodicky riadi školské knižnice.
- **Vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 421/2003 Z. z. o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyrad'ovaní a revízii knižničného fondu** – vyhláška podrobne popisuje základné evidencie platné vo všetkých knižniciach Slovenskej republiky vrátane školských knižníc, upozorňuje na dôležitosť vyrad'ovania a revízie knižničných fondov v knižniciach (interval revízie pre školské knižnice sú tri roky).

K dôležitým dokumentov, ktoré usmerňujú činnosť školskej knižnice, patria aj **metodické usmernenia**, ktoré spracúva ústredná metodička pre školské knižnice Mgr. Rozália Cenigová zo Slovenskej pedagogickej knižnice v Bratislave a sú pravidelne zverejňované na webovom sídle **www.spgek.sk** v sekcii Školské knižnice.

Od smernice o činnosti školskej knižnice sa potom odvodzujú významné dokumenty – **štatút školskej knižnice, knižničný a výpožičný poriadok**. Školskí knihovníci majú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice k dispozícii vzory týchto vnútorných legislatívnych dokumentov.

Účastníci vzdelávacieho programu v rámci domáceho zadania majú za úlohu spracovať štatút školskej knižnice a knižničný a výpožičný poriadok pre svoju vlastnú školskú knižnicu. Oba dokumenty pošlú elektronicky, lektor im dá spätnú väzbu, po zapracovaní pripomienok a odsúhlasení riaditeľom školy sa stávajú platnými predpismi danej školskej knižnice.

Okruhy tém v rámci časti Získavanie dokumentov do školskej knižnice:

- Tematický plán dopĺňovania, spolupráca pri jeho tvorbe s pedagogickými zamestnancami školy, pomôcka **Katalóg odporúčaného knižného fondu pre základné a stredné školy**, ktorý je sprístupnený na webom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice
- Základné spôsoby získavania knižničných dokumentov – nákup, výmena, dar, bezodplatný prevod
- Charakteristika nákupu, potrebná dokumentácia (objednávka, dodací list, faktúra, kópia faktúry s prírastkovými číslami sa uchováva v školskej knižnici, podobne aj napríklad kópie darovacích listín)

- Prevzatie dokumentov, kontrola s dodacím listom, faktúrou, označenie dokumentov vlastníckou pečiatkou školskej knižnice (presne určené miesta v knihe vrátane príloh, na periodiku)
- Zaevidovanie dokumentov do prírastkového zoznamu, zapísanie prírastkových čísel do dokumentov, na prílohy dokumentov, na faktúru, darovaciu listinu

Časť Odborná evidencia dokumentov v školskej knižnici

Evidencia dokumentov v školskej knižnici sa riadi vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 421/2003 Z. z. Podľa tejto vyhlášky sa odborná evidencia delí na základnú a pomocnú evidenciu. Základnú evidenciu tvorí prírastkový zoznam a zoznam úbytkov, pomocnú evidenciu tvorí evidencia dochádzajúcich periodík a evidencia knižničných jednotiek získaných a odosielaných na výmenu.

Okruh tém Prírastkový zoznam obsahuje: charakteristiku prírastkového zoznamu, formy prírastkového zoznamu (elektronický prírastkový zoznam pravidelne tlačíme na konci kalendárneho roka, vedieme len jeden prírastkový zoznam pre celý knižničný fond), zásady vedenia prírastkového zoznamu, údaje, ktoré podľa vyhlášky obsahuje zápis jednej knižničnej jednotky, prírastkovanie duplikátov, viacväzkových diel, nedostatky pri vedení prírastkového zoznamu (ešte stále do tejto evidencie neodborne zasahujú pracovníci ekonomického oddelenia školy), duplicitná práca školského knihovníka pri evidencii knižničných jednotiek – treba využívať odporúčanie Slovenskej národnej knižnice **Ako účtovať knižničné dokumenty** dostupné na webom sídle Slovenskej národnej knižnice www.snk.sk/?ako-uctova-kniznice-dokumenty-odporucanie.

Okruh tém Zoznam úbytkov obsahuje: charakteristiku zoznamu úbytkov, jeho účel (vedieme len jeden zoznam úbytkov), formy zoznamu úbytkov, zásady vedenia zoznamu úbytkov, údaje, ktoré obsahuje podľa vyhlášky, zápis jednej knižničnej jednotky, nedostatky pri vedení zoznamu úbytkov (dokumenty sa nevyraďujú pravidelne, fond školských knižníc je zastaraný, zriaďovateľ často nesúhlasí s vyradením kníh z knižničného fondu školskej knižnice).

Prírastkový zoznam a zoznam úbytkov v klasickej zošitovej forme si školské knižnice môžu objednať vo vydavateľstve ŠEVT.

Rady pri vedení pomocnej evidencii:

- dochádzajúce periodiká evidujeme na kartách (vydavateľstvo ŠEVT) – názov periodika, ročník, rok, periodicita, ISSN, údaje o dodávateľovi a úhrade, vyznačenie jednotlivých čísel;
- evidencia dokumentov získaných a odosielaných na výmenu – vlastná evidencia s predpísanými údajmi, vedú len školské knižnice, ktoré túto činnosť aj realizujú

Modul 2: Stavanie dokumentov v knižnici. Revízia knižničného fondu

Okruh tém **Stavanie dokumentov** obsahuje: čo rozumieme pod pojmom stavanie dokumentov v školskej knižnici, spôsoby stavania dokumentov – **formálne** a **vecné**; výhody a nevýhody oboch druhov stavania. Charakteristika najznámejších spôsobov formálneho (prírastkové, poradové, abecedné, formátové, chronologické, geografické) a vecného stavania (systematicko-abecedné, systematicko-poradové, tematické), **zásady** stavania dokumentov, **odporúčané** druhy stavania dokumentov pre školskú knižnicu.

Signovanie dokumentov

Činnosť spojená so stavaním knižničného fondu, pridelovanie signatúr dokumentom, tvorba signatúr podľa zvoleného druhu stavania, umiestnenie signatúry na dokumenty, signovanie duplikátov, viacväzkových diel.

Domáce zadanie pre účastníkov – navrhnuť stavanie dokumentov pre vlastnú školskú knižnicu, popísať existujúce, zohľadniť vedomosti získané na vzdelávaní, rešpektovať požiadavky školskej knižnice aj používateľov. Návrhy pošlú účastníci vzdelávania lektorovi, ktorý návrhy posúdi, spracuje pripomienky, prekonzultuje pripomienky so školským knihovníkom a odporučí uložiť knižničný fond podľa spracovaného návrhu.

Revízia knižničného fondu

Základný predpis, ktorým sa riadime pri revízii knižničného fondu školskej knižnice je vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 421/2003 Z. z. V tejto časti programu sa účastník dozvie, čo je účelom revízie, aké druhy revízie existujú – **pravidelná** (školská knižnica má vykonávať revíziu každé 3 roky), **mimoriadna** (nariadenie zriaďovateľa, zmena zamestnanca, mimoriadna udalosť), oboznámi sa s jednotlivými krokmi, ktoré je potrebné uskutočniť pred začatím revízie, aké spôsoby revízie má k dispozícii (popis jednotlivých spôsobov).

Ukončenie revízie – spracovanie zápisnice a jej prílohy (zoznam nezvestných kníh, zoznam kníh navrhnutých na vyradenie), procesy prebiehajúce v školskej knižnici po ukončení revízie.

Modul 3: Dokumentografický fond školskej knižnice. Spracovanie dokumentov v školskej knižnici. Knižnično-informačné služby

Informačný aparát školskej knižnice (dokumentografický fond)

Obsahom tejto časti modulu je dokumentografický fond školskej knižnice, ktorý tvoria knižničné katalógy, bibliografické kartotéky, databázy; charakteristika knižničného katalógu, klasický (lístkový) knižničný katalóg, rozdelenie knižničných katalógov na menné a vecné katalógy.

Menný katalóg – záznamy usporiadané abecedne podľa mena autora, názvu korporácie, prvého slova z názvu pri dielach bez autora.

Vecný katalóg – záznamy v tomto katalógu radené podľa obsahu dokumentu.

Iné spôsoby triedenia katalógov: podľa **určenia** (čitateľské, služobné), podľa **komplexnosti** (čiastkový, súhrnný, súborný), podľa **tematiky** (všeobecný, špeciálny), podľa **spôsobu spracovania** (tradičný, automatizovaný), podľa **typu dokumentov** (kníh, periodík, hudobnín, noriem), podľa **nosiča záznamu** (lístkový, zväzkový, online).

Úprava katalógov – čo je potrebné urobiť, aby používatelia školskej knižnice vedeli používať knižničné katalógy.

Spracovanie dokumentov v školskej knižnici

Katalogizačný záznam – údaje o dokumente, katalogizačný lístok – jeho formálna úprava, na čo slúži. Počítačové spracovanie dokumentov – osobitné predpisy (školská knižnica, ktorá má k dispozícii knižnično-informačný systém, si môže dať vytlačiť záznamy podľa rôznych kľúčov).

Štruktúra katalogizačného záznamu – popis jednotlivých tipov údajov, ktoré sa na ňom nachádzajú, pravidlá spracovania dokumentov, usporiadanie údajov podľa definovaných pravidiel.

Pravidlá katalogizácie – hlavný záznam pre každý dokument, jazyk záznamu, písmo, pramene popisu, charakteristika jednotlivých údajov o dokumente a forma ich zapisovania na katalogizačný záznam.

Praktická ukážka – účastníci si prinesú na vzdelávanie knihy s rôznymi rokmi vydania (pred a po roku 1990), aby vyhľadávali údaje o dokumente na rôznych miestach dokumentu, tvoria katalogizačné záznamy spolu s lektorom a potom sami katalogizujú prinesené knihy.

Knižnično-informačné služby

Základná úloha školskej knižnice – **sprístupňovanie dokumentov** z fondu školskej knižnice používateľom.

Rozdelenie knižnično-informačných služieb školskej knižnice na:

- **základné** knižnično-informačné služby (sprístupňovanie fondov – výpožičky, poskytovanie informácií – ústne faktografické, bibliografické),
- **špeciálne** knižnično-informačné služby (rešeršné služby, medziknižničná výpožičná služba, elektronické služby, reprografické služby).

Pravidlá a zásady, ktorými sa riadi výpožičný proces, sú spracované v platnom knižničnom a výpožičnom poriadku konkrétnej školskej knižnice. V ňom je zadefinované: kto je používateľom školskej knižnice, za akých podmienok sa môže stať používateľom školskej knižnice, aké služby školská knižnica poskytuje svojim používateľom, počet vypožičaných dokumentov, výpožičná lehota, predlžovanie výpožičnej lehoty, upomínanie, náhrady za straty a pod.

Tlačivá potrebné pri výpožičnom procese: prihláška za čitateľa školskej knižnice (dva druhy – do 15 rokov, dospelý používateľ), zoznam používateľov školskej knižnice, preukaz používateľa školskej knižnice, evidenčný list používateľa (tlačivá je možné získať vo vydavateľstve ŠEVT).

Evidencia výpožičiek, respektíve ostatných činností, ktoré školská knižnica realizuje počas jedného mesiaca podlieha evidencii, napríklad v denníku činnosti knižnice (tlačivo ŠEVT). Údaje z denníka slúžia školskému knihovníkovi ako podklady na vyplnenie ročného Výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01.

Školská knižnica, ktorá vlastní knižnično-informačný systém, realizuje výpožičný proces pomocou tohto automatizovaného systému, nepotrebuje žiadne klasické tlačivá. Knižnično-informačný systém jej zabezpečí aj štatistiku.

Modul 4: Práca s normou STN ISO 690 Bibliografické odkazy. Informačná výchova

Okruh tém časti **Citovanie literatúry** obsahuje:

- Kto cituje – **autori** rôznych typov záverečných prác, kvalifikačných prác, odborných a vedeckých prác. Citovanie literatúry a tvorba zoznamu bibliografických odkazov sa riadi normou STN ISO 690.
- **Citácia = presná identifikácia zdroja**, ktorý bol použitý pri spracovaní rôznych materiálov (záverečné práce, práce ŠVOČ).
- **Poradie údajov** v citácii je **záväzná**. Zásada pri citovaní – **jediná a rovnaká technika citovania** pre celý dokument.

Metódy citovania informačných zdrojov:

- *Metóda číselných odkazov*
Charakteristika metódy, pravidlá tvorby odkazu v tejto metóde, usporiadanie záznamov v zozname bibliografických údajov, umiestnenie zoznamu bibliografických odkazov v dokumente.
- *Metóda priebežných poznámok*
Popis metódy, tvorba odkazov, umiestnenie jednotlivých odkazov v dokumente, forma zoznamu bibliografických odkazov.
- *Metóda prvého údaja a dátumu*
Popis metódy, pravidlá na tvorbu odkazov, umiestnenie odkazov v dokumente, forma zoznamu bibliografických odkazov.

Presné pravidlá písania údajov o dokumente; obsah, forma a štruktúra bibliografického odkazu; citovanie celých dokumentov, alebo ich častí; citovanie elektronických.

Na vzdelávaní si účastníci precvičia v praktickej časti tvorbu bibliografických odkazov z prinesených dokumentov – monografie, zborníky, periodiká spolu s lektorom a potom tvoria bibliografické odkazy sami.

Časť Informačná výchova

Cieľ informačnej výchovy je zabezpečiť, aby sa žiaci vedeli orientovať v množstve informácií, rozumeli im, vedeli ich vyhľadať, používať.

Metódy informačnej výchovy sú:

- všeobecné vyučovacie metódy,
- špecifické vyučovacie metódy,
- špecifické metódy knižničnej práce.

Druhy vyučovacích hodín v rámci informačnej výchovy:

- **vyučovacia hodina čiastočne orientovaná na prácu s informáciami** – priestor, v ktorom sa uskutočňuje, čo robia žiaci, s akými dokumentmi pracujú, aké úlohy plnia;
- **vyučovacia hodina úplne zameraná na prácu s informáciami** – miesto kde prebieha, úlohy, ktoré žiaci riešia, dokumenty, s ktorými pracujú;
- **vyučovacia hodina v knižnici** – **exkurzia** do školskej knižnice, verejnej knižnice;
- **vyučovacia hodina zameraná na osvojenie správnych stratégií na vyhľadávanie informácií pre daný vyučovací predmet** – kto pripravuje takúto vyučovaciu hodinu, obsah hodiny, príprava úloh pre žiakov, výber pomôcok (dokumentov), ako budú žiaci riešiť zadané úlohy, forma prezentácie výsledkov;
- ľubovoľné **knižničné podujatie** pre žiakov – druhy podujatí, kto je realizátor.

Na stretnutí sa účastníci oboznámia so scenármi informačnej výchovy, ktoré sú dostupné na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: www.spgk.sk/?Informacna-vychova. Účastníci môžu spracovať vlastný scenár na informačnú výchovu, ktorý môžu využiť aj na záverečnom stretnutí na ukončenie vzdelávacieho programu.

Záver vzdelávacieho programu sa realizuje prezentáciou získaných vedomostí, zručností pred lektorom a účastníkmi prostredníctvom powerpointovej prezentácie. Okrem toho každý predloží v tlačenej podobe domáce zadania: štatút školskej knižnice, knižničný a výpožičný poriadok a návrh stavania dokumentov vo svojej školskej knižnici. Absolventi získajú osvedčenie o absolvovaní vzdelávacieho programu s pridelením **8 kreditov**. V tomto vzdelávacom programe je možné požiadať aj o overenie kompetencií – pri prihlasovaní treba zvoliť prihlášku na preskúšanie.

V školskom roku 2011/2012 ukončilo vzdelávací program **36** školských knihovníkov, z toho **4** sa prihlásili na overenie kompetencií.

LITERATÚRA

CENIGOVÁ, R. *Príručka pre školského knihovníka*. Bratislava : Slovenská pedagogická knižnica, 2008. ISBN 978-80-970092-0-5. Dostupné aj na internete: [www.spgk.sk/skolske kniznice](http://www.spgk.sk/skolske_kniznice)

Príručka knihovníka malej knižnice. Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. ISBN 80-89023-37-1

KUCIANOVÁ, A. Problémy s technikami citovania podľa ISO 690 a ISO 690-2. In *Knižnica*. ISSN 1335-7026, 2008, roč. 9, č. 3, s. 14 – 18.

MEŠKO, D., KATUŠČÁK, D. *Akademická príručka*. Martin : Osveta, 2004. ISBN 80-8063-150-6
Internetový zdroj: [www.spgk.sk/skolske kniznice](http://www.spgk.sk/skolske_kniznice)

ADRESA A E-MAIL

Viera Stankovičová
Regionálne pracovisko MPC
Horná 97
975 46 Banská Bystrica
Slovenská republika
e-mail: viera.stankovicova@mpc-edu.sk

III. Projekty na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti

AKTIVITY ŠKOLSKEJ KNIŽNICE NA PODPORU A ROZVÍJANIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Eva Stručková

Ideálna školská knižnica je v mojich predstavách miesto (veľká trieda bez dverí, s regálmi kníh po jej stranách, s tromi až piatimi počítačmi napojenými na internet, s multifunkčným zariadením, s kreslami v strede), ktoré je každému žiakovi a zamestnancovi školy prístupné počas celého vyučovania. Nikto knihy nepožičiava, nikto tu nestráži. Kto potrebuje, príde – knihu si vyberie a keď ju dočíta, jednoducho ju vráti. Keď potrebuje spracovať referát alebo nejaký projekt – vyberie si knihy, spracuje si potrebné informácie, skopíruje alebo naskenuje obrazový materiál, vytlačí a knihy po sebe odloží do regála. Občas možno niekto zabudne knihu vrátiť, ale inokedy sem niekto iný prinesie i knihy, ktoré doma nepotrebuje. Žiaľ, takúto knižnicu zatiaľ v Strednej odbornej škole záhradníckej v Piešťanoch nemáme. Možno raz i túto predstavu zrealizujeme.

Naša školská knižnica obsahuje množstvo odbornej literatúry i beletrie, je výborne vybavená knihami, ktoré sú zaradené do povinného čítania žiakov strednej školy. Jej súčasťou je i študovňa vybavená počítačmi s pripojením na internet a dataprojektor. V knižnici sa nachádza v súčasnosti 1 780 kníh odbornej literatúry a 1 015 kníh krásnej literatúry.

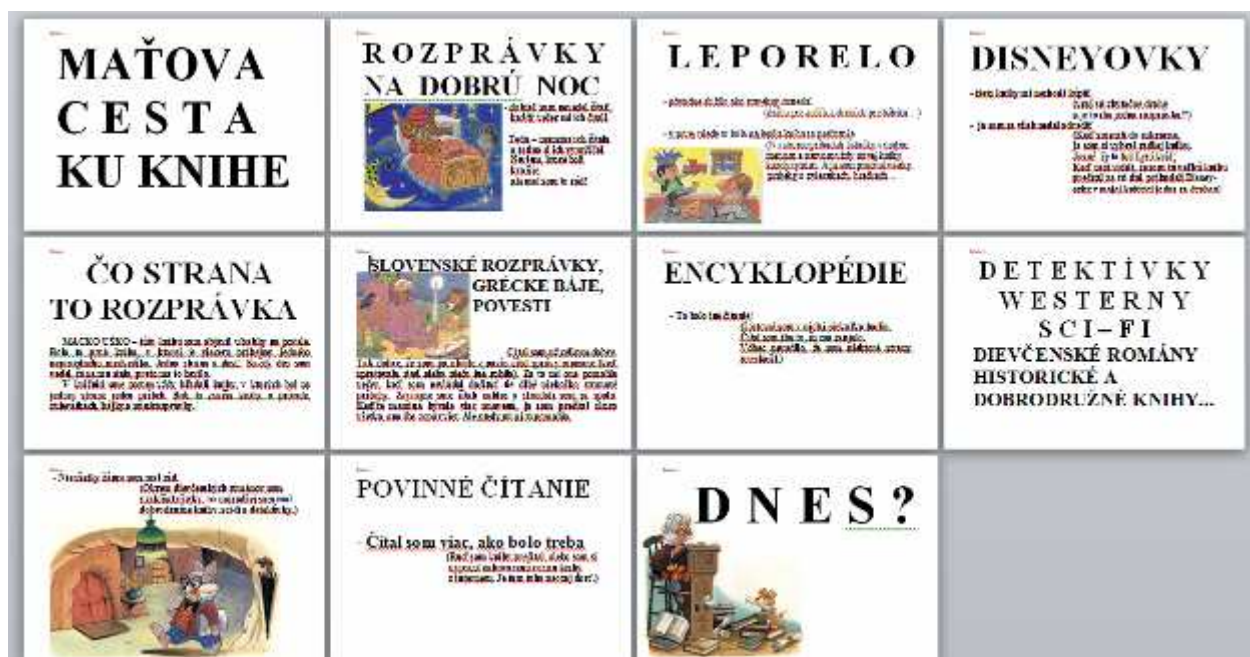
Školská knižnica

Študovňa školskej knižnice

ABY ŽIACI ČÍTALI

V súčasnosti majú žiaci skôr tendenciu nečítať. Výskumy hovoria, že v podpore čítania dôležitú úlohu zohráva predškolský vek dieťaťa. V tejto oblasti školská knižnica strednej školy veľa urobiť nemôže, ale niečo predsa – **ukázať dospelujúcim mladým ľudom, ako privádzať deti ku knihe**. O pár rokov z nich budú rodičia a je na nich, či ich deti budú považovať čítanie kníh za prirodzené alebo budú mať k čítaniu odpor. Pravidelne v marci pripravujeme výstavu **Maťova cesta ku knihe**. Túto aktivitu sme realizovali v roku 2009, keď sme sa prvýkrát zapojili do *Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc. Na tejto výstave sú inštalované rôzne žánre kníh a k nim popisy, ktoré ukazujú cestu malého chlapca ku knihe.

Ukážka výstavy *Maťova cesta ku knihe*

V súvislosti s výstavou majú žiaci následne spracovať projekt: **Moja cesta ku knihám má pevné korene**. Žiaci majú vytvoriť strom, na ktorý nalepia listy – každý list má predstavovať jeden žánr alebo druh knihy. V liste má byť napísaný bibliografický zápis knihy. Žánrov i druhov treba zistiť čo najviac. V žánri, ktorý patrí medzi žiakove obľúbené, majú žiaci nalepiť aspoň tri listy s rôznymi názvami kníh.

Pre žiakov prvého i druhého stupňa základných škôl a pre žiakov stredných škôl je adresovaná celoslovenská literárno-výtvarná súťaž **Klasici v komikse**, ktorú naša škola, Stredná odborná škola záhradnícka v Piešťanoch, už štvrtý rok organizuje.

Klasici v komikse je súťaž, v ktorej je prepojený vzťah k literatúre, kultúre, histórii a výtvarnému umeniu; ktorá motivuje k čítaniu diel slovenských autorov; ktorá vedie k samostatnej tvorivej činnosti; ktorá prispieva k rozvoju záujmu o životné osudy a diela známych slovenských autorov; ktorá podporuje účelné a efektívne využívanie voľného času; ktorá rešpektuje novú koncepciu rozvoja školstva a umožňuje skvalitňovať výchovno-vzdelávací proces; ktorá vytvára podmienky prezentácie tvorivej činnosti formou výstavy.

Cieľom tejto súťaže je podporiť tvorivosť detí a mládeže a zároveň rozvíjať ich vzťah k slovenskému kultúrnemu dedičstvu a umeleckým hodnotám. Každý ročník je venovaný niektorému slovenskému autorovi, aby sa žiaci a mladí ľudia aktívne oboznámili s jeho životom a tvorbou, aby svoje poznatky, pocity a túžby pretransformovali do im zrozumiteľnej reči a spracovali do výtvarno-literárnej podoby – to znamená do podoby komiksu.

Sme presvedčení, že iba bohaté vedomosti o slávnych osobnostiach, o ich prínose pre slovenskú kultúru prispievajú k formovaniu vzťahu k vlasti a budovaniu národnej hrdosti.

Ukážka z komiksu Klasici v komikse

Do súťaže prichádzajú práce z rôznych kútov Slovenska (Piešťany, Trnava, Bratislava, Košice, Filakovo, Nižná na Orave, Považská Bystrica, Štefanov, Tvrdošín, Žilina, Cabaj-Čápor, Hronské Kláčany, Ružomberok, Poprad, Martin, Banská Bystrica, Vyhne, Snina, Hliník nad Hronom, Zvolen, Hlohovec, Prievidza, Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Dubnica nad Váhom, Veľké Uherce, Handlová, Nová Dubnica, Myjava, Zemianske Kostolany a iné). Žiaci v uplynulých ročníkoch čítali Kukučína, Hviezdoslava, Hronského a vytvorili úžasné diela, ktoré môžu na výstavách v školských a mestských knižniciach obdivovať ich návštevníci. Pre štvrtý ročník sme zvolili Pavla Dobšinského.

Výstava komiksov

Ďalšie aktivity zamerané na **rozvoj čitateľskej gramotnosti sú orientované na študentov** našej školy. Napríklad:

- **besedy so spisovateľmi,**
- **návštevy Mestskej knižnice v Piešťanoch,**
- **návštevy divadelných predstavení a výchovno-vzdelávacích predstavení,**
- **prehliadky pamätných izieb slávnych osobností z kultúrneho života.**

Na vyučovaní slovenského jazyka a literatúry využívame:

- dramatizované čítanie,
- tvorbu vlastných básní, poviedok či bájok a ich prednes,
- pretransformovanie poviedky na scenár,
- frazeologizmus vyjadrený obrázkom,
- aktívnu účasť na literárnych a recitačných súťažiach (naša škola sa hrdí i víťazkou laickej poroty Hviezdoslavovho Kubína v prednese prózy),
- projektové formy vyučovania zamerané na vyhľadávanie informácií a prácu s nimi.

Napríklad pri **príležitosti 1150. výročia príchodu Cyrila a Metoda na naše územie** sme chceli pripraviť literárno-historickú exkurziu do Nitry, ale pod vplyvom citátu z diela **Proglas: „...radšej iba päťoro slov povedať, ...než nezrozumiteľných slov riečiť tisíce“** sme si povedali, že niekedy menej býva viac. Pri návšteve hradného areálu v Nitre by si žiaci vypočuli výklad. Niektorí by počúvali, niektorí nie. Preto sme sa rozhodli, že radšej spoločne pripravíme **virtuálnu exkurziu** po miestach v našom okolí, ktoré nám sv. Cyrila a Metoda pripomínajú a nakoniec „precestujeme“ celé Slovensko. Aby sme sa mohli na túto púť vybrať, každá žiačka, každý žiak, ktorý sa chcel exkurzie zúčastniť, musel chodiť po svojej obci a jej okolí „s otvorenými očami“. Cez ich oči si nakoniec môžeme pamätné miesta prezrieť spoločne.

Žiaci dostali úlohu – vyhľadať miesta pripomínajúce patrónov Európy u nás doma (sochy, obrazy, vitráže v oknách...); tieto „pamätníky“ odfotiť a zistiť zaujímavosti o nich (i štúdiom literárnych prameňov).

Zo získaných materiálov vytvorili na Google Maps mapu pamätných miest – **Cyril a Metod – Čo nám ich pripomína** – <http://goo.gl/maps/HSv52> a na spoločnej prezentácii v pondelok 11. marca 2013 účastníci projektu precestovali 26 miest na Slovensku. Aj takto sa žiaci učia vyhľadávať, triediť, spracovať a prezentovať informácie.

VÍŤAZNÉ PODUJATIE V RÁMCI SÚŤAŽE O NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE K MEDZINÁRODNÉMU DŇU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC 22. OKTÓBER 2013

Na výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu sme orientovali i aktivity realizované v *Súťaži o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc* – obsah prečítanej knihy i následnú videokonferenciu.

Sme presvedčení, že najlepšou motiváciou pre žiaka, je **vlastný príklad**. Aj preto, aby sme žiakom priblížili zážitok z čítania, ukázali knihy, po ktorých by väčšina našich žiakov nesiahla, sme sa zapojili do 8. ročníka tejto súťaže. Pripravili sme deň, ktorý sme nazvali: **Čítala celá škola** (knihu Stopy dávnej minulosti od Pavla Dvořáka).

Pracovali sme podľa pripraveného harmonogramu:

7,45 – zborovňa – číta riaditeľka školy, Ing. Eva Stručková

trieda	Čas/preberá štafetu čítania	miesto čítania
I.A	13.25 (7. hod.) Mgr. Kertészová, Maťaš, Krupová, Kalabusová...	Školská knižnica
I.B	12.35 (6. hod.) Mgr. Škultétyová, Navrátil, Tinka...	Školská knižnica
II.A	7.50 (1. hod.) Ing. Jakubcová, Vašková, Paulíková, Lančarič...	Učebňa biológie
II.B	8.45 (2. hod.) RNDr. Laurincová, Hrčková, Zbiták, Kopečná...	Školská knižnica
III.A	7.50 (1. hod.) Ing. Michalková, Štefková, Krist...	Školská knižnica
III.B	9.40 (3. hod.) Mgr. Karoly, Ing. Horniaková, Mizeráková, Vráblová...	Školská knižnica
IV.A	10.35 (4. hod.) Ing. Kollár, Nemček, Latka...	Školská knižnica
IV.B	11.25 (5. hod.) Ing. Krchnárová, Galbičková, Husárová...	Školská knižnica
I. a II.AŠ	9.40 Mgr. Macáková + žiaci	Učebňa ETV
	8.45 výchovný koncert – Berger	Vestibul
videokonferencia	14.00 žiaci a učitelia školy	(Kašová) školská knižnica, (Jakubcová) učebňa biológie, (Dvořák) Budmerice, (J. Hanč) Košice

Inšpirovala nás téma 8. ročníka spomínanej súťaže: *Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti.*

Minulosť predstavovala obsah knihy **Stopy dávnej minulosti** – konkrétne tretí diel **Zrod národa**, ktorý od rána do 14.00 hod. ako štafetu učitelia i žiaci spolu v školskej knižnici čítali. Štafetu sme začali o 7.45 hod. v zborovni úvodným čítaním pri čaji a koláčiku. Cez triednych učiteľov, ktorí pokračovali v čítaní žiakom svojej triedy, sa postupne dostávala ku všetkým a čítanie žiakov v školskej knižnici bolo počuť neustále až do začiatku videokonferencie.

Prítomnosť stelesňovala autora knihy – Pavla Dvořáka – **súčasného spisovateľa**, historika, popularizátora dejín nášho územia, ktorý prijal pozvanie na stretnutie so žiakmi a učiteľmi našej školy.

A **budúcnosť**? – **Videokonferencia ako komunikácia budúcnosti**, na ktorej sa prostredníctvom techniky spojili žiaci v školskej knižnici (cez pripojenie Mgr. Kašovej) a učebni biológie (cez pripojenie Ing. Jakubcovej) s pánom Dvořákom u neho v Budmericiach a RNDr. Jozefom Hančom, PhD. na Univerzite P. J. Šafárika v Košiciach. Využili pri tom najnovšie technológie (notebooky s kamerami a reproduktormi prepojené s dataprojektormi; google+ a jeho funkciu hangout, ktorá umožňuje videokonferenciu viacerých účastníkov.

Netradičný spôsob komunikácie a takéto stretnutie prostredníctvom telemostu bolo niečo nové pre všetkých – Pavla Dvořáka, vyučujúcich i žiakov, a preto pritiaхло mnohých do učebne biológie. Zaujímavá osobnosť videokonferencie však zohrala nemenej dôležitú úlohu v tom, že nielen pedagógovia, ale i žiaci vo svojom voľne pozorne počúvali a diskutovali o histórii, archeológii, najnovších objavoch, starovekých i nedávnych dejinách nášho územia, o spisovateľovi, o slovách a písmach, o známych i neznámych, o blízkyh i vzdialených územiach, o čítaní a knihách. Z viac ako hodinového stretnutia odchádzali všetci plní dojmov i nových poznatkov. **„Nie vždy máte možnosť sedieť v škole a zároveň zoči-voči spisovateľovi.“ počuli sme chlapcov, ktorí odchádzali zo školskej knižnice.** Dňa 22. októbra 2012 sa v našej školskej knižnici stretli tri generácie a každá z nich sa naučila niečo nové a zároveň odovzdala svoje poznatky tým ďalším (učitelia učili učiteľov i žiakov, žiaci učili učiteľov i žiakov, Pavel Dvořák učil učiteľov i žiakov, a oni tiež naučili niečo nové jeho). Škola s Pavlom Dvořákom takouto formou komunikovala po prvý raz.

Na záver niekoľko vyjadrení žiakov:

„Číta celá škola bola super akcia, do ktorej sa zapojila celá škola aj vrátane profesorov. Videokonferencia bola super! Dozvedel som sa veľa zaujímavostí. Do budúca by som robil výučbu určitých predmetov cez pripojenie sa k sieti z domu a vzdelávanie sa pomocou videokonferencie.“

Lukáš Stopka, 4.A

„Páči sa mi, že sa škola zapája do rôznych akcií. Aj akcia Číta celá škola v rámci Medzinárodného dňa školských knižníc je jedna z nich. Páči sa mi to, že sme v priebehu dňa vystriedali aj čítanie knižky pána Pavla Dvořáka o histórii, a potom sme cez videokonferenciu s ním preberali rôzne otázky. Myslel som si, že to bude nuda, ale napokon sa mi to zapáčilo. Bolo to super.“

Roman Dvořák, 4.A

„22. októbra sme všetky triedy s triednymi učiteľmi a pani riaditeľkou čítali knihu Stopy dávnej minulosti – 3. diel. Čítanie trvalo celý deň a na videokonferencii s Pavlom Dvořákom sme mali možnosť stretnúť sa s týmto významným autorom a historikom. Videokonferencia bola zaujímavá a poučná, dozvedeli sme sa viac o autorových myšlienkach a názoroch. Mne sa páčila.“

Roman Zbiták, 2.B

Dúfam, že sme našim žiakom a učiteľom pripravili zaujímavé podujatie. Ukázali, že aj my zvládame techniku budúcnosti a možno niektorých z nich inšpirovali k čítaniu kníh, napríklad Stopy dávnej minulosti od Pavla Dvořáka.

Čítanie v školskej knižnici

A naše poslanstvo tohto dňa?

„Učme sa navzájom, knihou spájajme generácie, odovzdávajme si poznatky, prijímajme informácie a komunikujme bez ohľadu na vek, postavenie či titul. Lebo v učení je všetko dovolené“

(Anna Kašová)

„I to je tvoje, čo si prisvojíš z múdrosti iných: tebe pribudne a im nebudne!“

(František Hečko)

ADRESA A E-MAIL

Ing. Eva Stručková

Stredná odborná škola záhradnícka

Brezová 2

921 77 Piešťany

Slovenská republika

e-mail: struckova@zaspn.sk

ŠIFROVÁNÍ – ROZVOJ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI POMOCI NETRADIČNÍCH FOREM PRÁCE S KNIHOU A UKÁZKOU ZAČLENĚNÉ DO RVP PRO DRUHÝ STEPEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKOL A VÍCELETÝCH GYMNÁZIÍ

Edita Vaníčková Makosová

V České republice existuje kolem cca 4 000 základních, středních a vyšších odborných škol, které nějakým způsobem spravují vlastní školní knihovnu. To se na první pohled může jevit jako povzbudivá skutečnost, která přirozeně nahrává snahám o propojení činností knihovny s výukou na všech stupních škol, jak je formuluje **Koncepce rozvoje knihoven**¹. Při bližším pohledu na stav takovýchto školních knihoven je však nutné prvotní pozitivní dojem značně upravit. Z dotazníkového šetření z roku 2011² vyplývá, že naprostá většina škol **míní školní knihovnou sbírku knih v různém stupni zpracování**, kterou více či méně omezeným způsobem půjčuje žákům školy. Knihovní sbírky nejčastěji spravují vyučující českého jazyka ve svém volném čase. V lepším a naštěstí stále častějším případě školy inovovaly prostory knihoven na informační centra a lze očekávat, že tento trend bude následovat stále větší počet ředitelů škol.

JAK NABÍDNOUT NĚCO VÍC?

V případě, že se vedení školy rozhodne zaměstnat profesionálního knihovníka, možnosti využití fondu i techniky pro výuku studentů narůstají. Pokud pro tentokrát opomineme zásadní přínos v oboru informační gramotnosti, můžeme se zaměřit na další vzdělávací oblast, ve které dokáže být činnost knihovny jedinečným způsobem přínosná, a to oblast **Jazyk a jazyková komunikace**. Vzdělávací oblast jazyka a jazyková komunikace je v českém rámcovém vzdělávacím plánu naplňována obory: Český jazyk a literatura a Cizí jazyky.

Dětská oddělení veřejných knihoven se již tradičně zabývají programy, které se týkají konkrétních knižních titulů, dokáží s nimi pracovat mnohdy na vysoké úrovni a také je často dokáží základním školám úspěšně nabízet. Bohužel na podobné besedy pro střední školy si často netroufají z mnoha rozličných důvodů. Také dlouhodobou spolupráci s vyučujícími na středních školách se knihovnám často nedaří navázat.

PROPOJOVÁNÍ

Ovšem existence fungující školní knihovny nejen dokáže vyrovnat tento handicap, ale zároveň snadno posune spolupráci se školou na jinou úroveň. Školní knihovna je totiž prostor, který umožňuje spojovat ve své činnosti mnoho témat, nenásilnou formou propojuje práci, studium a zábavu do jedné aktivity. Programy čtenářské gramotnosti v ideálním případě naváže na výuku českého jazyka a literatury ale také na mnoho dalších aktivit, jako je například dramatická výchova, mediální výchova, výtvarná výchova, regionální zeměpis, dějepis či multikulturní výchova.

Představím vám několik aktivit, které mají za cíl nejen práci s knihou, ale snaží se o přesah i do jiných témat.

¹ Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven

² Dotazníkový průzkum Klubu školních knihoven z roku 2011

SEZNAMTE SE, SATURNIN

Po úspěchu knihy **Zdenka Jirotky *Saturnin*** v celonárodní anketě **Kniha mého srdce** v roce 2009, jsem hledala způsob, jak upozornit na knihu studenty. Vzhledem k tomu, že *Saturnin* je v seznamu doporučené četby ke státní maturitě našeho gymnázia a zároveň se těší oblibě jak u studentů, tak i pedagogů, rozhodla jsem se neomezovat se na práci s vybranou třídou a na formát vyučovací hodiny. **Čtenářský maraton** se vzhledem k nevelkému rozsahu knihy ukázal jako vhodný způsob prezentace.

Maraton čtení knihy, kdy se po deseti minutových intervalech střídali v předčítání studenti všech ročníků s vyučujícími, trval celkem 7 hodin. První skupina studentů započala se čtením po obědě a během odpoledne a podvečera se čtenáři měnili podle toho, jak končili s vyučováním. Čtenáři v případě zájmu mohli předčítat opakovaně, což se projevilo ve vzrůstající kvalitě přednesu studentů již po druhém, třetím kole čtení. Studenti zažili, jak se odbourává tréma při veřejném vystoupení, vzhledem k humoristickému žánru knihy si také vyzkoušeli, jak může fungovat interakce s publikem, a nakolik zvládnou prvky hereckého přednesu.

Během akce jsme pracovali také s vizuální stránkou knihy, text byl spojen s prezentacemi ilustrací výtvarníka Stanislava Dudy z vydání z roku 1995, a čtenáři si při předávání knihy předávali buřinku, která odkazovala na výtvarné zpracování hlavní postavy sluhy Saturnina v knize. Buřinku se nám podařilo zapůjčit z divadelního fundusu. Studenti navštěvující výběrový seminář Dramatická výchova byli po dohodě s vyučující předmětu za svůj výkon hodnoceni.

*Student primy při předčítání Saturnina
(Foto: archiv GymTv)*

DETEKTIVNÍ PÁTRÁNÍ

Aktivity zaměřené na rozvoj čtenářské gramotnosti se dají naplánovat také jako dlouhodobá činnost mající podobu například **celoroční hry**. V tomto případě jsem vyšla z nápadu využít spojit obsah výběrového předmětu **Náš region** se zájmem o literaturu a nabídnout studentům napínavou, zábavnou aktivitu i během letních prázdnin.

Celoroční hra je sice poměrně náročná na přípravu, ale po jejím zahájení už organizačně nepřináší příliš povinností. Každý student, který se hry účastnil, dostal v úvodu **pátrací deník**, v podobě několikastránkové brožurky. Ta obsahovala úvodní fiktivní příběh dvou dětí, které našly o prázdninách na půdě staré dopisy, z nichž vyplývalo, že jejich rodina v dávné minulosti udržovala přátelské vztahy s nejmenovaným slavným literátem. Studenti měli vypátrat podle indicií, jež dostávali či nacházeli, nejen jméno spisovatele, ale také jeho vztah k Příbrami a nalézt místa, spjatá se jmény dalších spisovatelů a básníků, kteří žili či tvořili v Příbrami a okolí, jako například Jan Drda, Jaroslav Vrchlický, František Gellner či Karel Čapek.

Stopy, se kterými děti pracovaly, představovaly například fotografie místa, kde autor pobýval a které měli za úkol lokalizovat a navštívit, úryvek textu či básně, jež pomocí knihovny či internetových vyhledávačů měly určit, najít, dočíst a odpovědět na otázku vycházející z textu, nebo literární postava či místo děje, které měly reálný předobraz ve skutečné události z historie regionu.

Výsledkem celoročního snažení byla zpráva z pátrání, v němž studenti literárně zpracovali zjištěné události do celistvého příběhu. Odměnou nejlepším detektivům bylo zveřejnění jejich práce v regionálním tisku.

Detektivní pátrání je určeno pro studenty 6. – 9. ročníků a probíhá ve spolupráci s vyučujícím předmětu *Náš region*.

PÁTRACÍ DENÍK

Soukromá detektivní kancelář

JMÉNO:

ADRESA:

Titulní strana pátracího deníku

TRADIČNÍ NETRADIČNÉ

Ovšem i pro tradiční formu práce s knihou při obvyklých knihovnických besedách, kdy je třeba pracovat s celou skupinou dětí a kdy je prostor besedy ohraničen metráží výukové hodiny, lze použít netradiční metody, jejichž smyslem je děti aktivně zapojit do práce s textem či příběhem, ale také nenásilnou formou seznámit čtenáře s různými aspekty nakládání s informacemi.

Pro ilustraci uvádím možnost, jak **využít při výukové hodině** problematiku **kryptologie**, a to v případě literární výchovy pro primu a sekundu víceletého gymnázia. I když **techniku šifrování** je možné použít obecně při práci s libovolným titulem, rozhodla jsem se aplikovat ji na text knihy *Uzly a pomeranče* spisovatelky **Ivy Procházkové**. Důvodem je silný příběh hlavního hrdiny knihy, jehož prostřednictvím jsou děti nuceny zabývat se tématy jako sociální vyloučení, vyrovnání se se zdravotním handicapem v rodině a s problematikou dospívání obecně.

Děti se během besedy seznamují s jednoduchými šifrovacími technikami starověku a středověku a s jejich pomocí se snaží vyluštit ukázky z textu.

Bezprostředním **cílem je, aby děti sami vypátraly** v první části besedy **o jaký titul se jedná** a v prostorách knihovny či s pomocí knihovního katalogu také **knihu našly**.

V úvodní části si s dětmi povídám o tom, jestli si myslí, že to mají děti snadné, nebo snazší než dospělí. Pokouším se je podnítit k úvahám, zda ze svého okolí znají někoho, o kom si myslí, že to v životě nemá lehké. Například protože ztratil rodiče, má nějaký zdravotní handicap, stará se o někoho dalšího nebo je prostě jen z chudé rodiny.

Pak jim představím Dereka, hlavního hrdinu knihy, který řeší spoustu náročných situací, a vysvětlím, že pomocí indicií a zpráv, které rozšifrují, se dozvědí o knize a o Derekovi více.

Kvůli motivaci se třída rozdělí na dvě poloviny, které soutěží proti sobě. Pomocí prezentace se seznámí se **způsobem utajování zpráv na těle poslů**, jež se používaly ve starověkém Řecku.

Potom vyberou ze svého středu „posla“ a ukryjí mu na těle zprávu. Tu tvoří dvě slova – jedna skupina schovává slova POMERANČE a IVA, druhá skupina slova UZLY a PROCHÁZKOVÁ.

Platí pravidlo, že skupina ukrývá zprávu tak, aby ji bylo možné nalézt, aniž by posel musel svlékat oblečení, které si svléknout nechce. Může si tedy nechat kteroukoliv část oděvu, ovšem za předpokladu, že pod ní není zpráva ukrytá.

Dalším úkolem je **luštění skytaly** – způsobu používaného ve starověké Spartě. Původní skytala byl pruh látky, navinutý na válec předem daného průměru, na nějž byl napsán text, který bylo možné přečíst pouze poté, co byl příjemcem zprávy navinut na válec stejného průměru.

Používám pro tyto účely dlouhý pruh igelitu (původně z role k obalování knih) na který nesmývatelnou fixou napíšu text.

Poté se studenti seznámí se základními způsoby šifrování a některými osobnostmi kryptologie, aby později s jejich pomocí dokázali rozluštit úryvky z knihy, z nichž se dozvědí více o životě hlavního hrdiny.

*Realizace besedy Šifrování na soutěžní přehlídce OKnA 2013
(Foto: archiv GymTv)*

Pokud se beseda odehrává přímo v knihovně, je možné děti vyzvat, aby poté co odhalí název a autorku knihy, našly v katalogu či na internetu **informaci o nakladateli a datu vydání a vyhledaly knihu ve fondu knihovny**. Vítězí ta skupina, která první vyluští texty, odpoví na otázky a přinese knihu.

Následná **diskuse** se týká zamyšlení se nad situací Dereka, jak ji děti mohly vydedukovat z ukázek a rozhovoru o možných alternativách řešení jeho problémů. Knihovník funguje jako moderátor hry, a v případě, kdy shledá, že úkoly jsou pro žáky příliš obtížné, může operativně zakročit pomocí nápověd. Ideální časová dotace jsou dvě vyučovací hodiny, ve zkrácené podobě je možné aktivitu zrealizovat v jedné vyučovací hodině, ovšem při počtu maximálně 15 žáků.

JAK NA POEZII?

Předchozí uváděné aktivity byly zacíleny na **studenty nižšího gymnázia**, tj. 6. – 9. třída ZŠ nebo věk studenta nebyl určující jako u maratonu čtení. V případě plánování aktivit pro studenty **vyššího gymnázia**, tj. 1. – 4. ročník SŠ je třeba myslet na specifika adolescentního věku. Například na nechuť studentů účastnit se kolektivních aktivit, a naopak touhu po prosazení vlastní individuality.

Soutěž v recitaci poezie je dle mého názoru přesně ten typ aktivity, o který studenti v žádném případě nestojí a ze které se může vyklubat opravdu nudný zážitek. Proto jsem si vzala za vzor již vyzkoušený formát (autor – mikrofon – diváci) s názvem **Slam poetry**, což je **soutěž v autorském přednesu poezie**. Svůj původ má v USA a její popularita se stále zvyšuje. Při propagaci akce ve škole je tak možné využít záznamy nejlepších výkonů finálních kol české soutěže, které jsou ke zhlédnutí na Youtube. U studentů by mohl zapůsobit fakt, že Slam poetry patří do ranku neoficiální, alternativní kultury a odehrává se většinou v kulisách hudebních klubů či jiných alternativních kulturních prostor, jako je například centrum Meetfactory v Praze.

V případě školního kola netrvám na striktně autorské recitaci, protože studentů, kteří jsou ochotni představit vlastní tvorbu, není mnoho. Naopak je vhodné spolupracovat s vyučujícími českého jazyka a literatury, a vybrat autora poezie, jehož tvorba by u studentů mohla rezonovat jako například František Gellner, Václav Hrabě či J. H. Krchovský a jejichž díla škola uvádí v seznamu povinné četby ke státní maturitě z českého jazyka.

Pro zvýšení atraktivity akce je dobré netrvat na uskutečnění akce v prostorách školy, ale naopak se pokusit vyjednat spolupráci s například hudebním klubem, kavárnou či čajovnou, které studenti ve městě navštěvují.

LITERATÚRA

Klub školních knihoven: Hodnocení výsledků dotazníkového šetření na zjištění stavu a potřeb školních knihoven v ČR, rok 2011, dostupné z WWW: http://www.npkk.cz/csk/files/hodnoceni_dotaznik.pdf

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven, dostupné z: <http://www.mkcr.cz>

Školní vzdělávací program – „Máme na to“ Gymnázia, Příbram, Legionářů 402, dostupné z <http://www.gym.pb.cz/index.php?did=siis75187b708a9770&vid=183&nad=000001000174000182>

ADRESA A E-MAIL

Bc. Edita Vaníčková Makosová
Gymnázium
Legionářů 402
261 01 Příbram
Česká republika
e-mail: vanickova@gym.pb.cz

ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI V EDUKAČNOM PROCESE A SPÔSOB JEJ REALIZÁCIE V ŠKOLSKEJ KNIŽNICI

Beáta Chlebovcová

Spojená škola v Spišskej Novej Vsi má päť organizačných zložiek – Špeciálnu základnú školu, Základnú školu pri zdravotníckom zariadení, Praktickú školu, Odborné učilište a Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva. Venuje sa vzdelaniu a výchove žiakov s mentálnym postihnutím a žiakov s viacnásobným postihnutím. V súčasnosti školu navštevuje 265 žiakov z mesta a okolitých obcí, ktorí sa vzdelávajú vo variante A, B a C.

Úlohou pedagógov je vytvoriť žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami najoptimálnejšiu edukáciu s prihliadnutím na ich individuálne potreby, záujmy, schopnosti a umožniť im prístup k vzdelávaniu.

Súčasťou Spojenej školy je aj **školská knižnica**. Knižničný fond tvorí 851 knižničných jednotiek, krásnej i odbornej literatúry. Školská knižnica má v súčasnosti 245 registrovaných používateľov.

Školská knižnica je v našej škole neoddeliteľnou súčasťou edukačného procesu. Je mimoriadnym zdrojom poznania a informácií pre našich žiakov s mentálnym postihnutím. Zabezpečuje prístup ku knižným jednotkám, k osvojovaniu správnych návykov pri vyhľadávaní kníh a informácií počas vyučovacieho procesu a vo voľnom čase. V rámci vyučovacieho procesu žiakov s mentálnym postihnutím patria názorné ukážky, praktické činnosti a slovný výklad k najefektívnejším formám vyučovania, ktoré zároveň tvoria jadro vzdelávania. Žiaci získajú možnosť priameho poznávania jednotlivých literárnych diel.

V rámci čitateľskej gramotnosti je potrebný rozvoj čítania s porozumením textu do takej miery, aby žiak sám dokázal reprodukovať jeho obsah. Rovnako je dôležité naučiť žiakov efektívite učenia.

Využívanie knižničného fondu významnou mierou ovplyvňuje sebvzdelávanie žiakov a ich prípravu na vyučovanie, pedagógov motivuje k ďalšiemu vzdelávaniu u nepedagogických zamestnancov či rodičov vzbudzuje záujem o knižné tituly rôzneho obsahu.

Žiaci navštevujú školskú knižnicu s pedagógom v čase vyučovania a v rámci mimoškolských činností sú realizované čitateľské aktivity v spolupráci so školskou knihovničkou podľa vopred vypracovaného harmonogramu, v ktorom je stanovený rozvrh vyučovacích hodín v rámci týždňa.

Tabuľka Harmonogram pracovnej činnosti v školskej knižnici

	od 7:00 – 8:00 hod. pred vyučovaním	Od 8:00-12:00 hod. počas vyučovania	od12:00-14:00 hod. po vyučovaní	Od 14:00 -15:00 hod. po vyučovaní
Pondelok	výpožičky kníh	VH –1.-3.roč. ŠZŠ	Čitateľský krúžok	
Utorok	výpožičky kníh	VH –4.-6.roč. ŠZŠ	výpožičky kníh	
Streda	výpožičky kníh	VH –7.-9.roč. ŠZŠ	Aktivity pre žiakov ŠKD	
Štvrtok	výpožičky kníh	Žiaci OU	výpožičky kníh	
Piatok	výpožičky kníh	Žiaci PŠ	Aktivity pre žiakov ŠZŠ,OU,PŠ	

Raz týždenne sa v školskej knižnici stretávajú žiaci čitateľského krúžku *Čítajte s nami*, kde sa v rámci aktivít čítajú a analyzujú úryvky kníh. Pravidelným opakovaním týchto činností žiaci nadobúdajú bližší vzťah k literatúre, čítaniu a čo je najdôležitejšie, porozumeniu obsahu textu. Priebežne sa zameriavajú na jednotlivé literárne druhy. Pri prezentovaní kníh je využívané hlasné i tiché čítanie. Prečítaním rôznych žánrov sa žiaci postupne oboznamujú s dejom, rôznymi príbehmi a ľudskými osudmi.

Obsahy jednotlivých prečítaných textov si žiaci zaznamenávajú do čitateľských denníkov, v ktorých okrem obsahu kreslia alebo vystrihujú rôzne ilustrácie.

Školská knižnica je využívaná aj pri realizácii metodických združení, predmetových komisií pedagógov i najmä pri výbere textov žiakom na recitačné súťaže. V týchto priestoroch sa organizujú školské a krajské recitačné prehliadky. V tomto školskom roku sa uskutočnil už **VIII. ročník krajskej súťažnej prehliadky v prednese poézie a prózy Gaňova Tarnava**, ktorá každým rokom nadobúda väčšie rozmery, čím sa postupne stáva tradíciou. Škola je zároveň organizátorom celoštátnej prehliadky menovaného podujatia. Je potešujúce, že sa nezabúda na deti s hendikepom, ktorých výkony v prednese sú plné emócií, čo oceňuje nielen porota, ale aj všetci účastníci podujatia. Celoštátna recitačná prehliadka je veľkou príležitosťou zhodnotiť, porovnať a vymeniť si skúsenosti pedagógov z celého Slovenska.

Škola každoročne organizuje rôzne **čitateľské súťaže**:

- *O najlepšieho čitateľa roka,*
- *O najkrajšiu ilustráciu prečítanej knihy,*
- *Súťaž v manuálnej zručnosti čitateľov* – zhotovenie postavičky prečítanej knihy,
- **návrh na obal knihy a záložky do knihy.**

K prospešným čitateľským aktivitám v školskej knižnici zaradujeme:

- Informačnú výstavu o nových knižných jednotkách
- Týždeň hlasného čítania
- Burzu kníh
- Týždeň otvorených dverí v školskej knižnici
- Besedy o knihách
- Vedomostné kvízy
- Exkurzie do školskej knižnici alebo do mestskej knižnici

Mimoriadne aktivity poskytujú žiakom možnosť prežiť radosť z vlastného úspechu a presvedčajú ich o zmysluplnosti svojho úsilia.

Medzi úspešné aktivity patrí podujatia:

- **Z rozprávky do rozprávky** – zábavné podujatie určené pre najmenších návštevníkov školskej knižnice. Deti si vyberajú a čítajú rozprávkové knihy. Za pomoci učiteliek rozprávajú a analyzujú obsah prečítanej rozprávky, vysvetľujú si kladné a záporné postavy. Pri reprodukcii rozprávok sa využívajú obrázkové hádanky, podľa obrázka hádajú dej rozprávky. Pre deti sú obzvlášť zaujímavé audiovizuálne hádanky, podľa hlasovej nahrávky deti hádajú názov rozprávky.
- **Rozprávkové dopoludnia** – pre žiakov druhého stupňa. Cieľom podujatia je priniesť deťom radosť a ponaučenie prostredníctvom improvizácií a dramatizácie rozprávky **Pod hríbom** a **O smelom zajkovi**. Účinkujúci v týchto rozprávkach sú žiaci, ktorí improvizujú podľa svojich možností a zručností. V závere je reprodukovaný obsah rozprávok a všetko je podchytané v ďalších prierezových vyučovacích hodinách vo forme novovytvorenej knihy. Kulisy a bábky na predstavenie sú zhotovené svojpomocne na hodinách pracovného vyučovania.
- **Príjemné posedenie s knihou** – určené pre žiakov vyšších ročníkov. Najstarší žiaci školy si zo školskej knižnice vyberú knihy podľa vlastnej úvahy. Žiaci sa rozdelia podľa tried do skupín a pracujú počas činnosti s knihou. Úlohou každej skupiny je prezentácia nimi vybranej knihy: vyhládať názov knihy, autora a ilustrátora, rok vydania, vydavateľstvo, určiť literárny druh a prečítať určitý úryvok.
- **Zo života a diela detských autorov** – podujatie je určené pre školský klub detí. Žiaci vyhľadávajú knihy od vopred určeného spisovateľa. Prezentujú knihy od mnohých autorov: Tomáša Janovica, Daniela Heviera, Márie Ďuríčkovej, Márie Rázusovej-Martákovej, Gabriely Futovej, Milana Rúfusa a iných. Informácie o živote a diele spisovateľov získané prostredníctvom prezentácií sú spracované vo forme projektov a vyvesené na nástenke v školskej knižnici.
- **Knihy je môj kamarát** – aktivita je určená pre žiakov OU a PŠ. Cieľom podujatia je vhodným spôsobom pracovať s knihou, využiť ich počas edukácie a odborného výcviku. Žiaci si vyberajú náučnú a odbornú literatúru, z ktorej si vytvárajú vlastné knihy, kuchárske knihy, plagáty a záložky použiteľné v rámci ich učebného odboru.

Mesiac marec sa už tradične spája s **Týždňom otvorených dverí školskej knižnice**, do ktorej sa zapájajú všetky organizačné zložky našej školy. Žiaci a učitelia prichádzajú do školskej knižnice podľa vopred pripraveného harmonogramu. Žiaci prostredníctvom prezentácií majú možnosť pozorovať vznik knihy od prvej myšlienky písanej rukou až po jej zrod v tlačenej podobe. Oboznamujú sa so súčasnými literárnymi autormi kníh a ich tvorbou. Počas podujatí sa striedajú rôzne aktivity zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti, zakomponované sú hádanky, hry a súťaže. Prínosom podujatia je registrácia nových členov do školskej knižnice. Žiaci s pedagógmi vytvárajú príjemnú atmosféru a každý si odnáša pocit úspešnej a dobre vykonanej práce.

Podujatie v školskej knižnici

Vyhľadávanie údajov z kníh

Jednou so zaujímavých aktivít školskej knižnice je priblíženie histórie a významu príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu. Spestrením aktivity je video o živote solúnskych bratov. Po krátkej ukážke nasleduje vedomostný kvíz. Číta sa o živote ľudí z obdobia panovania kniežaťa Rastislava. Zaujímavosťou pre žiakov je prvé písmo Slovanov – hlaholika a staroslovanský jazyk. Spestrením podujatia je prepisovanie mena žiakov podľa znakov hlaholiky.

Od roku 2008 sa zapájame do **Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc**. Ani rok 2012 nebol výnimkou. Umiestnili sme sa na druhom mieste. Čo nás nesmierne potešilo. Získali sme finančné prostriedky, čím sme si obohatili školskú knižnicu o nové knižné tituly súčasných spisovateľov. Svojpomocne sme zrekonštruovali a presťahovali školskú knižnicu do novovytvorených priestorov.

Téma súťaže znela **Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti**. Cieľom nášho podujatia bolo vytvoriť kladný vzťah ku knihe, motivovať k pravidelnejšiemu navštevovaniu školskej knižnice. Utvoriť u žiakov návyk správneho hlasného čítania, porozumieť prečítanému textu, rozšíriť slovnú zásobu a vysvetliť históriu knihy až po súčasnosť. Hravou formou sme putovali od minulosti cez prítomnosť a nazreli sme do blízkej budúcnosti rôznymi čitateľskými aktivitami zameranými na rozvoj čitateľskej gramotnosti.

Podujatie bolo rozdelené do troch etáp. **Prvou etapou** sme priblížili *minulosť*, a to od ručného prepisovania kníh ku zostrojeniu tlačiarenskeho stroja. **Druhá etapa** sa uskutočnila v *prítomnosti*, kde žiakom bol vysvetlený zrod dnešnej knihy a význam abecedy. **Tretia etapa** sa niesla v znamení modernej výpočtovej techniky a blízkej *budúcnosti*. Pozornosť sme venovali postaveniu knihy v súčasnosti a jej miesta a využitie v budúcnosti.

Priebeh podujatia

Školská knihovníčka privítala účastníkov súťaže a vysvetlila význam **Medzinárodného dňa školských knižníc**, ktorý sa každoročne koná štvrtý októbrový pondelok v roku. Na podujatie sme pozvali vzácneho hosťa, riaditeľa Spišskej knižnice PhDr. Jozefa Lapšanského, PhD., riaditeľa školy PaedDr. Ľuboša Bazára a zástupkyňu školy Mgr. Zuzanu Solákovú.

Aktivita sa začala v dávnej minulosti, kde kniha bola v časoch pred vynájdením kníhtlače hotovým zázrakom. Z prezentácií sa žiaci dozvedeli veľa zaujímavostí: prečo vzniklo písmo, ako sa najprv ručne prepisovali knihy, kedy sa začali knihy tlačiť, ako aj to, že prvá tlačená kniha bola Biblia. Započúvali sa do peknej pesničky o rozprávkach.

V nej hľadali kladné a záporné rozprávkové postavy, názvy rozprávok. **Rozprávku - Soľ nad zlato** dramaticky stvárnila pani učiteľka a žiaci z IVP triedy.

Dramatizácia rozprávky

Učiteľia a žiaci

Prezentácia knihy

Z minulosti a rozprávok sme sa preniesli do prítomnosti. Vysvetlili sme význam používania abecedy, zaspievali sme pieseň o abecede. Po chvíľke oddychu sme predstavili knihu **Maľovaná abeceda**. Následne učiteľka a žiaci 3. ročníka čítali výber básní na slovo **K – N – I – H – A**.

Prostredníctvom prezentácií v programe PowerPoint sme predstavili najznámejších detských spisovateľov a ich tvorbu. V rámci výstavky nových kníh si žiaci pozreli jednotlivé knihy, čím získali prehľad o knižných novinkách. Prezentované knihy im boli k dispozícii a tak mali možnosť overiť si získané údaje.

<p>DANIEL HEVIER</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ je veľmi tvorivý autor diel pre deti a mládež i dospelých ♦ žije v Bratislave ♦ vedie vlastné vydavateľstvo Hesi ♦ autor textov mnohých známych piesní 	 <p>GABRIELA FUTOVÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - narodila sa 23. 2. 1971 v Prešove, - pracuje ako knihovníčka v knižnici P. O. Hviezdoslava v Prešove na detskom oddelení Slniečko, - detskej literatúre sa venuje od roku 2000, - jej príbehy sú plné napätia, záhad i humoru. 	<p>ROMAN BRAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje ako dramaturg hranej tvorby v slovenskej televízii, - pracoval v slovenskom rozhlasu, - venuje sa umeleckému prekladu a pôvodnej tvorbe pre deti a pre dospelých.
---	---	--

Powerpointová prezentácia o najznámejších detských spisovateľoch

Knihy zaujali našich žiakov natoľko, že prejavili záujem o ich vypožičanie. Priblížili sme si aj video ukážky kníhkupectva, v ktorom si známy spisovateľ Milan Rúfus prezeral knihy.

V ďalšej prezentácii sme sa oboznámili s výrobou a tlačou kníh. Porovnávali sme výrobu prvej tlačenej knihy v minulosti a v súčasnosti. Zároveň sme sa informovali o pracovných činnostiach v tlačiarňach, ktoré sú v našom meste.

Preniesli sme sa do blízkej budúcnosti. Pesničkou rozprávkových postavičiek **mačiek Pa a Pi** sme navodili atmosféru výletu do vesmíru, v ktorom žiaci mali možnosť vidieť jednotlivé

planéty Slnecnej sústavy a najmä našu Zem. Starší žiaci v úlohe mimozemšťanov oblečených do skafandrov, prezentovali knihy o planétach našej Slnecnej sústavy.

Čítanie o vesmíre

Vesmír a budúcnosť – prezentovanie kníh

Do popredia sa čoraz viac dostáva moderná technika – počítače, internet, tablety, čítačky kníh. Pomocou nich žiaci majú možnosť získať väčší rozhľad a majú ľahší prístup k informáciám. Zaujímavou činnosťou pre nich bolo čítanie z tabletu. Najstarší žiaci čítali úryvky z kníh o dobe počítačov a hackerov. Pre ďalší vývin mladého človeka majú tieto technické možnosti svoje miesto, ale veľký význam má aj klasická kniha.

V závere žiaci spolu s rodičmi čítali a analyzovali **citáty o knihách**. V spontánnej atmosfére sa dobre cítili deti i rodičia. Prítomnosť a angažovanosť rodičov mala vplyv na väčší záujem detí o spoluprácu. Páčilo sa im byť v blízkosti rodičov a neskrývali nadšenie. Deti totiž získavajú pozitívny vzťah ku knihe predovšetkým v rodine. Pre dieťa je veľmi dôležité, vidieť čítať svojich rodičov. Dieťa musí cítiť, že rodič pripisuje dôležitosť čítaniu kníh a vedie k tomu aj jeho samotného.

Scenár podujatia zohľadňoval psychické a telesné dispozície hendikepovaných detí, ktorým učiteľky vytvorili estetické, príjemné a inšpiratívne prostredie. Tri ucelené tematické bloky boli primerane informačne prepojené a zároveň poskytovali dostatok priestoru na zorientovanie sa v námete. Prínosom aktivity bola práca s knihou, zakomponovanie moderných informačno-komunikačných technológií, vyvážené s tradičnými, osvedčenými špeciálno-pedagogickými a didaktickými postupmi. Zaradenie prvkov dramaterapie a hudobno-spevných pasáží bolo vhodne včlenené do koncepcie podujatia.

Je zarážajúce zistenie, že i v dnešnej dobe sú rodiny, v ktorých nečítajú žiadne knihy. Preto je pre nás veľkou výzvou pomôcť týmto deťom prelomiť bariéru k ceste za poznaním pomocou čítania kníh zo školskej knižnice.

ADRESA A E-MAIL

PaedDr. Beáta Chlebovcová
Spojená škola – Špeciálna základná škola
J. Fabiniho 3
052 01 Spišská Nová Ves
Slovenská republika
e-mail: szsfabsn@gmail.com

ČITATELSKÁ GRAMOTNOSŤ ALEBO AKO PREBUDIŤ U ŽIAKOV ZÁUJEM O ČÍTANIE

Terézia Šupolová

Základná škola Turzovka je jediná v našom meste a najväčšia v okrese Čadca. V tomto školskom roku ju navštevuje 693 žiakov. Viacerí z nich k nám dochádzajú aj zo susedných obcí. Žiakom ponúkame zmodernizované učebné priestory s didaktickou technikou, interaktívnymi tabuľami, prístupom na internet. Neoddeliteľnou súčasťou školy je školská knižnica, ktorá našla dôstojné miesto v zrekonštruovaných priestoroch jednej z piatich budov v roku 2004. Knižničný fond pravidelne dopĺňame o stále nové tituly aj vďaka projektom, pomocou ktorých získavame finančné prostriedky na nákup kníh a potrebných technických prostriedkov. Cez rozvojový projekt Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky „Revitalizácie a elektronizácie školských knižníc 2007“ sme takto získali 3 319,39 €, ktoré nám mimoriadne pomohli zmodernizovať najmä technické zabezpečenie školskej knižnice. V súčasnosti vlastní školská knižnica 4 948 titulov rôzneho žánru, z toho je 105 audiovizuálnych a elektronických dokumentov. Prevládajú v nej knihy pre deti a náučná literatúra. Priestory školskej knižnice sa pravidelne využívajú na výchovno-vzdelávací proces – konajú sa tu klasické vyučovacie hodiny s využitím knižničného fondu, besedy so spisovateľmi a s inými regionálnymi osobnosťami, kvízy s využitím IKT, tvorivé dielne – ilustrácie rozprávok, náučné programy – beseda s lesným pedagógom s využitím odbornej literatúry a encyklopédií. Pod vedením školskej knihovníčky sa tu organizujú mnohé podujatia aj v čase mimo vyučovania. Takto chceme ku knihe a pravidelnému čítaniu priviesť čo najviac žiakov našej školy.

Školská knižnica

Hodina čítania v školskej knižnici

ČITATELSKÁ GRAMOTNOSŤ – PROBLÉM MODERNEJ DOBY?

S nástupom moderných komunikačných prostriedkov, rozšírením internetu a ostatných mobilných sietí sa u detí a mládeže vytráca záujem o čítanie, ochudobňuje sa slovná zásoba, komunikácia sa obmedzuje na jednoduché vety a heslá. Učítelia si tento fakt uvedomujú ako prví a začínajú proti nemu bojovať dostupnými prostriedkami. Ani naša škola nie je výnimkou. Na získanie žiakov k pravidelnému čítaniu využívame rôzne krátkodobé podujatia,

súťaže, kvízy, besedy i dlhodobé projekty zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti, obohatenie slovnej zásoby, rozširovanie vedomostí aj mimo povinného vyučovania.

Čítkové príbehy

V druhom ročníku organizujeme medzitriednu čitateľskú **súťaž Čítkové príbehy**. Názov súťaže si zvolili žiaci. Zmyslom súťaže je prebudiť záujem o pravidelné čítanie kníh v domácom prostredí. Žiaci si knihy požičiavajú v školskej i mestskej knižnici. Po prečítaní knihy spracujú krátky záznam o knihe – názov, autora, dej, čo sa im najviac páčilo a nakreslia ilustráciu. Potom knihu predstavia spolužiakom, podajú im stručnú informáciu o prečítanom. Záznam si založia do „svojej knihy“ Čítkové príbehy. Obal knihy si žiaci v rámci medzipredmetových vzťahov vyrábali na hodine výtvarnej či informatickej výchovy. Zaujímavé bolo zistenie, že každý žiak chcel svoje meno na obale knihy uviesť ako „spisovateľ“ alebo „autor“, žiaden žiak si nevybral ponúknutú možnosť „zostaviť“, „zobierať“ a podobne. Po skončení prvého polroka sme urobili priebežné vyhodnotenie. Potešujúce bolo, že niektorí žiaci prečítali vyše 20 kníh. Najčastejší počet prečítaných kníh bolo 5 – 6. Našli sa aj takí, ktorí doma neprečítali ani jednu knihu.

Multimediálny čítanka

Obľúbenou činnosťou je čítanie z **Multimediálnej čítanky**, ktorá je dostupná na <http://cpr.ii.fmph.uniba.sk/citanka/index.php?sb=1>. Pre žiakov je toto čítanie prístupné, obzvlášť radi počúvajú zvukové záznamy textov z čítanky načítané ich autormi, porovnávajú úroveň svojho čítania s úrovňou čítania autora. Je pochopiteľné, že texty v multimediálnej čítanke sú načítané v rámci najlepšieho osobného výkonu detí, teda i s intonačnými chybami. Nepovažujeme to za nedostatok, úroveň čítania je totiž porovnateľná s úrovňou čítania v našich triedach. Žiakov zaujíma hlavne rýchlosť čítania iných, no usmerňujeme ich, aby si všimli i melódiu viet, hľadali prípadné nedostatky – nesprávnu melódiu, monotónny prejav, nesprávny dôraz, tempo, pauzy, nedôslednú artikuláciu a podobne a usilovali sa text prečítať lepšie. Niektorých žiakov multimediálna čítanka podnietila k písaniu vlastných príbehov, ktoré na hodinách slovenského jazyka a literatúry čítajú spolužiakom.

Mesiac hlasného čítania

Túto aktivitu primárne zameranú nielen na rozvoj čitateľskej gramotnosti našich žiakov, ale aj na zvýšenie angažovanosti rodiny pri formovaní kladného vzťahu k čítaniu kníh, príbehov realizujeme už niekoľko rokov. Na jednej strane sa zdokonaľuje čítanie s porozumením, a zároveň sa podporuje spoločné čítanie rodičov a detí. V rámci **Mesiaca hlasného čítania** sa vyplní herný plán – cestička, ktorá má tridsaťjeden políček. Úlohou rodičov je nahlas prečítať svojmu dieťaťu úryvok a za 15 prečítaných minút si dieťa vyfarbí jedno políčko herného plánu. Úlohou detí je vyplniť celý herný plán a odovzdať ho v závere mesiaca vyučujúcej. Každé dieťa, ktoré sa v stanovenom termíne vyplní herný plán, zvládlo úspešne Mesiac hlasného čítania a počas slávnosti v prítomnosti rodičov dostane certifikát. Po slávnosti deti strávia v škole **Rozprávkovú noc**. V rámci nej sa realizujú mnohé aktivity – deti hľadajú poklad, absolvujú nočnú cestu rozprávkovým lesom, maratón v čítaní rozprávok, hrajú bábkové divadlo. Pri všetkých aktivitách však deti preukážu svoje znalosti z prečítaných kníh a vedomosti z literatúry. Vo všetkých aktivitách výrazne participujú a pomáhajú rodičia. Výrazne pritom rozvíjame aj sociálne zručnosti detí.

Cestovateľ

Jednoduchá plyšová hračka je predmetom, ktorý využívame na rozvoj čitateľskej gramotnosti detí na prvom stupni. Na začiatku príde deťom balík s hračkou, ktorej meno vyberú deti. My sme mali psíka Kajka, papagája Aru. Najprv hračka cestuje z domácnosti do domácnosti detí

v triede a denne sa do denníka plyšovej hračky zaznamenáva, čo dieťa s cestovateľom prežilo, čo mu večer pred spaním prečítalo. Denník obsahuje fotografiu dieťaťa, príbeh a nakoniec kresbu. Po vystriedaní všetkých detí nastane obdobie príprav. Deti vyrábajú pre kamaráta cestovný pas, šijú oblečenie, pribalia zopár sladkostí, materiálov o našom meste a cestovateľ cestuje na inú školu, k iným deťom, ktoré sa podobne zoznámia s plyšovým kamarátom. S napätím čakajú, kedy sa kamarát vráti z dobrodružných ciest. A tak sa nám psík Kajko, papagáj Ara vrátili z ciest po našich i zahraničných mestách a priniesli nám bohaté denníky s pribalenými predmetmi, akými boli pohľadnice, mince, sladkosti, suveníry. Dokonca sa nám papagáj Ara vrátil aj s priateľkou. Deti potom hľadali na mape miesta, ktoré naši plyšoví kamaráti navštívili.

Z rozprávky do rozprávky

Podujatie organizované pre deti školského klubu počas celého mesiaca marec. Deti v mimovyučovacom čase navštevujú školskú i mestskú knižnicu, kde sú pre nich pripravené rôzne zaujímavé aktivity – hlasné predčítanie kníh, besedy, kvízy ale i ilustrácie prečítaných príbehov, dramatizácia pomocou maňušiek a pod.

Les ukrytý v knihe

Cieľom tohto celoslovenského projektu je zvyšovanie povedomia o význame lesa, formovanie kladného postoja k životnému prostrediu, poukázanie na „pôvod“ knihy ako jedného z produktov lesa a zvyšovanie čitateľskej gramotnosti. Na podujatiach sa vystriedalo 467 žiakov. Žiaci primerane veku poznávali zvieratá, dreviny, rastliny, prostredníctvom kníh sa pozreli do lesa a na jeho obyvateľov, naučili sa ako vzniká kniha a zábavnými formami získali nové vedomosti. Starší žiaci si pozreli film Keď umiera les a venovali sa ekológii pod odborným vedením lesného pedagóga Ing. Milana Laša. V tejto súťaži získala školská knižnica 1. miesto v rámci Slovenska.

Lesný pedagóg a žiaci

Príručná triedna knižnica

Zaujímavým počínom na zvýšenie čitateľskej gramotnosti bolo v minulom školskom roku jej založenie v triede VI.A pod vedením triednej učiteľky, ktorá zároveň vyučuje slovenský jazyk. Knihy do tejto príručnej knižnice venovali rodičia i niektorí vyučujúci. Žiaci sa sami o ňu starajú. Tento projekt pokračuje druhý rok. Triedna učiteľka so žiakmi pravidelne pripravuje dramatizácie textov, nabáda ich k vlastnej literárnej tvorbe. Na konci školského roka prezentujú svoje literárne počiny na **Popoludní mladých autorov**. S vlastnou tvorbou sa žiaci prezentujú aj pred verejnosťou na literárnom podujatí **Jašíkove Kysuce** pri príležitosti

narodenia spisovateľa Rudolfa Jašíka, nášho rodáka. Je pre nich veľkým povzbudením, keď svoje dielko nájdu v zborníku tohto podujatia.

Ukážka žiackej práce z literárnej súťaže „*Keď ešte v telke nebolo sto programov*“

Rozhovor s dôchodcami:

1. Čo ste robievali, keď ste boli malí?
2. *Pásavala som kravy, zbierala čučoriedky, hrávali sme vybíjanú a futbal.*
3. Aké to bolo, keď ste nemali počítače?
4. *Výborné, bolo viac času na hranie?*
5. Aká bola vtedy škola?
6. *Mali sme drevenú školu aj lavice, písali sme pierkovým perom.*
7. V akom dome ste bývali?
8. *V drevenici s jednou kuchyňou, jednou izbou, pitvorom a latrínou.*

Spisovateľ Anton Pajonk odovzdáva ocenenie Kladenie vencov k pamätnej tabuli R. Jašíka

Nakazení čítaním

Celoslovenská kampaň zameraná na propagáciu čítania a knižníc pod záštitou spisovateľky Gabriely Futovej sa stretla s veľkým záujmom aj u našich žiakov. Aj pri tejto kampani sa potvrdilo, že žiaci inklinujú skôr k iným výrazovým prostriedkom ako k písanému slovu.

Fotografická súťaž „Pristihnutí pri čítaní“

Súťaž o najzaujímavejšie podujatie školských knižníc

Táto súťaž si našla v našej školskej knižnici trvalé miesto. Veď za osem rokov jej trvania sme sa zapojili do siedmich ročníkov. Aktivity, ktoré organizujeme pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc sú vždy zaujímavé, s netradičným poňatím využitia školskej knižnice, pre žiakov sú inovatívne s poukázaním na široké využitie knižničného fondu. O pestrosti nápadov svedčí fakt, že až na jednu výnimku sme sa vždy umiestnili v prvej desiatke hodnotených škôl. Tento rok sme obsadili krásne tretie miesto s podujatím pod názvom „*Ríša vedomostí a fantázie*“. V tento deň našu školskú knižnicu otvoril Ezop so svojimi múzami umenia. Po nich ožila knižnica dramatizáciou básne Slovo od Janka Kráľa v podaní žiakov 7. ročníka. Tretiaci besedovali so spisovateľmi pre deti a mládež. Táto časť ich veľmi zaujala, veď dielo K. Bendovej, L. Podjavorinskej, M. Rázusovej-Martákovej, M. Ďuríčkovej, K. Jarunkovej, D. Heviera, Š. Moravčíka, L. Feldeka má nadčasový charakter, deti rady čítajú tieto knižky, ktoré ich zaujmú svojím obsahom, pútavými príbehmi, úprimnosťou činov hlavných postáv. Dramatizácia rozprávok O repke a Tri prasiatka v podaní druháčikov bola veľmi milá. Deti sa vžili do roly hraných postavičiek. Vďaka pestrým kostýmom, prežívali s nimi radosti i starosti. Štvrtáci sa prostredníctvom filmov oboznámili s dobrodružnou literatúrou. Zaujal ich najmä Harry Potter, ktorého žiaci poznajú aj v knižnej podobe. Žiaci 5. ročníka sa oboznámili s históriou, súčasnosťou i budúcnosťou nášho mesta prostredníctvom kníh, ktoré zachytávajú Turzovku v rôznych podobách od jej vzniku. Navyše sú krásne ilustrované turzovským rodákom Ondrejom Zimkom. Celé podujatie pre žiakov ukončili postavy gréckej mytológie na čele s Diom.

Hra na spisovateľov

Janko Kráľ „Slovo“ – dramatizácia

Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spojuje školy

Je to ďalšie veľmi vydarené podujatie, ktoré si u našich žiakov získalo pevné miesto. Zapojili sme sa do všetkých ročníkov a vďaka tejto aktivite sme získali nových priateľov v Čechách. Pravidelne spolupracujeme so školou v Starom Meste, kde sme k záložkám pridali aj výmenu pozdravov k Vianociam a Valentínovi. V tomto školskom roku sme pristúpili k tvorbe knihy o škole a meste, ktorá bude doplnená fotografiami, krátkymi literárnymi textami a kresbami. Knihy si koncom školského roka vymeníme. V tomto konkrétnom prípade sa určite naplnilo motto: Záložka do knihy spojuje školy. Výstavku tohtoročných záložiek do knihy si v priestoroch našej školskej knižnice pozreli aj učitelia z partnerskej českej školy vo Frýdlante nad Ostravicí. Boli milo prekvapení pestrosťou a nápaditosťou vystavených záložiek. Je na škodu veci, že v tomto školskom roku sa výmena záložiek obmedzila len na slovenské školy.

Žiaci 3.A na výstavke záložiek

Českí kolegovia čerpajú inšpirácie

Školský časopis „Čítanie pod lavicou“

Aj samotný názov nášho časopisu napovedá, že čítaniu venujeme v našej škole náležitú pozornosť. Vydávame ho siedmy rok ako dvojmesačník. V redakčnej rade sa za ten čas vystriedalo 43 žiakov 7. – 9. ročníka. V tomto roku sme redakčnú radu „omladili“ aj o žiakov 4. a 5. ročníka. Tí svoju účasť poňali veľmi svedomito, zhŕňajú informácie o živote v škole, obohacujú jej obsah o zaujímavé výroky svojich spolužiakov, vedú dialóg s vyučujúcimi. V celoslovenskej súťaži školských časopisov **Pro Slavis** sme získali viaceré ocenenia: v roku 2008 **Čestné uznanie**, v roku 2009 **Cenu Matice slovenskej**, v roku 2010 **Druhé miesto**, v roku 2011 **Cenu domu Matice slovenskej**.

ČÍTANIE POD LAVICOU
Základná škola Turzovka - Bukovina
Školský rok 2012 – 2013
ROČNÍK: 7 ČÍSLO: 2
Školský časopis - dvojmesačník

Redakčná rada

Redakční na slovočko

Školský časopis je školský časopis, je to, čo čítajú deti. Počas jeho vzniku sme si všimli rôzne rubriky, ktoré by zaujali všetkých žiakov. Zdáli sme sa po týchto rubrikách, že potrebujeme časopis, ktorý bude aj čítaný v triedach v tlačenej forme a na našej školskej webovej stránke. Aj keď je občas ťažké nájsť časopis, ktorý by bol vhodný na školu, kde si každý zo svojich učiteľov každý deň číta – sme časopis školský a venujeme sa preto diania v škole.

Náš nový časopis členovia redakčnej rady – študenti – sú veľmi aktívni a pripravujú do časopisu novú rubriku so zvedavými postavičkami **Blik** a **Klapka**. Budú sledovať spolužiakov v 1. – 4. ročníku, robí s nimi rozhovory, zisťovať, či majú do rubriky. Zaujímajú školských žiakov a prinášajú zaujímavosti a posilnenie B a Slovenského klubu detí.

STUŽBI sme, že sme zveľadili prístup sa naše, aby sme aj medzi žiakmi 3. – 9. ročníka. Pomocou sa o to **Učiteľ**, ktorý je (d) veľmi zvedavý, čo sa deje v prírodovednej škole, pe parížene A a C. Zdá sa nám, že sme už toho postavili rádo: Počasom? je iba náhodou, tak sa s ním stať spolupracovník v dočasnej škole.

Blik
Pýtali sme sa
háďteich postavičiek, čo si robíte na zipsu?

Zuzka:
Počasom sme hľadali a čo patrí do magazínu 7 ročníka a jedna Slovenská.

Adriana:
Už som sa boľ mam (číslo 1,2,3) aj gaľón.

Karolína:
Som sa učila maľovať vianočné, ktoré, na počiatku mojich snôv na lyžky.

Sárka:
Vyhľadala som si obrázky, obrázky mi prišli veľmi zaujímavé a som mi dala také šty, ukázala mi na počítači geymetické tvare.

Emka:
Robila som na počítači, bola som bábica a aké je tam prázdniky, počítať som karamelky, viedla som zaviazat matičku. Teším sa do školy a takto ešte nemám.

Janka:
Maľovala som maľovanky, počítať som číselka, vianočné maľovanky, hovorila som bábica a som spievala.

Andrejka:
Hovorila som obrázky, som tam rozprával zvazy, som počítala s maľovaním, som si ich vybrala, na počiatku som čítala obrázky a ukazoval správo a vianočné hore správo a deti Maľo.

Ukážka zo školského časopisu „Čítanie pod lavicou“

ADRESA A E-MAIL
Mgr. Terézia Šupolová
Základná škola
023 54 Turzovka-Bukovina 305
Slovenská republika
e-mail: zsturzvka@gmail.com

III. Projekty na rozvoj informačnej výchovy

ŠKOLNÍ KNIHOVNA – SOUČÁST ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU

Eva Slavíková

Školní knihovny mají v českém prostředí dlouholetou tradici, školy a knihovny jako zdroje poznání a vědění v povědomí veřejnosti vždy k sobě neoddělitelně patřily. U vysokých škol je i dnes knihovna považována za její nedílnou součást, knihovníci za členy akademické obce. Ale jaká je situace na základních a středních školách? Průzkum realizovaný Klubem školních knihoven v roce 2011 ukázal,¹ že knihovna nebo informační centrum na základních a středních školách není samozřejmostí. Školy mnohdy naráží na personální a finanční zabezpečení provozu knihovny a vedoucí pracovníci škol si ne vždy dokážou odpovědět na některé zásadní otázky: např. jaké aktivity a zázemí může školní knihovna uživatelům nabídnout, jakým způsobem se zapojí do vzdělávacího procesu, zda je schopna reagovat na vývoj a požadavky společnosti a uspokojit informační potřeby studentů i pedagogů, o jaké dokumenty se při své činnosti mohou knihovníci opřít?

Ve svém příspěvku se pokusím nastínit odpovědi na některé tyto otázky na příkladu **informačního centra Střední průmyslové školy elektrotechnické a VOŠ Pardubice**.

Nejdříve se ale stručně podíváme do historie školního knihovnictví na našem území. Nejstarší předpisy pro školní knihovny pocházejí z 19. století (1849 pro gymnázia, 1896 pro učitelské knihovny, 1871 žákovské knihovny). Knihovnický zákon z roku 1959 školní knihovny zahrnoval do sítě knihoven a směrnice z roku 1963 určovala, že na každé škole musí být knihovna pro žáky a učitele. V roce 1979 byla v návaznosti na nový školský zákon vydána instrukce upravující činnost školních knihoven. Po roce 1991 nastaly organizační změny ve školství a následně byly zrušeny předpisy týkající se činnosti školních knihoven.² Školský zákon z roku 2004 a jeho novela z 1. září 2012 se školními knihovnami nezabývají. V **Koncepci rozvoje knihoven na léta 2011 – 2015** je ve slabých stránkách upozorněno na nedostatečné začlenění knihoven do systému školního i mimoškolního vzdělávání, ale koncepce již nenabízí návrhy či řešení.³

Jediným dokumentem, který se podrobněji dotýká problematiky školních knihoven, je **Doporučení MŠMT k činnosti a funkci školní knihovny na základních a středních školách z roku 2009**.⁴ Toto doporučení však nemá žádnou právní závaznost, jeho cílem je poskytnout metodickou podporu při budování školních knihoven a informačních center škol a základní informace související s materiálním zabezpečením a vedením knihoven.

A tak ředitelům škol, knihovníkům a pedagogům, kteří se rozhodnou mít ve škole fungující knihovnu nebo informační centrum, nezbývá nic jiného, než se vydat vlastní cestou podle možností a zaměření školy, hledat inspiraci a zkušenosti v jiných školách. Metodickou

¹ Klub školních knihoven: Hodnocení výsledků dotazníkového šetření na zjištění stavu a potřeb školních knihoven v ČR, rok 2011. Dostupné z [www: http://www.npkk.cz/csk/files/hodnoceni_dotaznik.pdf](http://www.npkk.cz/csk/files/hodnoceni_dotaznik.pdf)

² Informační servis: Nová legislativa pro školní knihovny. Praha: Bulletin 4, SKIP 2009. Dostupné z: http://bulletin.skipcr.cz/bulletin/Bull09_429.htm#ti

³ Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven. Dostupné z <http://www.mkcr.cz>

⁴ Školní knihovny činnost a funkce: doporučení MŠMT k činnosti a funkci školní knihovny na základních a středních školách. Praha.: MŠMT ČR, 2009.

pomoc, pomoc při řešení problémů, dobré příklady z praxe, nápady a náměty pro činnost mohou také najít na stránkách **Klubu školních knihoven**.⁵

INFORMAČNÍ CENTRUM SPŠE A VOŠ, PARDUBICE

Historie reálných škol v Pardubicích se začíná psát v roce 1851, kdy započaly přípravy pro zřízení nižší reálky, od roku 1863 pro doplnění o třídy vyšší reálky. První průmyslová škola byla zřízena v roce 1860 v rámci nižší reálky a v roce 1897 bylo rozhodnuto o zřízení c.k. státní průmyslové školy. Nová budova c.k. průmyslové školy byla otevřena v roce 1929,⁶ v této budově sídlí od roku 1952 střední průmyslová škola elektrotechnická.

Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice poskytuje vzdělávání ve čtyřletých maturitních oborech se zaměřením na elektrotechniku a informační technologie, ve vyšším odborném studiu ve vzdělávacích programech výpočetní technika a sociální práce.

Založení **školní knihovny** se datuje vznikem střední průmyslové školy, tj. od roku 1951. Základ knihovního fondu byl převzat z učitelské a žákovské knihovny staré reálky a učitelského ústavu. V roce 1986 byly pro knihovnu a studovnu vyhrazeny samostatné prostory, v témže roce byla přijata profesionální knihovnice na plný pracovní úvazek a knihovna začala poskytovat služby po celou dobu vyučování.

V roce 2007 bylo vybudováno **informační centrum, které zahrnuje školní knihovnu, studovnu a veřejné místo přístupu k internetu (VMPI), které zároveň slouží jako multimediální učebna, školicí a přednášková místnost**. Díky rekonstrukci byla většina fondu zpřístupněna ve volném výběru, zvýšil se počet studijních míst na 73, z toho 41 počítačových s připojením k internetu.

V současné době knihovní fond čítá 13 823 knihovních jednotek, z toho 12 971 knih (naučná literatura 8 467, beletrie 5 356), 824 audiovizuálních dokumentů, 28 ostatních dokumentů (mapy, normy apod.) a 28 titulů periodik. Knihovna využívá integrovaný knihovní systém Clavius.

Studovna

⁵ Klub školních knihoven – SKIP [online]. 2010 – 2013. Dostupné z: <http://www.skipcr.cz/odborne-organy/klub-skolnich-knihoven>

⁶ Výroční zpráva státní reálky v Pardubicích za školní rok 1929 – 30. Pardubice, 1930. s. 27 – 82.

Knihovna

VMPI

Na SPŠE a VOŠ Pardubice se snažíme vytvářet příznivé klima pro zaměstnance školy (pedagogické, nepedagogické), žáky i rodiče. Tohoto procesu se účastní i informační centrum, které se stalo nedílnou součástí školy. **Poskytuje prostor pro výuku a tvorbu projektů, informační zázemí pro učitele a žáky školy, zázemí pro mimoškolní aktivity a efektivní trávení volného času, podílí se na informačním vzdělávání a zvyšování informační gramotnosti žáků.**

Při transformaci školní knihovny v informační centrum školy se změnila i požadavky na práci školní knihovny. Bylo to dáno vzrůstajícími požadavky na informační gramotnost a stále se vyvíjejícími metodami výuky. Došlo k rozšíření provozní doby a služeb informačního centra, knihovna se více zapojila do vzdělávacího procesu školy.

V duchu **Programového prohlášení International Association of School Librarianship** se snažíme naplňovat čtyři základní funkce informačního centra:

- **Vzdělávací**
- **Informační**
- **Kulturní**
- **Volnočasová⁷**

Aby byla činnost informačního centra co nejefektivnější a byly naplněny všechny základní funkce, je nezbytné, aby byla propojena se vzdělávacím procesem školy ve spolupráci s vyučujícími, ale také s místní veřejnou a univerzitní knihovnou. Dalším předpokladem je aktivní zapojení do mimovyučovacích aktivit žáků a podpora jejich zájmů.

Vzdělávací funkce informačního centra školy

Podrobněji se budu věnovat první výše jmenované funkci, a to vzdělávací. Při naplňování této funkce je kladen důraz na práci s informacemi a s textem, na rozvoj funkční a informační gramotnosti v průběhu celého studia na střední i vyšší odborné škole. Cílem je pomoc žákům v orientaci v dnešní informační a znalostní společnosti a připravit je na práci v dalších informačních institucích.

Ve stručnosti představím vzdělávací oblasti a obsahové okruhy, na jejichž realizaci informační centrum participuje. Činnost informačního centra ve spolupráci s vyučujícími **napomáhá rozvíjet klíčové kompetence v jednotlivých předmětech i v rámci dalších vzdělávacích a mimovyučovacích aktivitách podporujících záměr školy (kroužky, podpora talentovaných a nadaných žáků, charita, prevence), pomáhá při realizaci**

⁷ / School Library Proclamation: A Library for Every School. *International Association of School Librarianship - IASL* [online]. April 2, 2010. Dostupné z: <http://www.iasl-online.org>

průřezových témat formou různých aktivit (besedy, vlastní žákovské aktivity „neprojektového“ charakteru atd.).

RVP	ŠVP
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Vyučovací předmět
Jazykové vzdělávání Český jazyk Cizí jazyk	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Německý jazyk
Estetické vzdělávání	Český jazyk a literatura
Společenskovední vzdělávání	Základy společenských věd
Přírodovědné vzdělávání	Základy společenských věd
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	Informační technologie
Disponibilní hodiny	Multimédia Maturitní seminář

Jazykové vzdělávání – Český jazyk

1. ročník

Všichni žáci prvních ročníků navštíví v měsíci září v rámci předmětu **Český jazyk a literatura informační centrum (IC)**. Tato hodina má spíše popisný charakter, žáci jsou seznámeni s činností IC, s knihovnickými a informačními službami, s uspořádáním knihoven, s činností jiných informačních institucí. Předmětem je i orientace v lístkových a elektronických katalozích, bibliografie. Nosným tématem je informace – vyhledávání, posuzování a jejich využití v souladu s autorským zákonem.

Tento teoretický základ je pak dále rozvíjen:

- Práce s výkladovými a speciálními slovníky (tištěná a elektronická forma), práce s internetovou jazykovou příručkou (Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR) v návaznosti na teoretický výklad.
- Racionální studium textu, efektivní studium.
- Vyhledávání titulů dle jednotlivých literárních žánrů.
- Čtenářská beseda: E. Petiška – Staré řecké báje a pověsti – práce s texty a obrazovými přílohami, audio ukázky.

2. ročník

- Organizace diskusních hodin na kontroverzní témata (rasismus, korupce, eutanazie...) – skupinová práce s využitím časopisů a publikací.
- Srovnání českého a světového romantismu a realismu na ukázkách z děl vyhledaných ve fondu školní knihovny.

3. ročník

- Práce s literaturou, hledání v databázi Národní knihovny Praha a Jednotné informační brány, literární citace, citace odborné literatury, přímá citace, parafráze, bibliografická citace.
- Nepravidelnosti větné stavby – vyhledávání významu slov (kontaminace, anakolut, hyperbola...) a hledání syntaktických chyb v autentických promluvách (Youtube, on-line periodika).

- Vernisáž fotografií: mezipředmětové vztahy, propojení jazykového a estetického vzdělávání se vzdáváním v informačních a komunikačních technologiích. Fotografie pořízené v rámci předmětu Multimedia jsou vystaveny v IC. Je uspořádána vernisáž a dojmy žáků z této vernisáže a z rozhovorů s autory jsou zpracovány formou interview a reportáže.

4. ročník

- Poradenství při výběru titulů (četby) k ústní maturitní zkoušce, vyhledávání nosných ukázek z těchto knih a práce s nimi.
- Vyhledávání ukázek z české beletrie s uplatněním nespisovného jazyka.
- Zadávání cvičných didaktických testů z internetových stránek MŠMT.
- Konzultace problémů u závěrečných maturitních pracích.

Průběžně:

- Filmový klub (FK) – nabízí profesionální zpracování stěžejních děl české i světové literatury, tvorbu českých i světových režisérů. Před uvedením celého filmu má průvodní slovo zástupce předmětové komise českého jazyka a literatury nebo pracovnice informačního centra, pak následuje beseda. Periodicita 2× za pololetí, výběr děl v návaznosti na učební plány. V rámci akcí Filmového klubu probíhají nepravidelné diskuse na téma Film nebo kniha? (komparace literárních předloh a filmového zpracování).
- Čtenářské besedy
- Čteme ušima aneb přečteno za odpoledne – audioknihy

Jazykové vzdělávání – Cizí jazyk (angličtina, němčina)

- Pokus žáků o simultánní tlumočení krátkých promluv ze záznamu (internetové ukázky).
- Práce s různými druhy cizojazyčných slovníků.
- Práce s internetovými gramatickými testy.
- Za pomoci cizojazyčné literatury, která je ve fondu knihovny, vytvoření upoutávky na dané dílo.
- Reálie – příprava témat k 3. části maturitní zkoušky formou prezentací.

Společenskovední vzdělávání, Přírodovědné vzdělávání

1. ročník

- Výchova k občanství: práce s internetovými stránkami neziskových občanských iniciativ.
- Práce s literaturou pojednávající o vzniku a geologickém vývoji Země, o biologii člověka.
- Hledání ekologických iniciativ v elektronických informačních zdrojích.
- Misijní cesty členů AČR – promítání autentických snímků a beseda s novodobými válečnými veterány.

3. ročník

- Vyhledávání beletrie s psychologickou tematikou.
- Práce s legislativou (texty zákonů a zákoníků) – tištěná a elektronická forma.
- Práce s Listinou lidských práv a svobod – přesné znění a srovnání s anglickou verzí.

4. ročník

- Vyhledávání nejvýznamnějších filozofických škol a jejich představitelů v sekundárních informačních pramenech – přechod k primární literatuře.
- Seznámení s filozofickou literaturou, filozofickou čítankou a filozofickým slovníkem.
- Relevantní internetové ukázky z přednášek prezentovaných na vysokých školách.

Průběžně:

- Výběr vhodných elektronických informačních zdrojů pro témata: Evropská unie, občanská společnost, ekologické hnutí, vývoj života na Zemi, Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, filozofická antropologie.

Disponibilní hodiny – Maturitní seminář

4. ročník

- Metodika psaní závěrečné maturitní práce, formální stránka tvorby práce, rešerše, citační politika (1 vyučovací hodina a následné konzultace dle individuálních potřeb maturantů).

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA

Pro vyšší odbornou školu informační centrum organizuje tematické knihovnické lekce v 1. a 3. ročníku zaměřené na informační vzdělávání, na zvyšování informační gramotnosti. V prvním ročníku je jednogodinová dotace, ve třetím ročníku 2hodinová bloková výuka a jedna vyučovací hodina zaměřená na metodiku psaní závěrečné absolventské práce.

Náplní lekcí jsou tato témata:

- Knihovny
- Knihovnické a informační služby
- Katalogy
- Informace (věrohodnost, relevance, odborná terminologie)
- Informační prameny (druhy, formy)
- Elektronické informační zdroje (OPAC, databáze, databázová centra)
- Rešerše, pravidla formulace dotazu (rešeršní strategie)
- Citace (etická pravidla, obecná pravidla citování, normy pro tvorbu citací)
- Autorský zákon
- Plagiátorství
- Normy úpravy písemností
- Informační hygiena
- Bezpečnost a ochrana informací
- Netiketa

ŠKOLNÍ KNIHOVNA – BUDOUCNOST...

Vyučovací proces prošel během několika desetiletí velkými změnami. Jak se mění vyučovací proces, tak se mění i nároky na činnost a poslání školních knihoven. Aby knihovny mohly reflektovat tyto změny, je nutné, aby při své práci měly podporu vedení školy, učitelů i rodičů a školní knihovnu nebo informační centrum spravoval pracovník s odpovídajícím knihovnickým a pedagogickým vzděláním. Jen tak se mohou školní knihovny v budoucnu stát plnohodnotným pomocníkem a partnerem ve vzdělávání.

LITERATÚRA

Hodnocení výsledků dotazníkového šetření na zjištění stavu a potřeb knihoven v roce 2011. *Klub školních knihoven - SKIP* [online]. 2011 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: <http://www.skipcr.cz/dokumenty/hodnoceni-vysledku-dotaznikoveho-setreni-na-zjisteni-stavu-a-potreb-knihoven-v-roce-2011>

ČUMPLOVÁ, Ludmila. Informační servis: Nová legislativa pro školní knihovny - Doporučení MŠMT k činnosti a funkci školní knihovny na základních a středních školách. *Bulletin SKIP* [online]. 2009, č. 4 [cit. 2013-04-28]. ISSN 1213 - 5828. Dostupné z: http://bulletin.skipcr.cz/bulletin/Bull09_429.htm#ti

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven: Knihovny pro Evropu 2020. *MKČR* [online]. 2011 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_2011-2015.pdf

Školní knihovny činnost a funkce: doporučení MŠMT k činnosti a funkci školní knihovny na základních a středních školách. Praha.: MŠMT ČR, 2009.

Klub školních knihoven - SKIP [online]. 2010-2013 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.skipcr.cz/odborne-organy/klub-skolnich-knihoven>

Výroční zpráva státní reálky v Pardubicích za školní rok 1929-30. Pardubice, 1930.

School Library Proclamation: A Library for Every School. *International Association of School Librarianship - IASL* [online]. April 2, 2010 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: <http://www.iasl-online.org>

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Eva Slavíková

Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola

Ul. Karla IV. 13

531 69 Pardubice

Česká republika

e-mail: slavikova@spse.cz

INFORMAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V PRAXI ANEB VÝUKA V KNIHOVNĚ SAMOZŘEJMOSTÍ

Lenka Navrátilová

Knihovny, ať už školní, veřejné, univerzitní nebo podnikové, vždy sloužily jako zprostředkovatelé informací a poznání. V posledních desetiletích se ovšem kanály a zdroje, kterými informace přijímáme, razantně proměnily. Vystala potřeba zorientovat se často až v informačním smogu, dokázat informace hledat, třídit, hodnotit a plnohodnotně využívat. Pro to, aby byly informace opravdu zdrojem poznání a vědění, je v současnosti nezbytně nutné disponovat řadou znalostí a dovedností, které nám umožní nejen kvalitní vzdělání, ale také úspěšný pracovní i osobní život. Právě knihovny jsou místem poznání a vzdělávání: je tedy přirozené, že by měly být také místem, kde mají lidé možnost naučit se rozumět informacím a smysluplně je ve svém životě využívat. Jednou z primárních cílových skupin jsou děti, žáci a studenti – ti, kteří aktuálně procházejí nejintenzivnější vzdělávací fází svého života. Tento příspěvek nastíní **co a jak je možné a dobré tuto skupinu uživatelů v knihovnách učit**.

Základním stavebním kamenem pro začátek výuky informačního vzdělávání (dále jen „IV“) v knihovně je samotné uvědomění si obsahu tohoto často skloňovaného pojmu. **Co je obsahem informačního vzdělávání? Co chceme děti v knihovnách učit?** Jak již bylo zmíněno, naším cílem je vybavit uživatele potřebnými znalostmi a dovednostmi. Pojem **znalost** chápeme jako „*souhrn vědomostí, informovanost a poznávací proces*“¹, pokud uvažujeme v návaznosti na vzdělávací dokumenty, můžeme znalosti přirovnat k jednotlivým gramotnostem. Jako klíčové pro IV považujeme tyto gramotnosti: čtenářskou, jazykovou, literární, dokumentovou, mediální, informační a počítačovou. Důležitým a nezbytným faktorem jsou ovšem také **dovednosti**, tedy konkrétní soubor kompetencí, které umožňují praktické využití a aplikaci výše uvedených znalostí. S pojmem kompetence se v českém prostředí setkáváme v rámcově vzdělávacích programech (RVP), na které by výuka v knihovně měla navazovat. **Klíčovými kompetencemi** jsou tyto: k učení, komunikativní, k řešení problémů, sociální a personální a aplikační. Třetím prvkem, který je spojen s obsahem IV, jsou **postoje**. Postoje jsou d určité míry nedefinovatelné, jelikož vyjadřují morální a etické hodnoty jedince, které ovlivňují jeho chování v realitě a uplatňování získaných znalostí a dovedností. Toto pojetí obsahu informačního vzdělávání vzniklo v Městské knihovně v Poličce s **cílem vytvořit a rozběhnout systematickou a koncepční spolupráci se školami a výuku v knihovně zakotvit do standardních služeb knihovny**.

Známe tedy obsah informačního vzdělávání, jinými slovy obecné studijní cíle. Je čas odpovědět si na otázku **jakou formou budeme uživatelům tyto cíle zprostředkovávat**. Obvyklou praxí a zvykem knihoven je pořádat takzvané **besedy pro školy** – tematicky zaměřené vyprávění na dané téma, které vede knihovník, děti poslouchají či jsou zapojeny

¹ PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha : Portál, 1995, 292 s. ISBN 80-717-8029-4.

formou hry, kvízu apod. Besedy ovšem nekorespondují s obsahem informačního vzdělávání. Proto jsme zvolili zcela jinou formu výuky – lekci. **Jednotlivé lekce IV jsou plnohodnotnými interaktivními vyučovacími jednotkami, které atraktivně naplňují konkrétní studijní cíle.** Lekce si nekladou za cíl vysvětlovat žákům nebo je dovést k cíli a předat jim konkrétní informace, ale naopak nechat je co nejvíce samostatně pracovat a formou aktivní práce přicházet na znalosti samostatně. Lektor, tedy knihovník, vede průběh celé lekce a je chápán jako průvodce, nikoliv jako učitel. Takovému způsobu práce výborně vyhovuje **třífázový model učení E-U-R**, který využívá metod Kritického myšlení.

Lekce jsou tedy vystavěny vždy do tří fází:

- **Evokace** (uvedení do tématu, aktivizace a motivace žáků)
- **Uvědomění si** (vlastní práce – učení, získávání nových znalostí a dovedností)
- **Reflexe** (hodnocení, tříbení nových poznatků, diskuze, prezentace).

Pro komplexní představu uvedeme vypracovaný rámec jedné z lekcí, na kterém demonstrujeme popsané teoretické základy.

MODELOVÁ LEKCE IV JAK DALEKO JE SLUNCE?

Anotace lekce:

Na základě četby beletristických textů Ivana Klímy žáci poznávají konkrétní přírodní jevy. S důrazem na čtení s porozuměním jsou žáci vedeni k tvorbě výzkumných otázek, které na čtený text navazují. Tyto otázky si pak v rámci spolupracující skupiny sami zodpovídají s využitím rozmanitých informačních zdrojů. Veškerou svoji práci prezentují a reflektují práci s informacemi v plné šíři – definici informační potřeby, její uspokojení, hodnocení relevance a důvěryhodnosti získaných informací, praktické využití informace i její začlenění do vědomostního aparátu.

Cílová skupina:

Žáci 3. – 5. tříd ZŠ – podle požadavků pedagogů a návaznosti na ŠVP

Časová dotace:

2 vyučovací hodiny = 90 minut

Konkrétní studijní cíle lekce:

- čtení s porozuměním posunout na vyšší úroveň – žák umí definovat na základě čtení textu další informační potřebu,
- vybudovat u žáků dobré návyky při práci s naučným textem,
- prakticky ukázat na možnosti vyhledávání konkrétních informací – definice a uspokojení konkrétní informační potřeby jedince,
- demonstrovat rozdílnost informačních zdrojů,
- zhodnotit relevanci a důvěryhodnost informačních zdrojů,
- plnohodnotně navázat na výuku ve škole.

Žák v průběhu lekce rozvíjí:

- **čtenářskou gramotnost:** čtení s porozuměním, práce s beletristickým textem, práce s naučnou literaturou, posuzování a hodnocení čteného textu, sdílení přečteného textu, utvoření vlastního názoru,

- **informační gramotnost: práci s informačními zdroji** (dále jen „IZ“): definice informační potřeby, vyhledávání v různých IZ, vyhodnocení relevance získaných informací, praktické využití informací,
- **komunikativní kompetence:** prezentační dovednosti, komunikace při týmové spolupráci, naslouchání, vyjádření vlastního názoru,
- **sociální a personální kompetence:** spolupráce ve skupině, respekt k ostatním, naslouchání, sebereflexe.

Využité metody:

- rychlí špióni,
- čtení s porozuměním,
- tabulka V_CH_D (definice informační potřeby a její naplnění),
- prezentace žáků – diskuze.

RÁMEC AKTIVIT. METODICKÁ OPORA PRO REALIZÁTORY LEKCE

1. Rychlí špióni – úvodní aktivizační úkol (fáze evokace)

Žáky rozdělíme do tří skupin. Každá skupina nominuje jednoho špióna, jehož úkolem bude přenést ke skupině získané informace – v tomto případě klíčová slova z textu, který budou žáci následně číst. **Špión nesmí mluvit, pouze kreslit** – jeho skupina na základě kreslení hádá slova. Na papírky si předepíšeme klíčová slova z textů, špiónům vždy ukážeme jedno společné slovo, které hádají všechny skupiny. Aktivitu lze pojmut jako soutěž.

Vyhodnocení: Víte, co jsou to klíčová slova? (vysvětlení)

Toto byla klíčová slova z příběhů, které budete číst. Nejlepší skupina si může vybrat téma textu, který chce číst.

2. Čtení s porozuměním – práce s beletristickými texty Ivana Klímy z knihy **Jak daleko je slunce?** (uvědomění si významu)

Připraveny máme **tři texty pro tři skupiny**. Následuje **čtení a vyprávění**:

- Nejprve si **každý žák text přečte sám potichu** tak, aby jej **uměl dovyprávět ostatním**. (Pokyn před čtením – to, že žáci mají dočteno, poznáme tak, že odloží papír s textem.)
- V rámci své skupiny si ve **dvojici**, popřípadě **trojici příběh převypráví**.
- **Skupiny si převypráví své příběhy navzájem** a to tak, že se **členové skupiny ve vyprávění střídají vždy po jedné větě**. Ostatní vždy poslouchají skupinu, která prezentuje. (Pokud jsou děti menší, můžeme nechat vyprávět dobrovolného mluvčího skupiny.)

Vyhodnocení: Jak se vám příběhy líbily? Byly to pohádky? Našli jste tam nějaká fakta? Potřebovali byste k nim více informací? Co je pravda a co fikce? Necháme žáky, aby si barevně vybarvili ty části příběhu, o kterých si myslí, že jsou založeny na skutečných přírodních jevech – i když třeba jen částečně.

3. Tabulka **Vím-Chci vědět-Dozvěděl jsem se**

Žákům rozdáme natištěné **tabulky V-CH-D**. Do sloupečku **Vím** si žáci **zapíší, co na základě přečteného textu ví, nebo si myslí, že ví** (např. nad mraky je zima). Nejdřív si zapíší sami a pak si porovnají s ostatními členy skupiny. Poté mají za úkol vymyslet

výzkumné otázky k tématům ve sloupci Vím a ty **zapsat** do sloupce Chci vědět (např. Proč je nad mraky zima?). Opět nejdříve sami a poté ve skupině. (*Pokud jsou žáci mladší, je dobré mít vymyšlené výzkumné otázky a případně je skupinám přidělit.*) Dalším krokem je **odpovídání na otázky** (žáci mají přístup na internet i do celé knihovny, dětského a klidně i dospělého oddělení). Ve stanoveném časovém limitu mají za úkol najít ověřené a pravdivé odpovědi na otázky, které si sami definovali. Důležité je, aby vždy získané informace ověřili a dokázali uvést zdroj, ze kterého čerpali.

Mladším žákům ve skupinách je dobré přiřadit pracovní role: špión (hledá zdroje informací: např. nosí knihy), ověřovatel (hledá na internetu), zapisovatel (zapisuje do tabulky), mluvčí a koordinátor (hlídá čas, kontroluje a prezentuje výsledky, obhazuje informační zdroje). V rámci skupin tak mohou vzniknout pracovní jednotky, které si rozdělí zkoumané otázky tak, aby bylo zajištěno, že všichni ve skupině budou pracovat a nevznikne chaos.

4. Prezentace a zhodnocení (reflexe)

Po uplynutí časového limitu žáci **prezentují výsledky** zapsané ve sloupci *Dozvěděl jsem se* a **vysvětlují ostatním danou problematiku**. Důležité je, aby mohli prezentovat všichni! Díky rozmanitosti témat se ostatní dozvědí mnoho nového, stejně jako způsob práce různých skupin – vyhledávání informací.

Vyhodnocení: Kdo/kde/jak/proč hledal...co je lepší, relevantní, ověřitelné... žáci sami mluví o tom, jak pracovali, co našli, jak to zhodnotili...zaměřujeme se na vybrané odpovědi - kde jste tuto konkrétní informaci našli, jak by to bylo jednodušší, jak víte, že je věrohodná.atd. Jaký je rozdíl ve vyhledávání na Internetu a v publikacích – jak jste pracovali s encyklopedií, jak se slovníkem, jak s učebnicí. Na jakých webových stránkách jste hledali, jak jste se ptali...

Takto vypracovaná lekce IV je nejen funkční, ale také přenositelná. Každý knihovnick-lektor si ji samozřejmě s ohledem na cílovou skupinu, tedy konkrétní třídu, musí upravit sám, ale základní rámec i využití metody jsou pružné a přizpůsobitelné. První část zpracované lekce je určena i pro komunikaci s pedagogy. Na základě anotace a studijních cílů je jasně deklarované, co bude náplní práce a jaké jsou očekávané výstupy.

Pokud přistupujeme k oblasti informačního vzdělávání systematicky, nestačí pouze čas od času pozvat jednotlivé třídy do knihovny. Ideální je vypracovat pro knihovnu koncepci IV s ohledem na jednotlivé školy, kterým knihovna IV zprostředkovává. Pro kvalitní spolupráci je nezbytně nutné znát vzdělávací plán škol, navázat pravidelnou komunikaci s pedagogy a nastavit pravidelnou docházku tříd na výuku v knihovně. V Poličce jsme po konzultacích s učiteli zvolili **dvě lekce ročně pro každou třídu**. Takto máme zajištěnou kontinuitu a postupné pokrytí všech oblastí a témat IV na všech stupních počátečního vzdělávání.

S dětmi začínáme pracovat přibližně od dvou let jejich věku, v návaznosti na aktivity mateřského centra pravidelně jednou týdně rozvíjíme zejména čtenářské návyky a postoje. Mateřské školy docházejí do knihovny zhruba dvakrát ročně, zaměřujeme se taktéž zejména na čtenářskou gramotnost. Na prvním stupni je stále klíčová **čtenářská gramotnost** (čtení s porozuměním, kritické čtení, rozvoj čtenářského návyku – hygiena četby, porozumění struktury textu – próza, poezie, divadelní hra, naučný text, práce s naučným textem, vyhodnocení textu, tvorba vlastního názoru), **literární a jazyková**

gramotnost (stavba literárního textu, vlastní tvorba – tvůrčí a automatické psaní, rozvoj slovní zásoby) a od třetí třídy i **gramotnost informační** (děti se učí formulovat informační potřeby na základě beletristických i naučných textů, poznávat informační prameny a různé typy dokumentů, používání informační zdroje, hodnotit věrohodnost a prezentovat výsledky své práce, netiketa, bezpečná komunikace online).

Na druhém stupni a posléze na středních školách se dostávají do popředí témata z oblasti **mediální gramotnosti** (orientace v mediálním prostředí v návaznosti na potřeby žáků, internet – charakteristika, prostředí, nástroje, vyhledávání informací, bezpečnost práce v online prostředí, sociální sítě, tisk – jako zdroj informací, které je třeba vyhodnocovat, zpravodajství – televizní, rozhlasové, tištěné, internetové, reklama), **informační gramotnosti** (elektronické i tištěné zdroje informací, volné a licencované zdroje informací, etika práce s informacemi = autorské právo a citační nástroje, vyhledávání informací – formulace a analýza rešeršního požadavku, výběr vhodných zdrojů a nástrojů, rešeršní strategie, ověřování informací a hodnocení jejich relevance, tvorba odborného textu /seminární práce/, prezentace a předávání informací, pokročilé vyhledávání /booleovské operátory/, zabezpečení dat a informací) a velmi potřebná **gramotnost dokumentová** (práce s informacemi v oficiální struktuře, vyplňování formulářů, smluv, elektronických formulářů, vyhlášek a zákonů, přihlášek na VŠ, porozumění návodům k použití, příbalovým letákům, nestrukturovaným textům).

Všechny tyto oblasti spolu úzce souvisejí a přirozeně na sebe navazují. Zásadní je vždy určit, co bude ona konkrétní lekce, kterou stavíme rozvíjet a pro jakou cílovou skupinu ji tvoříme. Výsledky na sebe nenechají dlouho čekat: kvalitní pravidelná výuka v knihovně pod vedením knihovníka se velmi rychle stane nepostradatelnou součástí služeb knihovny a přirozeně propojí vzdělávací aktivity jednotlivých institucí v místě. Vynikající jsou také nové a silnější vazby knihovníků a pedagogů, kteří jsou přirozenými partnery a dokážou se navzájem obohacovat. Zřizovatelé a vedoucí knihoven si ale musí uvědomit, že pozice knihovníka-lektora vyžaduje sebevzdělávání a dostatek času na přípravu i realizaci lekcí. Nelze tuto pozici proto chápat pouze jako doplněk stávající práce knihovníků, ale jako plnohodnotnou a náročnou službu, zejména ve chvíli, kdy ji do knihovny nově zavádíme, a vzniká celý koncept IV. To vše pak jako komplex napomáhá i k rozvoji komunitní role knihovny. Děti, které absolvují informační vzdělávání v knihovně, jsou lépe připraveny nejen na další studium, ale také pro celý svůj další život...knihovna se pak opravdu stává branou poznání.

ADRESA A E-MAIL

Lenka Navrátilová
Městská knihovna Polička
Palackého náměstí 64
572 01 Polička
Česká republika
e-mail: navratilova@knihovna.policka.org

Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2012

Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2012

Prírastkový zoznam č. za rok 2012

Tento prírastkový zoznam má strán. Obsahuje záznamy o knižničných jednotkách od prírastkového čísla po číslo od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012.

Prírastkový zoznam bol riadne uzatvorený dňa 31. decembra 2012.

V Ábelovej 31. decembra 2012

Prírastkový zoznam viedla:

Meno a priezvisko
školská knihovníčka

Schválil:

Meno a priezvisko
riaditeľ

podpis

pečiatka školy

Príloha č. 2 Podujatia na rozvoj čitateľskej gramotnosti

PODUJATIA NA ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Poslaním školských knižníc je popri poskytovaní knižnično-informačných služieb aj **organizácia vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre svojich používateľov**. Na podporu zvyšovania informačnej gramotnosti a čitateľskej kultúry žiakov môžu využívať rôzne **formy a metódy individuálnej alebo kolektívnej práce**.

Príklady aktivít:

- exkurzie do školskej knižnice alebo do iných typov knižníc, najčastejšie verejných knižníc,
- hodiny informačnej výchovy v spolupráci s učiteľmi vo vyučovaní jednotlivých predmetov v triedach alebo v rámci vyučovacej hodiny v priestoroch školskej knižnice, poprípade v priestoroch verejnej knižnice,
- pasovanie žiakov za čitateľov školskej knižnice,
- čitateľské maratóny,
- autorské besedy,
- odborné prednášky,
- tvorba vlastného leporela alebo knihy s cieľom rozvíjať fantáziu, predstavivosť a slovnú zásobu žiakov,
- dramatizácie príbehov,
- popoludnia s rozprávkou,
- literárne súťaže,
- recitačné preteky,
- hodiny hlasného čítania,
- hodiny tvorivého písania,
- rozhlasové literárne relácie,
- medailóniky pri príležitosti výročia významného spisovateľa,
- dní otvorených dverí,
- literárne karnevaly,
- literárne vychádzky,
- vianočné akademie,
- výstavky kníh a iné.

Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia môžu organizovať školskí knihovníci buď v priestoroch školskej knižnice, prípadne v priestoroch školy (v učebni, aule, telocvični), alebo po dohode s knihovníkmi z verejných knižníc v ich študovniach alebo čítárňach. Podľa potreby si môžu zapožičiavať aj informačné zdroje z verejných knižníc pre svoje podujatie. Školskí knihovníci môžu spoločne s knihovníkmi z verejných knižníc spolupracovať pri príprave a realizácii spoločného vzdelávacieho a kultúrno-spoločenského podujatia alebo im zabezpečiť účasť na ich podujatí z radov žiakov škôl.

Akcie informačnej výchovy

Informačnú výchovu ako súčasť **vzdelávacej činnosti** školskej knižnice môže školská knižnica realizovať vo forme **vyučovacích hodín**, a to ako:

- **vyučovacia hodina, ktorá je čiastočne orientovaná na prácu s informáciami**
Vyučovacia hodina by mala prebiehať v triede. Žiaci by mali dostávať úlohy typu: nájsť v obsahu učebnice kapitolu..., vyhľadaj v náučnom slovníku termín..., nájsť v texte meno autora...
- **vyučovacia hodina, ktorá je úplne zameraná na prácu s informáciami**
Vyučovacia hodina by sa mala realizovať buď v triede, alebo v školskej knižnici. Ak by učivo bolo zamerané na upevnenie takých schopností, ako je schopnosť samostatne pracovať s náučnými slovníkmi, encyklopédiami, jazykovými slovníkmi, schopnosť robiť si prehľadné poznámky, schopnosť správne citovať použité informačné pramene, schopnosť pracovať s informačnými technológiami a podobne, vyučovacia hodina by sa mala realizovať v triede. Ak by cieľom vyučovacej hodiny bolo získanie vedomostí o školskej knižnici a využívaní jej knižnično-informačných služieb v súlade s preberaným učivom, vyučovacia hodina by sa mala realizovať v školskej knižnici.
- **vyučovacia hodina v školskej knižnici alebo vo verejnej knižnici, poprípade v inom type knižníc**

Vyučovacia hodina sa dá realizovať ako:

- **exkurzia**

Cieľom exkurzie by malo byť zoznámenie žiakov s poslaním školskej knižnice, jej funkciami a úlohami, knižničným a výpožičným poriadkom, knižničným fondom, knižnično-informačnými službami, online katalógom, databázami, prístupom na internet prostredníctvom školskej knižnice a podobne. Ďalším zámerom exkurzie by mala byť motivácia žiakov k ich ďalším návštevám školskej knižnice.

- **vyučovacia hodina, ktorá je zameraná na osvojenie si správnych stratégií na vyhľadávanie informácií v súvislosti s preberaným učivom daného predmetu**

Na príprave vyučovacej hodiny takéhoto druhu by mal spolupracovať učiteľ so školským knihovníkom. V časovom predstihu by si mali vymedziť rozsah preberanej látky, zvoliť metódy práce s informáciami, pripraviť úlohy pre žiakov, zhromaždiť názorné pomôcky a rozdeliť úlohy na vyučovacej hodine. Napríklad učiteľ by mal žiakom stručne vysvetliť zadanie danej vyučovacej hodiny a určiť konkrétne úlohy. Následne by mali žiaci pracovať samostatne alebo v skupinách na ich vyriešení. Potom by mali postupne oboznamovať ostatných spolužiakov so svojimi dosiahnutými výsledkami a informovať ich o zvolených postupoch. V prípade potreby by ich mal učiteľ alebo školský knihovník upozorniť na chybné výsledky alebo nesprávne postupy.

1 PROJEKTY METODICKÉHO CENTRÁ SLOVENSKEJ PEDAGOGICKEJ KNIŽNICE PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE NA PODPORU ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

1.1 Súťaž Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc

V roku 2005 vyhlásila po prvýkrát Slovenská pedagogická knižnica **Súťaž o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc**. Samotný Medzinárodný deň školských knižníc (International School Library Day) vyhlásila Dr. Blanche Woolls, prezidentka Medzinárodnej asociácie školského knihovníctva, v roku 1999. Deň osláv stanovila na štvrtý októbrový pondelok.

Osobnú záštitu nad súťažou každý rok preberá minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Finančné prostriedky na nákup kníh podľa vlastného výberu do vlastných školských knižníc venuje víťazom súťaže sekcia regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Od roku 2007 prvé tri ocenené školské knižnice majú možnosť každoročne prezentovať činnosť svojich školských knižníc i samotné podujatia na medzinárodnej konferencii **Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl**, ktorá prebieha v mesiaci máj.

Cieľom súťaže je **zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici, k čítaniu a poznávaniu nového**.

Téma súťaže sa každoročne mení. Doteraz boli vyhlásené tieto témy *Objavovanie dobrodružstva (2005)*, *Čítanie. Poznávanie. Konanie (2006)*, *Vzdelávanie podporované školskou knižnicou (2007)*, *Čitateľská gramotnosť a vzdelávanie vo vašej školskej knižnici (2008)*, *Školské knižnice: Veľký obraz – divadelné stvárnenie najzaujímavejšieho príbehu (2009)*, *Rozmanitosť, náročnosť, pružnosť: Školské knižnice majú všetko – zorganizovanie najzaujímavejšieho vyučovacieho dňa (2010)*.

Školské knižnice v rámci súťažných podujatí pripravujú najmä literárne a vedomostné kvízy, hudobno-dramatické pásma, čitateľské maratóny, prezentácie vlastnej tvorby žiakov, dramatizácie rozprávok, povestí a balád, leporelá z obrázkov najobľúbenejších kníh, literárne relácie do školských rozhlasov alebo čítanie rozprávok v obecných rozhlasoch, rozprávkové karnevaly, živé komiksy na zábavné texty, exkurzie do tlačiarň a rôznych typov knižníc, besedy so spisovateľmi, deň otvorených dverí vo svojich školských knižniciach, na ktorý pozývajú rodičov a starých rodičov svojich žiakov, ako aj ďalších členov miestnych komunit. Doplnkom väčšiny podujatí sú výstavy a burzy kníh. Školskí knihovníci na propagáciu podujatia využívajú nástenky, školské časopisy, pozvánky, webové stránky škôl a obcí, poprípade obecný rozhlas. Na svoje podujatia pozývajú aj zástupcov regionálnych printových

a elektronických médií alebo zástupcov printových a elektronických médií s celoslovenskou pôsobnosťou s cieľom oboznámiť širokú verejnosť s oslavou školských knižníc.

Tému súťaže spolu s jej propozíciami vyhlasuje Slovenská pedagogická knižnica poväčšine koncom septembra daného kalendárneho roka. Zverejňuje ju na svojej webovej stránke (www.spgk.sk), na informačnom portáli InfoLib (www.infolib.sk) a v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom, vyššími územnými celkami a krajskými školskými úradmi propaguje medzi školami.

Od roku 2013 bude organizovaná súťaž pod novým názvom, a to **súťaž Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice**.

1.2 Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy

Pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc**, ktorý bol vyhlásený pri príležitosti 10. výročia Medzinárodného dňa školských knižníc, Národná pedagogická knižnica Komenského v Prahe (divízia Ústavu pre informácie vo vzdelávaní) spoločne so Slovenskou pedagogickou knižnicou pripravili v roku 2009 prvý ročník česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy*.

Cieľom projektu je v mesiaci október **nadviazať kontakty medzi českými a slovenskými základnými školami a strednými školami a podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh**, ktoré žiaci môžu vyrobiť ľubovoľnou technikou.

Prínosom celého projektu je nielen nadviazanie nových kontaktov medzi školami, podpora záujmu o čítanie, zvýšenie návštevnosti školských knižníc, ale aj vytvorenie priestoru pre ďalšiu spoluprácu a prehĺbenie priateľských vzťahov medzi žiakmi i učiteľmi z partnerských škôl.

Výzvy o projekte zverejňuje Slovenská pedagogická knižnica na svojej webovej stránke (www.spgk.sk), na informačnom portáli InfoLib (www.infolib.sk) a v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom, vyššími územnými celkami a krajskými školskými úradmi propaguje projekt medzi základnými školami a strednými školami.

V roku 2013 bude organizovaný česko-slovenský projekt pod novým názvom, a to **Záložka do knihy spája školy : Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu**.

2 PROJEKTY INÝCH SUBJEKTOV NA PODPORU ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Tipy projektov:

- Čítajme si...

Čitateľský maratón organizuje **Linka detskej istoty pri SV UNICEF v spolupráci so Slovenskou asociáciou knižníc**. Deti po celom Slovensku čítajú presne určenú knihu od jedného spisovateľa (napríklad v roku 2010 čítali knihu od Petra Gajdošíka *Zverinec na siedmom poschodí*), a to tak, že každý zapojený žiak prečíta jednu stranu. Simultánne čítanie vo všetkých mestách Slovenska prebieha v ten istý deň, v presnom určenom čase – od 9.00 do 15.00 hod. Cieľom projektu je vzbudiť v deťoch záujem o čítanie. Projekt prebieha v marci daného kalendárneho roka.

Kontakt: www.unicef.sk/ldi, www.infolib.sk

- Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty!

Projekt je zameraný na rozvoj čítania a na dvíhanie jazykovej kultúry u žiakov mladšieho školského veku (7 – 12 rokov). Realizuje sa vo forme celoslovenskej čitateľskej súťaže, ktorá **prebieha od začiatku novembra daného kalendárneho roka do konca apríla nasledujúceho roka**. Súťaží sa prostredníctvom súťažného zošita, ktorý musí mať každý súťažiaci. Zošit obsahuje 8 literárnych hádaniek, ktoré hravou formou zoznamujú deti s hodnotnými dielami slovenskej a svetovej literatúry a zároveň motivujú a inšpirujú k vlastnej tvorivej aktivite. Do tohto podujatia sa zapájajú aj významné osobnosti kultúrneho a spoločenského života a profesionálne inštitúcie (galérie, knižnice, múzeá, divadlá). Súťaž organizuje nezisková organizácia Osmijanko.

Kontakt: www.osmijanko-ba.sk

- **Deň ľudovej rozprávky**

Projekt bol vyhlásený v roku 2008 pri príležitosti 180. výročia narodenia najznámejšieho slovenského rozprávkara Pavla Dobšinského. Do osláv Dňa ľudovej rozprávky sa môžu školské knižnice **zapojiť v rámci súťaže s centrálnou vyhlásenou témou**. Cieľom projektu je realizácia rôznorodých aktivít, ktorými si deti pripomenú slávneho rozprávkara. Projekt sa realizuje v mesiaci marec daného kalendárneho roka.

Kontakt: www.infolib.sk

- **Dni detskej knihy**

Organizátorom tohto projektu je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY (SkIBBY je národnou sekciou Medzinárodnej únie pre detskú knihu mimovládnej organizácie UNESCO). Každoročne pripravujú podujatie **Dni detskej knihy**, ktoré sa spolu so sprievodnými podujatiami organizujú vždy v inom regióne Slovenska. Inšpiráciou tohto podujatia je Medzinárodný deň detskej knihy, ktorý si medzinárodná verejnosť pripomína 2. apríla v deň narodenia rozprávkara Hansa Christiana Andersena. Program tvoria odborné semináre, besedy, propagácia čítania v malých obciach, obecných knižniciach a školských knižniciach. Súčasťou projektu sú vernisáže výstav najkrajších kníh Slovenska a najkrajších a najlepších detských kníh jari, leta, jesene a zimy.

Kontakt: www.bibiana.sk, www.infolib.sk

- **Literárne súťaže**

S cieľom prehĺbovať literárne poznanie, vlastnú tvorivosť, kultúrnosť jazyka a pestovať vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote môžu školskí knihovníci pomáhať svojim používateľom pri výbere vhodných textov do rôznych literárnych a literárno-výtvarných súťaží. Napríklad: **Janko Hraško ešte žije...** (literárno-výtvarná súťaž), **Škultétyho rečňovanky...** (celoslovenská súťaž vo vlastnej tvorbe žiakov škôl na Slovensku), **Detská rozprávková Žilina...** (celoslovenská literárna súťaž).

Zoznam aktuálnych literárnych a literárno-výtvarných súťaží podľa termínu uzávierky je k dispozícii na špeciálnom portáli.

Kontakt: www.muza.websity.sk

- **Murova čítareň**

Murova čítareň sa nazýva portál, ktorý je zameraný na propagáciu literatúry pre deti a jej tvorcov a aktivít, týkajúcich sa detskej literatúry.

Kontakt: www.murovacitaren.sk

- **Noc s Andersenom**

Medzinárodný projekt vznikol v Knižnici B. B. Buchlovana v Uherskom Hradišti v roku 2001, kde zorganizovali nočný program pre deti v knižnici. Klub detských knižníc, ktorý je najväčšou odbornou sekciou profesijného Zväzu knihovníkov a informačných pracovníkov Českej republiky, túto akciu začal podporovať a propagovať nielen v Českej republike, ale aj v iných krajinách.

Na Slovensku túto akciu koordinuje Spolok slovenských knihovníkov. Okrem knižníc sa spí aj v školách, občianskych združeniach a inde. V rámci tohto projektu sa organizujú napríklad rôzne súťaže, besedy, diskotéky. Cieľom projektu je prepojenie dobrodružstva a zážitkov z čítania.

Kontakt: www.knihovnabb.cz/cz/noc_s_andersenem, www.infolib.sk

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, január 2011
Aktualizácia: marec 2013

Príloha č. 3 Vyhodnotenie celoslovenského projektu „Záložka do knihy spája slovenské školy“

Vyhodnotenie celoslovenského projektu „Záložka do knihy spája slovenské školy“

Dňa 5. septembra 2012 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2012** celoslovenský projekt *Záložka do knihy spája slovenské školy* pre základné školy a stredné školy.

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými základnými školami a strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci mohli vyrobiť ľubovoľnou technikou. Základné školy a stredné školy mohli výmenu záložiek využiť na nadviazanie vzájomnej spolupráce, kontaktov alebo na poznávanie života žiakov v rôznych kútoch Slovenska.

Priebeh celoslovenského projektu

Základné školy a stredné školy, ktoré sa chceli zúčastniť celoslovenského projektu, vyplnili do 26. septembra 2012 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila partnerské dvojice zvlášť medzi základnými školami a zvlášť medzi strednými školami s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov. V dňoch 28. až 29. septembra 2012 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2012.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **489 škôl s celkovým počtom žiakov 54 528**, z toho bolo:

- **396 základných škôl** s celkovým počtom 49 284 žiakov a
- **93 stredných škôl** s celkovým počtom 5 244 žiakov.

Slovenská pedagogická knižnica koncom októbra poďakovala všetkým zúčastneným základným školám a stredným školám za aktívnu účasť v celoslovenskom projekte a vyzvala ich na jeho dobrovoľné vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 260 základnými školami a strednými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/pdf/Zalozka%20hodnotenie%202012.pdf

Prijatie celoslovenského projektu

Pedagogickí zamestnanci, nepedagogickí zamestnanci i žiaci základných škôl a stredných škôl s radosťou privítali celoslovenský projekt. Ocenili možnosť nadviazania a upevnenia priateľstva medzi školami na Slovensku, rozvíjania tvorivosti a kreativity žiakov, podporovania a upevňovania ich vzťahu k čítaniu kníh.

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a s rozmanitými motívmi počas vyučovacích hodín, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma. Žiaci alebo učitelia pri ich výrobe čítali prevažne rozprávky a dobrodružné príbehy. Mladší žiaci na zadnú stranu záložiek napísali svoje poštové adresy. Starší žiaci tam uvádzali mailové adresy a kontakty na sociálne siete. Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často čitateľské kvízy či žiacke besedy o prečítaných knihách. Zriedkavo aj príprava powerpointových prezentácií s informáciami a fotografiami o svojich obciach alebo školách určená pre partnerské školy. Veľké množstvo žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelených partnerských škôl, ale aj pre svoju školskú knižnicu a na predaj na plánovaný vianočný bazár.

Výmena záložiek

Väčšina základných škôl a stredných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy, fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, školské časopisy, propagačné materiály, darčkové predmety alebo knihy svojich rodákov. Žiaci písali v listoch o svojich školách, obciach alebo mestách, o podujatiach v školských knižniciach a taktiež aj o sebe. Niekoľko škôl si na základe vzájomnej dohody vymenilo záložky a darčkové predmety pri osobnej návšteve zástupcov partnerských škôl. Skoro všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavy, uverejnili na webových sídlach svojich škôl najkrajšie záložky, napísali články o priebehu celoslovenského projektu do svojich školských časopisov a výnimočne aj do školských kroník. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce. Niektoré si už dohodli aj vzájomnú návštevu škôl spojenú so športovými akciami.

Prínos celoslovenského projektu

Výmena záložiek prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, podporila rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami žiakov, posilnila ich etické hodnoty, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bolo rozšírenie vedomostí žiakov nielen z geografie, ale aj

zo slovenského jazyka a literatúry, a to zdokonalenie v písaní korešpondencie. Napríklad v štylistike písania listov, pohľadníc alebo uvádzania adres.

Vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov

„Naši žiaci sú iní, nesú si so sebou svoj hendikep, sú mentálne postihnutí. Neviete si ani predstaviť, ako ich teší, keď cítia, že sú potrební, že niekto čaká na ich záložky... A potom si ich záložky od svojich kamarátov strážia a dávajú na ne pozor.“

Mgr. Jana Vašková, Špeciálna základná škola, Sereď

„Chceme sa Vám poďakovať za krásnu myšlienku, na základe ktorej sme mali možnosť spoznať sa so žiakmi z inej školy na opačnom konci Slovenska. Žiaci sa s nadšením zapájali do tohto projektu. Zaujímalo ich napríklad, kde sa nachádza na mape mesto, do ktorého máme poslať záložky.“

Mgr. Dagmar Smutná, Základná škola s materskou školou s VJS a M, Veľký Kýr

„Veríme, že tento projekt prispel nielen k nadviazaniu kontaktov medzi našimi partnerskými školami, ale že zaujímavé záložky inšpirovali žiakov k prečítaniu nejakej knihy.“

Marta Stankovičová, Hotelová akadémia, Liptovský Mikuláš

„Žiaci si vymenili mailové adresy a kontakty na sociálnych sieťach a veríme, že ich komunikácia týmto projektom nekončí. Ďakujeme za túto príležitosť a veríme, že budúci rok sa budeme môcť zapojiť.“

Zuzana Vráblová, Súkromné športové gymnázium, Užhorodská, Košice

Vyjadrenie žiaka

„Každý večer čítam z čítanky mojej malej sestričky. Záložka sa jej veľmi páči, ale ja si ju strážim, aby mi ju nezničila.“

Martin, žiak 3. ročníka, Základná škola, Vtáčkovce

PodĎakovanie

Ďakujeme všetkým pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom za ich vzácny čas a úsilie, ktoré venovali príprave a realizácii celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy*. Osobitne im ďakujeme za usmerňovanie žiakov pri výrobe záložiek, za podporu rozvoja kreativity, fantázie a manuálnej zručnosti žiakov, za podporu práce žiakov s informáciami, za podporu samotného čítania literatúry i upevňovania zmyslu pre dobro a krásu žiakov a v neposlednom rade i za možnosť vytvorenia kamarátskych vzťahov medzi partnerskými školami.

Naša vďaka patrí aj žiakom základných škôl a stredných škôl za to, že sa stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica (november 2012)

Príloha č. 4 Hodnotenie celoslovenského projektu „Záložka do knihy spája slovenské školy“ základnými školami a strednými školami

Hodnotenie
celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy*
základnými školami a strednými školami

(výber z 260 hodnotení)

Základné školy

„Naši školáci – mladí čitatelia sa veľmi potešili výzve Slovenskej pedagogickej knižnice, že aj v tomto školskom roku sa budú môcť realizovať a prostredníctvom záložky do knihy imaginárne spojiť s kamarátom z iného mesta. Tí najmenší, prváci, sa po prvýkrát stretli s touto formou kamarátstva. Kamarátske záložky z našej partnerskej školy si hneď vložili do svojich Kukovských šlabikárov...“

Renáta Titková, Základná škola, Škultétyho, Nitra

„...projekt bol prínosom. Žiaci vyrábali záložky s nasadením. Písali listy na potešenie svojich nových kamarátov. Záložky od našich kamarátov využívajú na hodinách čítania a hlavne máme množstvo zážitkov a veľa nových kamarátov.“

Mária Michalíková, Základná škola, Michálkov

„Žiaci sa zúčastnili celého procesu od výroby až po odovzdanie obálky na pošte. Žiakom partnerskej školy napísali aj list... Pri čítaní svojich knižiek budú používať záložky, ktoré pre nich vyhotovia žiaci z partnerskej školy.“

Martina Minárová, Základná škola, Topoľová, Nitra

„Realizácia tohto projektu sa na našej školy stretla s obrovským úspechom u detí. Deti s radosťou vyrábali záložky pre žiakov s partnerskej školy. Použili sme rôzne techniky ako odtlačanie listov, koláž, maľovanie vodovými farbami a iné. Záložky sme si vymenili poštou a rozdali našim deťom.“

Erika Ambrušová, Základná škola, Lok

„Po prihlásení sa do projektu žiaci vybraných tried najprv usilovne predstavovali svoje obľúbené knihy svojim spolužiakom, čítali ich, vybrali najzaujímavejšie pasáže. Potom

nasledovala kreatívna časť projektu. Žiaci s radosťou pripravovali návrhy a neskôršie aj samotné záložky.

Anna Dzurusová, Základná škola, Hviezdoslavova, Lipany

„Žiakov výroba záložiek bavila. Dokonca si vyrobili záložky aj pre seba. Každá trieda napísala aj pár slov o sebe a o našej škole. Aj záložky, ktoré sme dostali sa žiakom páčili, a dúfam, že im budú dlho a dobre slúžiť.“

Anna Cabuková, Základná škola, Zákopčie

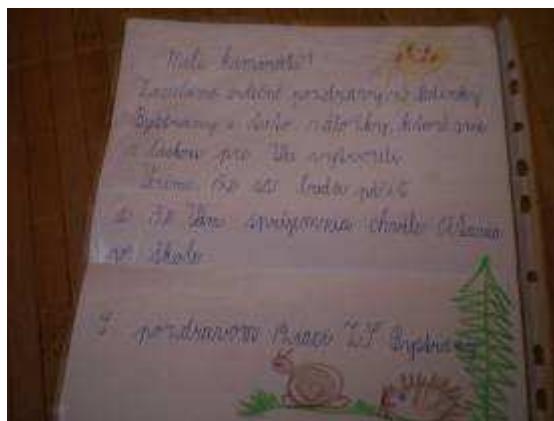
„S radosťou sme sa zapojili do celoslovenského projektu. Najprv sme si vyhľadali informácie o škole. Priznáme sa, že sme ani netušili, kde sa škola s krásnym názvom Letničie nachádza. Všetky údaje sme našli na internete. Usilovne sme pracovali a výsledky prikkladáme na fotografiách.“

Mária Novotná, Základná škola, Šemša

„Kniha je život, život je láska a z lásky je záložka. Toto motto sa objavilo na jednej zo 130 záložiek, ktoré vytvorili žiaci a žiačky na hodinách výtvarnej výchovy. Ďakujeme Slovenskej pedagogickej knižnici, ktorá toto zaujímavé podujatie organizuje... Uvedomujeme si, že čítanie sa pomaly vytráca z popredných miest rebríčka záľub mladých ľudí a práve takéto akcie podporujú záujem detí siahnuť po knihe a začítať sa do zaujímavých príbehov, ktoré ponúka. Napríklad aj tým, že si do knihy vložia záložku, ktorú práve pre nich vytvorili rovesníci v inom kúte Slovenska. Tento školský rok si naši žiaci vymenili záložky s deťmi zo Základnej školy v Čadci. So zatajeným dychom sme otvárali obálku a zistili sme, že mozaika života detí, ktorú vyjadrili výzdobou záložiek, je skoro navlas rovnaká – farebné ornamenty, usmievavé tváre rozprávkových postavičiek, zvieratiek. Deti mali z tvorby záložiek, ako aj zo záložiek detí z Čadce veľkú radosť a už teraz sa tešia na ďalší ročník projektu.“

Jana Jamrišková, Základná škola Sama Cambela, Slovenská Ľupča

„...chceli by sme Vám poďakovať za to, že aj v tomto roku sme sa mohli zapojiť do Vášho projektu, ktorý je medzi našimi žiakmi tak obľúbený. Naši žiaci s nadšením prijali výzvu a vytvorili 150 záložiek pre svojich nových kamarátov z Bratislavy. Získali sme nielen nových kamarátov a nové priateľstvá, ale aj chuť čítať a prežívať nové dobrodružstvá.“

Žiaci a pedagogický kolektív, Základná škola, Bystrany

„...ďakujeme Vám za akciu, ktorú ste pre žiakov zorganizovali. Žiaci na hodinách pracovného vyučovania a výtvarnej výchovy aktívne, zanietené a s radosťou vymýšľali a tvorili záložky. Dokonca niektorí žiaci z vyšších ročníkov navrhovali záložky pomocou počítača, pričom využili poznatky z hodín informatickej výchovy.“

Margita Jurčovičová, Spojená škola, Komenského, Pezinok

„V mene žiakov sa Vám chceme poďakovať za to, že pre nás pripravujete tento projekt... Do výroby záložiek sa žiaci pustili s veľkou radosťou. A netrpezlivo očakávali doručenie záložiek z partnerskej školy. Kamarátske záložky si žiaci založili do čítaniek a používajú ich na hodinách vyučovania.“

Elena Plzáková, Základná škola s materskou školou, Čadca-Horelica

„Naše dievčatá začali s veľkou chuťou na pracovnom vyučovaní vyrábať záložky do kníh... Koncom októbra sme obdržali záložky od žiakov z Kysuckého Nového Mesta spolu s listom, v ktorom sme sa dozvedeli niečo o živote a práci kolegov z tejto školy.“

Darina Jašková, Špeciálna základná škola, Trstín

„Žiaci z rôznych ročníkov, od najmenších až po tých najstarších sa s radosťou zapájali do tejto akcie... Tešíme sa na záložky od našej partnerskej školy a taktiež na projekt na budúci školský rok.“

Soňa Kotánová, Základná škola, Krosnianska, Košice

„Žiaci vyhľadali informácie o meste i kraji, kde sa naša partnerská škola nachádza a netrpezlivo čakali na ich práce. Milé pozdravy dorazili podľa dohodnutého termínu. Obrovská radosť z listu i obsahu obálky uchvátila všetkých žiakov... V mene žiakov Vám ďakujeme za príležitosť prežiť výnimočné chvíle v škole, ktorá nemá byť len úsilím a drinou, ale aj zábavou, potešením a radosťou z práce i z úspechu. Pre nás taký určite projekt bol.“

Ivana Reviliaková, Spojená škola, Tilgnerova, Bratislava

„Chceme sa Vám poďakovať za krásnu myšlienku, na základe ktorej sme mali možnosť spoznať sa so žiakmi z inej školy na opačnom konci Slovenska. Žiaci sa s nadšením zapájali do tohto projektu. Zaujímalo ich napríklad, kde sa na mape nachádza mesto, do ktorého máme poslať záložky. S partnerskou školou sme boli v kontakte cez e-mail a vymenili sme si pár príjemných myšlienok... Neviete si predstaviť tú radosť a zvedavosť žiakov, keď zbadali záložky z partnerskej školy.“

Dagmar Smutná, Základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským, Veľký Kýr

„Všetky záložky sú malým umeleckým dielom žiakov a preto sme ich vystavili na hlavnej chodbe našej školy, aby sme ich mohli čo najdlhšie obdivovať. Potom ich využijeme na hodinách čítania... Sme radi, že sme sa zapojili do projektu, ktorý deti podnietil k pracovnej činnosti, priblížil ku knihám a deti si urobili navzájom radosť pri výmene záložiek s partnerskou školou.“

Alena Duranziová, Špeciálna základná škola, Radlinského, Bánovce nad Bebravou

„Prácu na výrobe záložiek brali zodpovedne a vyrábali ich s dobrým pocitom, že niekomu svojim dielkom urobia radosť. Uvedomovali si a boli vedení k tomu, že tá – ich záložka, bude mať miesto v nejakej peknej knižke, ktorú žiak/žiačka z partnerskej školy bude čítať. Prvákov sme motivovali tak, že vyrábajú kamarátom záložky do šlabikára.“

Mária Osuská, Základná škola, Brezová pod Bradlom

„Teší nás, že projekt neskončil, ale pokračuje ďalej na celoslovenskej úrovni. Práca na projekte našich žiakov veľmi zaujala. Zvlášť žiaci 1. stupňa sa do práce zapojili s veľkým elánom a srdcom.“

Božena Selecká, Základná škola, Dargovských hrdinov, Humenné

„V našej škole sme 22. októbra 2012 privítali partnerskú školu – Základnú školu z Borského Mikuláša. Cieľom stretnutia bolo pripomenúť si, aké sú knihy pre nás dôležité... Pre našich hostí sme si pripravili bohatý program: medziškolský duel, žiacke prezentácie obľúbených kníh, výmenu záložiek a prehliadku školskej knižnice.“

Andrea Turčanová, Andrej Moravčík, Základná škola Š. Moyses, Tesárske Mlyňany

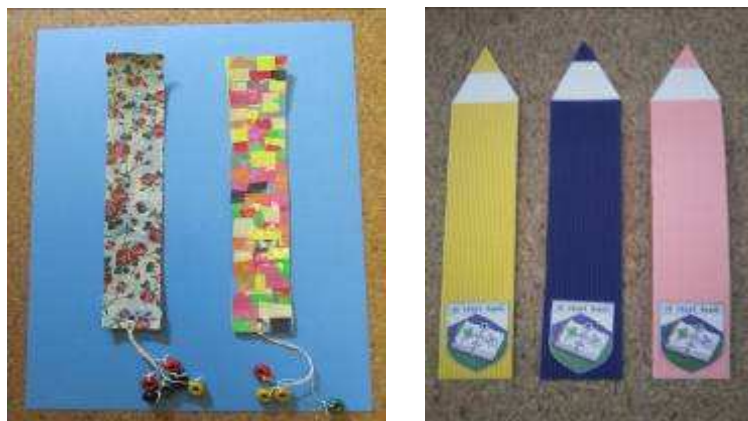
„Prostredníctvom záložiek posielajú niektorí žiaci našej školy informácie o ich obľúbenej knihe, ktorú prečítali a odporúčajú ju svojim rovesníkom na Základnej škole v Liskovej. Veľkým pozitívom na tomto projekte je snaha Slovenskej pedagogickej knižnice v Bratislave o nadviazanie vzájomnej spolupráce, kontaktov a poznávanie žiakov z rôznych kútov Slovenska. U nás sa do projektu zapojili žiaci prvého a druhého stupňa. Najmä žiaci nižších ročníkov boli nadšení z toho, že ich vlastnoručne vyrobené záložky putujú k iným deťom a pre radosť iných. Veríme tomu, že záložky vyrobené vlastnými rukami kamarátov podnietia žiakov k čítaniu a častejším návštevám školskej knižnice a k vytvoreniu si pozitívneho vzťahu ku knihám.“

Pedagógovia, Základná škola, Hargašova, Bratislava

„Po odovzdaní záložiek do školskej knižnice sme z nich vytvorili výstavku. Záložky, ktoré sme dostali tiež vystavíme v školskej knižnici. A žiaci, ktorí si prídu požičať knihu, odídu navyše s peknou záložkou od vzdialeného kamaráta.“

Ingrid Bohušová, Základná škola J. A. Komenského, Sered'

„... veríme, že záložky vyrobené našimi žiakmi si nájdu miesto v knihách žiakov Špeciálnej školy v Seredi.“

Juliana Perečinská, Základná škola, Veľký Šariš

„Záložky so školou v Úľanoch nad Žitavou sme si úspešne vymenili. Žiaci boli so záložkami spokojní, získali aj adresy žiakov z ich školy a tešia sa na ďalší písomný kontakt s nimi.“

Elena Smoláková, Základná škola, Holíčska 50, Bratislava

„Navzájom sme sa s pani riaditeľkou skontaktovali a vymenili sme si maily s odkazmi na webové sídla oboch škôl. Naše deti vytvárali záložky na výtvarnej výchove a v rámci činnosti školského klubu Srdiečko. Na záložky pripojili aj svoje adresy. Záložky sme odoslali družobnej škole. Veľkým prekvapením, príjemným, pre deti bolo, že dostali listy od kamarátov

z Krásna nad Kysucou. Pani riaditeľka nám tiež napísala list, v ktorom nám ďakuje za záložky. Bola rada, že mala možnosť spoznať ďalšiu málotriednu školu na Slovensku. Verím, že naďalej zostaneme v kontakte aspoň prostredníctvom e-mailov a písania listov.“

Jana Poláčková, Základná škola, Kráľová nad Váhom

„Keď sme sa v septembri dozvedeli, že projekt bude pokračovať, hoci len na Slovensku, veľmi sme sa s kolegyňou potešili. Každý rok totiž s novou záložkou na našu školu prišli i nové motívy pre našu prácu.“

Eva Timárová, Základná škola, Budkovce

„S partnerskou školou sme sa skontaktovali a komunikovali prostredníctvom e-mailov. Dokonca sme sa dohodli aj na ďalšej spolupráci, kde si budeme vzájomne písať listy, maily a možno dôjde aj vzájomnému stretnutiu pedagogického zboru... Žiaci našej školy pochádzajú väčšinou z málo podnetného prostredia, preto akcie, ktoré propagujú a prezentujú fantáziu a predstavivosť vyvíjajúcej sa osobnosti, veľmi radi privítame aj v budúcnosti, pretože na pôde školy sa môžu v tomto smere plne realizovať.“

Pedagógovia, Špeciálna základná škola, Třebíčská, Humenné

„Naša škola sa zúčastnila projektu s radosťou. Žiakov tento projekt oslovil, na záložkách pracovali s chuťou. Záložky od kamarátov sa im páčili. Pani učiteľky nám poslali i fotografie žiakov, my zase našich detí... Chystáme sa bližšie zoznámiť sa a vzájomne si dopisovať.“

Darina Havrlentová, Základná škola s materskou školou, Dubovany

„V prvom rade sme si zistili na mape, kde leží naša partnerská škola Lubovec. Na internete sme si prečítali základné informácie o obci a škole. Záložky sme nafotili a na počítači sme si vytvorili prezentáciu o našej obci Podlužany, ktorú im pošleme po skontaktovaní sa mailovými adresami.“

Jana Salajová, Stanislava Kasanová, Základná škola s materskou školou, Podlužany

„Prácu na projekte sme začali výrobou veľkého plagátu. Konkrétne ho vyrobili zástupcovia Žiackeho parlamentu. Plagát sme sprístupnili na chodbe našej školy. Paralelne počas prácach na záložkách sme si pozreli partnerskú školu a mesto prostredníctvom webového sídla. Dozvedeli sme sa zaujímavé informácie o ich kultúrnych a historických pamiatkach, prírodných krásach. Udržovali sme písomný aj telefonický kontakt. Do balíka, v ktorom sme záložky napokon zaslali, sme pribalili dva listy. Jeden, v ktorom sme my pedagógovia pozdravili vedenie školy, pedagógov a žiakov z partnerskej školy, a druhý list zaslali členovia Žiackeho parlamentu v mene našich všetkých žiakov. ...projekt bol pre nás prínosom, ukázal nám šikovnosť našich aj partnerských žiakov a skutočnosť, že ak žiaka niečo zaujme, chce sa prezentovať, chce ukázať svoje schopnosti a kvality a v neposlednom rade, má záujem rozširovať svoje priateľské vzťahy a komunikovať, nielen so zahraničnými žiakmi, ale aj s domácimi, slovenskými.“

Pedagógovia a žiaci, Základná škola, Semerovo

„Do projektu sme zapojili dve triedy, deviatu a šiestu. Deti sa na výrobu záložiek veľmi tešili, dokonca aj tie väčšie. Mali veľa nápadov. Svojim novým kamarátom obe triedy tiež napísali listy a poslali fotografie so svojimi menami. Všetky výrobky sme zhotovovali na krúžku alebo na hodinách tvorivého čítania a písania.“

Kristína Pániková, Základná škola, Ružindol

„Deti sa do tohto projektu zapojili s nadšením, niektoré dokonca spravili viac záložiek... Som veľmi rada, že takýto projekt existuje a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.“

Drahomíra Muráňová, Základná škola s materskou školou, Rišňovce

„Deti pracovali s radosťou a tešili sa na to, že môžu niekoho iného obdarovať. Tento projekt je výborný v tom, že aj tie deti, ktoré nerady čítajú, sa takto približujú ku knihám. Láka ich tá myšlienka, že niekto druhý na nich myslí a vyrába pre nich darček. Takouto formou si pripomenuli, že čítanie je stále IN a že záložky, ktoré používajú na hodinách literárnej výchovy, budú im pri čítaní pripomínať vzdialených kamarátov na druhom konci našej republiky.“

Alena Fabianová, Základná škola s materskou školou Jána Smreka, Melčice-Lieskové

„Aj tento rok boli žiaci touto akciou nadšení, obzvlášť prváčikovia. Lepili, strihali, vyfarbovali a tvorili originálne malé umelecké diela. Spracovali témy z rôznych rozprávok Tešili sa, že ich záložku bude používať žiačik inej školy... Bola to pre nich určitá možnosť komunikácie na diaľku, možnosť zviditeľniť sa, motivácia ako prejaviť svoj talent a kreativitu, nápady a fantáziu... Táto milá akcia pripomenula deťom, aké je čítanie kníh krásne a o to zaujímavejšie s krásnou záložkou.“

Jana Kostíková, Základná škola, Hrnčiarska, Stropkov

„Tvorba záložiek opäť zaujala naše deti. Tešili sa na výrobu záložiek a na žiakov z partnerskej školy. Snažili sa pre nich vytvoriť čo najkrajšie záložky.“

Lenona Daniel, Špeciálna základná škola, Ádorská, Dunajská Streda

„Naši žiaci mali opäť možnosť preukázať tvorivosť, chuť pracovať a vyzdvihnúť dobro a krásu. ...uskutočnili sme prezentáciu všetkých záložiek a spoločne sme pomocou nich vytvorili Domček záložiek – knižnicu. Žiaci väčšinou použili mená slovenských autorov, ilustrátorov, písmenká, žánre, úryvky a podobne. Vďaka za krásnu akciu. Žiaci sa už tešia na budúci rok.“

Tatiana Rohál'ová, Základná škola s mateskou školou, Šarišské Michal'any

„Výroba záložiek nám priniesla veľa radosti a príjemne strávených chvíľ. Záložky od našej partnerskej školy žiaci nachádzajú v zapožičaných knihách zo školskej knižnice. Prinášajú tak nielen radosť z čítania, ale aj z pocitu, že niekto iný pre nich vyrobil milý darček.“

Alena Kralovičová, Základná škola B. Krpelca, Bardejov

„Veľmi pekne Vám ďakujeme za zorganizovanie takejto akcie. Veľmi nám pomohla s motiváciou k čítaniu... Deti sa zhostili výroby záložiek úplne prirodzene. Mali záujem vytvoriť vlastnú záložku, ktorou niekomu urobia radosť.“

Katarína Hüberová, Základná škola s materskou školou, Hurbanova, Martin

„Deti si našli kamarátov a my pani učiteľky nové kolegyně. Okrem záložiek sme si vymenili i fotografie našich detí, ako vyrábajú záložky. Deti na záložky napísali svoje mená, aby naši kamaráti vedeli od koho majú záložky, to isté urobili deti z Bešeňova. Záložky si vložili do kníh, ktoré čítajú doma i v škole. Záložky im budú vždy pripomínať nového kamaráta.“

Viera Pribylová, Základná škola s materskou školou, Smolinské

„...ďakujeme, že sme dostali možnosť zapojiť sa do tohto veľmi ušľachtilého a príjemného projektu. Žiaci našej školy boli nadšení projektom a usilovali sa vyrobiť pre svojich kamarátov z partnerskej školy čo najkrajšie záložky.“

Andrea Petrová, Súkromná základná škola, Strojársená, Košice

„...a keďže pani učiteľky spoločne so žiakmi pristupovali k výrobe záložiek s nadšením a nápaditosťou, obidve školy boli spokojné. Počas výroby záložiek sme medzi sebou priateľsky komunikovali a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.“

Miroslava Švehlová, Základná škola s materskou školou, Košeca

„Žiaci veria, že ich malé dielka urobia radosť iným deťom. Mnohí starší žiaci očakávajú, že sa im žiaci z partnerskej školy ozvú a získajú tak nových priateľov na rozhovory cez internet. Ved' aj taký je cieľ tohto projektu – spájať a vytvárať nové priateľstvá. No hlavne je priblížiť deťom knihu ako zdroj poznania a zábavy. Ďakujeme, že na to každý rok myslíte a robíte tento projekt.“

Anna Vnuková, Základná škola, Horný Vadičov

„...záložky, ktoré sme dostali urobia radosť našim deťom a určite z nich načerpajú i nové inšpirácie do budúceho ročníka.“

Jana Klenovičová, Základná škola s materskou školou, Vlčany

„...v mene našich žiakov a kolegov sa Vám chcem poďakovať za tento projekt, ktorý nám dal možnosť ukázať tvorivé schopnosti našich žiakov, podeliť sa o výsledky ich práce s inými deťmi a prehĺbil u nich vzťah ku knihám.“

Renáta Bohunická, Základná škola, Pusté Úľany

„Výrobe záložiek predchádzala relácia v školskom rozhlase. Pri ich tvorbe žiaci prejavili svoju kreativitu, fantáziu a tvorivosť a pri práci využili aj rôzne druhy techník.“

Eva Sýkorová, Základná škola s materskou školou, Chminianska Nová Ves

„...deti sa snažia každý rok vymýšľať nové námety na výrobu záložiek. Teší ma, že do výroby záložiek sa zapoja aj tí žiaci, ktorí sa pôvodne prihlásiť nechceli. Tak ich naše činnosti zújmu. Ďakujeme za takýto projekt.“

Zuzana Pištejová, Základná škola s materskou školou, Zemplínske Hámre

„Mnohí žiaci na záložku uviedli aj svoje meno a triedu – vytvorili tak priestor na nadväzovanie vzájomných priateľstiev... Odovzdávanie záložiek sme spojili s podujatím školskej knižnice – výstavkou Moja prvá kniha, moje prvé leporelo. Súčasťou výstavky boli aj informácie o partnerskej škole.“

Kristína Tirpáková, Základná škola s materskou školou, Lubotín

„Do projektu sa zapojilo o niečo viac detí, ako sa prihlásilo, pretože tvorba záložiek ich naozaj zaujala. Záložky boli jednoduché, ale vyrábané so srdiečkom. Naši žiaci sa nimi potešili – vystavili sme ich na chodbe školy.“

Anna Blažeková, Základná škola, Holíč

„Myslíme si, že projekt si získal srdcia mnohých a každý si z neho odnáša kus dobrého pocitu z vykonanej práce, veď nesie hlbokú myšlienku priateľstva a dobrosrdečnosti.“

Lenka Nižníková, Základná škola, J. Švermu, Michalovce

„Behom októbra sme si prečítali veľa kníh, spravili sme si čitateľský kvíz a zaujímavou činnosťou bola výroba záložiek. Deti sme motivovali nielen viac čítať, ale aj tvorivo myslieť.“
Denisa Mihálová, Základná škola, Smrdáky

„Najskôr sme žiakov oboznámili s poslaním projektu, so snahou nadviazať nové priateľstvá a potom sme sa pustili do práce... Do balíka sme partnerskej škole okrem záložiek pribalili aj naše školské časopisy a propagačný materiál o škole.“
Daniela Vystrčilová, Základná škola, Škultétyho, Topoľčany

„Do tohto projektu sa zapojili žiaci zo sociálne znevýhodneného a málo podnetného prostredia. Žiaci, ktorí navštevujú 0. – 4. ročník. Myšlienka urobiť radosť niekomu inému, ich veľmi zaujala. Žiaci všetky záložky zhotovovali s nadšením a s veľkou láskou.“

Katarína Lutterová, Základná škola, SNP, Spišské Vlachy

„Do projektu sa zapojili žiaci nečakane aktívne a tvorivo – piataci najmä kreslili, šiestaci písali aj básničky, ktorými záložky ozvláštnili. K tvorbe záložiek pristupovali s radosťou a s istou hrdosťou, že práve ich záložku bude mať niekto v knihe a zároveň s presvedčením, že záložka je len začiatok ďalšej, užšej spolupráce.“

Zuzana Herbrychová, Súkromná základná škola BellAmos, Martin

„Myslím si, že projekt je pre žiakov veľkým obohatením. Spája nielen deti s partnerskou školou, ale i deti v danej škole navzájom. Žiaci sa tešia z darovaných záložiek, ale radosť sa u nich prejavuje aj pri tvorbe a darovaní svojich záložiek. Výroba záložiek otvára deťom dvere do školskej knižnice a prehľbuje ich vzťah ku knihám.“

Adriana Juríková, Základná škola s materskou školou, Skačany

„Naši žiaci sa tešili a so zápalom vyrobili záložky, ktoré sme odoslali partnerskej škole. Od nich sme obdržali záložky, ktoré sme rozdali žiakom. Mali radosť z toho, že aj pre nich iní žiaci pripravili pekné záložky. Sme vďační, že niečo takéto organizujete pre žiakov.“

Anna Sukubová, Základná škola, Mníchova Lehota

„Sme radi, že tento projekt pokračuje, aj keď len s účasťou slovenských škôl. U nás sa stala výroba záložiek už každoročnou októbrovou aktivitou a radi sa do nej opäť zapojíme. Veríme, že na fotkách vidno zaoberanosť a snahu našich detí vyrobiť pekné záložky.“

Žiaci a učitelia, Základná škola s materskou školou, Kolta

„Do tohto projektu sme sa zapojili po druhýkrát. V rámci hodín slovenského jazyka a literatúry sme diskutovali o obľúbených detských a mládežníckych knihách, následne sme

spolupracovali s vyučujúcimi výtvarnej výchovy, ktorí vysvetlili žiakom techniku tvorby záložky. Výtvary detí boli napokon ponechané na ich vlastnú fantáziu. Tí menší sa nechali inšpirovať rozprávkami. Konkrétne kreslili rozprávkové scény. Tí starší chceli vyniknúť a prejavili svoju originalitu nielen námetom, ale aj tvarom záložky a rôznym materiálom (napr. flitre, látky, pierka). Úloha bola najťažšia pre prváčikov, tým pomohli starší žiaci – vytvorili im makety na vyfarbovanie. Najkrajšie záložky sme poslali našej pridelenej škole. Ostatné záložky zobia triedy. Žiaci sa pri tvorbe záložiek a ich prezentácii pobavili a motivovali sa navzájom k čítaniu.“

Jana Kutíšová, Základná škola s materskou školou, Svinná

„Žiaci našej školy sa potešili, že môžu opäť tvoriť záložky pre kamarátov. Vytvorili ich naozaj pekné, práca ich bavila, boli prístupní novým spôsobom tvorenia záložiek a zároveň rozvíjali svoju fantáziu a tvorivosť. Dokonca vytvárali záložky napríklad pre Jožka z tej druhej školy... Takže sme naozaj rozvinuli priateľstvo na diaľku.“

Katarína Gajdošová, Špeciálna základná škola, Vrbové

„Žiaci s chuťou vyrábali záložky... Z doručených záložiek z našej partnerskej školy sme najskôr urobili výstavku pre našich žiakov. Potom sme im záložky rozdali, aby sa žiaci mohli spolu navzájom skontaktovať a nadviazať ďalšie priateľské kontakty...“

Renáta Hnilicová, Základná škola s materskou školou, M. R. Štefánika, Vrútky

„Nielen pedagógovia, ale i samotní žiaci vyjadrili myšlienku, že v budúcnosti by sme mohli pokračovať v spoločných aktivitách a prípadne zrealizovať vzájomnú návštevu. Preto sme si dovolili v mene nás všetkých srdečne pozvať žiakov Základnej školy v Nesvadoch na školský výlet do nádherného baníckeho mesta Kremnica. Určite je u nás mnoho kultúrno-historických pamiatok aj iných možností, ako spoznať naše mesto.“

Zuzana Dobiasová, Základná škola, P. Križku, Kremnica

„Práca na záložkách priniesla každému žiakovi veľa pekných chvíľ. Tvorivá atmosféra sa vznášala v každej triede. Žiaci pracovali so zánietením a so zvedavosťou. K záložkám pridali aj svoje kontakty na facebook.“

Gabriela Jahodová, Základná škola, Nábřežie mládeže, Nitra

„Projekt sme využili aj na to, aby sme predostreli našim žiakom myšlienku, že kniha je aj v dnešnej dobe výborným priateľom človeka, rozvíja jeho fantáziu a predstavivosť a že čítanie je plnohodnotným využitím voľného času.“

Emília Endrödyová, Základná škola, Cabajská, Nitra

„Žiaci pracovali usilovne. Využili svoju fantáziu a veľmi sa tešili, že ich záložky dostane niekto, koho ani nepoznajú. V priebehu Medzinárodného dňa školských knižníc boli záložky vystavené v školskej knižnici.“

Judita Tímár, Základná škola Sándora Petőfiho s VJM, Kamenín

„Deti pracovali so záujmom a nasadením a už sa tešia na záložky z partnerskej školy. Keďže projekt bol u nás prijatý s nadšením, radi sa zapojíme do projektu aj v budúcom školskom roku.“

Pedagógovia, Základná škola, Viničné

„Deti sa s radosťou zapojili do výroby záložiek. Vytvorili zaujímavé práce v rámci svojich schopností. V mene pedagógov a detí Vám ďakujeme za krásnu myšlienku, ktorú sme mohli realizovať týmto projektom a tešíme sa na ďalšie podobné projekty a spoluprácu s Vami.“

Katarína Bačinská, Základná škola, Pohranice

„Žiaci sa pri práci rozprávali o prečítaných knihách, knižných novinkách, preberali dôležitosť čítania a učitelia im pri práci čítali úryvky z kníh.“

Renáta Gazdíková, Základná škola s materskou školou, Dolná Strehová

„Žiaci sa v rámci projektu nielen zdokonalili vo svojich zručnostiach, fantázii a tvorivosti, ale na mape si ukázali, kde je obec Podbiel a niečo sa o tejto obci naučili. Projekt sa všetkým veľmi páčil.“

Ingrid Hakszerová, Základná škola, Hamuliakovo

„V snahe zapojiť aj vlastnú fantáziu žiaci s radosťou realizovali záložky rôznych tvarov, veľkostí a pritom premýšľali, či žiaci z partnerskej školy ozaj pochopia, aké postavičky a z ktorej rozprávky ich inšpirovali pri tvorbe dielka.“

Marta Kucerová, Základná škola, Komenského, Snina

„V školskej knižnici sme urobili výstavku záložiek, ktoré vyrobili naši žiaci. Našu výstavku si pozreli aj pedagógovia z Frýdlantu nad Ostravicí z Českej republiky, ktorí boli u nás na návšteve. Práce žiakov sa im veľmi páčili, čo nás samozrejme potešilo.“

Danica Janišová, Základná škola, Bukovina, Turzovka

„Vďaka projektu naše hospitalizované deti prežili príjemné a tvorivé chvíle pri výrobe záložiek. Spestrili si tým pobýť v nemocnici a aspoň na chvíľu odpútali pozornosť od chorôb, kvôli ktorým boli hospitalizované.“

Martina Kubenová, Základná škola s materskou školou pri zdravotníckom zariadení, Levice

„Prepojením tvorivého výtvarného realizovania žiakov školy sme sa snažili aj takto vzbudzovať nielen väčší záujem detí o čítanie kníh, ale aj prebúdzat' v nich prosociálne cítenie vytvorením drobného darčeka pre niekoho neznámeho.“

Z. Rauová, K. Čajdová, Základná škola s materskou školou, Riazanská, Bratislava

„Deti projekt veľmi zaujal. Vyhотовili pekné záložky. Použili viacero techník a námetov. Záložky vyrábali v spolupráci s triednymi učiteľmi a vyučujúcimi výtvarnej výchovy. Na zadnú stranu záložiek napísali svoje meno...“

Mária Perďochová, Základná škola, Staškov

„Dúfame, že táto práca priniesla radosť všetkým zúčastneným na tomto projekte. Sme radi, že spoznali novú slovenskú školu a vo výmene skúseností budeme ďalej pokračovať...“

Karin Fóglová, Základná škola, Námestie mládeže, Zvolen

„Reakcia na výzvu na výrobu záložiek bola veľká, do ich prípravy sa zapojili i žiaci, ktorí po minulé roky nejavili záujem. Keďže niektorým sa práca zapáčila a vyrobili viac záložiek ako jednu, partnerskej škole sme ich poslali viac, ako sme prisľúbili.“

L. Hrušovská, Základná škola, Podzáhradná, Bratislava

„Našu školu navštevujú žiaci s mentálnym a viacnásobným postihnutím. S veľkým záujmom, radosťou a láskou vytvorili na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania a v školskom klube záložky do knihy pre kamarátov, ktorých nepoznajú. Každý žiak sa snažil zhotoviť čo najkrajšiu záložku, našli sa aj takí, ktorí vytvorili dve. Z vytvorených záložiek sme pripravili výstavku, na ktorú sa prišli pozrieť všetci žiaci našej školy. Rozprávali sme sa o knihách, o tom aký význam majú v živote človeka, ako sa treba o knihy starať a ako s nimi zaobchádzať.“

Eva Kováčiková, Katarína Mičurová, Špeciálna základná škola internátna, Bytča

„Už tradične sa zapájajú žiaci našej školy do projektu, ktorého cieľom je výroba záložiek do kníh. Snažíme sa pracovať v rozličných výtvarných technikách a materiáloch. Veľmi sa tešíme na záložky, ktoré dostaneme poštou od našich priateľov. Vždy nájdeme niečo nové, zaujímavé. Ďakujeme organizátorom.“

Viera Lukáčová, Základná škola pri zdravotníckom zariadení, Nám. L. Svobodu, Banská Bystrica

„Tento rok sa do výroby záložiek zapojila celá naša škola. Záložky použijeme aj ako darčeky pri zápise detí do školy, lebo sme ich vyrobili oveľa viacej...“

Otília Mittašová, Základná škola s materskou školou, Ráztočno

„Pocit radosti, že žiaci robia záložky pre niekoho iného a zároveň očakávanie, aké záložky dostanú od kamarátov partnerskej školy sú tiež veľmi zaujímavé a pre nás motivujúce.“
Lubomíra Halušková, Základná škola P. Kellnera Hostinského, Rimavská Sobota

„Naši žiaci sú trochu iní, nesú so sebou svoj hendikep, sú mentálne postihnutí. Neviete si ani predstaviť, ako ich teší (a tým samozrejme aj nás), keď cítia, že sú potrební, že niekto na ich záložky čaká... A potom netrpezlivé vyčkávanie na záložky od nových kamarátov, ako si ich strážia a dávajú ne pozor. Možnosť ukázať, čo v nich je, ich šikovnosť, je na nezaplatenie. Takže ďakujeme a tešíme sa na ďalší rok.“
Jana Vašková, Špeciálna základná škola, Fándlyho, Sereď

„Po dokončení záložiek sa žiaci spoločne fotili, aby zostala pekná spomienka z tejto akcie nielen nám, ale aj žiakom v Tvrdošovciach, ktorým sme fotky so záložkami zaslali...Projekt nás spojil v krásnej myšlienke rozvoja čítania, vzájomnej spolupráce, poznania školy v inom kúte Slovenska. Ďakujeme!“

Gabriela Aláčová, Základná škola M. R. Štefánika, Lučenec

„Myslím si, že najviac tvorba záložiek oslovila žiakov na 1. stupni a deviatakov, ktorí použili pri ich tvorbe aj počítač. Veríme, že sa pri podobnom projekte stretne aj v budúcom školskom roku.“

Jana Slobodová, Základná škola s materskou školou, Hlavná, Nové Sady

„Deti boli šťastné, že môžu obdarovať rovesníkov, ktorých zatiaľ osobne nepoznajú a zároveň sa nedočkavo tešili na balíček so záložkami od nich.“

Valika Brodňaková, Spojená škola, Svidník

„Prostredníctvom projektu sme si na slovenskom jazyku a literatúre prečítali viacero informácií o partnerskej škole a ich obci Plave Vozokany, aby sme ju lepšie spoznali. Na informatickej výchove žiaci vyhľadali informácie o polohe, počte obyvateľov a zaujímavosti na internete. Na vlastivede sme sa naučili, kde na mape sa nachádzajú Plave Vozokyna... Žiaci si záložky z partnerskej školy založili do kníh, ktoré čítajú v škole a doma.“
Zuzana Kováčiková, Základná škola Dominka Tatarku, Plevník-Drienove

„Partnerská škola nám poslala veľmi veselé zaujímavé a pekné záložky. Žiaci ich dostanú na najbližšej hodine čítania a literárnej výchovy uskutočnenej v školskej knižnici... Sme presvedčení, že myšlienka projektu je dobrá, dáva priestor pre komunikáciu a partnerstvo medzi školami. Rozvíja estetické čítanie i spolupatričnosť detí.“
Judita Juhászová, Základná škola Jána Amosa Komenského, Tvdošovce

„Žiaci zhotovovali záložky pre svojich nových kamarátov s nadšením a veľkou láskou.“
Edita Hozzová, Základná škola sv. Jána Krstiteľa, Komenského, Spišské Vlachy

„Záložky, ktoré sme dostali od partnerskej školy, rozdáme tým žiakom, ktorí boli do projektu zapojení. Budem ich motivovať k tomu, aby si záložky založili do knihy, ktorú práve čítajú.“
Darina Čulková, Základná škola, Bidovce

„Do projektu bola zapojená takmer celá škola. Žiakov výroba záložiek mimoriadne tešila. V niektorých triedach bolo sprievodnou aktivitou výroby záložiek čítanie o východnom Slovensku odkiaľ bola naša partnerská škola.“
Alena Hanáková, Základná škola, P. Jilemnického, Zvolen

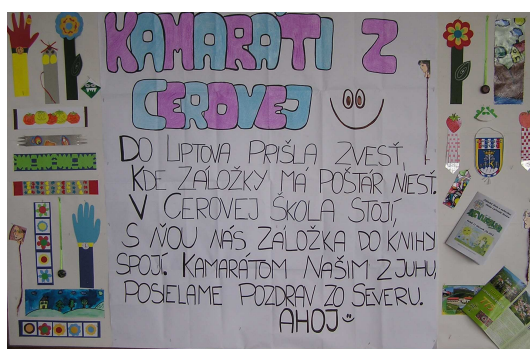
„Do projektu sa zapojili z našej školy piataci, šiestaci a siedmci. Záložky vyrábali na hodinách tvorivého čítania a písania. Práca na záložkách žiakov bavila a tešia sa na ďalší ročník.“

Bernard Kyzek, Základná škola, M. R. Štefánika, Čadca

„Počas dvoch týždňov vládla v našej škole tvorivá atmosféra. Žiaci vyrábali záložky počas vyučovania i vo výchovných skupinách popoludní. Výsledky našej práce sme následne zaslali partnerskej škole a ich záložky sme vystavili. Ďakujeme Vám za možnosť do projektu zapojiť aj deti vzdelávajúca sa v špeciálnych základných školách.“

Katarína Mičudová, Špeciálna základná škola, Kúpeľná, Liptovský Ján

„Hneď na začiatku sme sa s partnerskou školou dohodli, že si pošleme záložky pre všetkých žiakov a na každú záložku napíšeme meno, aby žiaci vedeli, od koho ju majú. Zároveň sme komunikovali mailom o našich obciach, o školskej knižnici a o rôznych podujatiach. Z partnerskej školy nám okrem záložiek poslali aj ďalšie darčeky, napríklad veľký pozdrav, knižky, bulletin, časopis o obci aj o škole a pre každého žiaka aj pohľadnicu obce... Aj my sa Vám chceme poďakovať za to, že ste takýto zmysluplný projekt vymysleli a že sa úspešne realizuje. Tešíme sa, že budeme pokračovať aj v budúcom školskom roku.“

Anna Michalicová, Základná škola s materskou školou, Cerová

„S veľkou radosťou sme sa do projektu zapojili už po tretíkrát. S našou partnerskou školou sme si vymenili maily i záložky. Dúfam, že žiaci budú s radosťou používať záložky v knihách.“
Martina Sedláková, Základná škola, Jedľové Kostol'any

„Pri výrobe záložiek každá trieda využila inú techniku práce. Dôraz bol kladený na fantáziu žiakov a ich výtvarnú zručnosť: strihanie, lepenie, skladanie, farebnosť a účel. Žiakov vyrábanie záložiek bavilo.“
Janka Ďurčová, Základná škola, Golianova, Banská Bystrica

„Žiaci dostanú záložky na zaujímavej hodine, ktorá sa uskutoční v školskej knižnici a určite bude spojená s čítaním peknej knižky. Takto splní záložka svoje poslanstvo šírenia lásky k literatúre, priateľstva a dobra.“
Jana Janečková, Základná škola, Tbiliská 4, 831 06 Bratislava

„S partnerskou školou sme si vymenili úvodné maily, potom sme sa informovali o priebehu projektu, vymenili sme si pozdravné listy, záložky a ďakovné listy...“
Peter Hajšel, Základná škola Jozefa Horáka, Dobšinského, Banská Štiavnica

„Projekt sa našim žiakom páčil – hlavne myšlienka, že môžu svojím malým darčekom urobiť radosť iným žiakom. Podľa nášho názoru tento projekt je prínosom vďaka tomu, že rozvíja v deťoch dobrý pocit z prijímania a darovania.“
Jana Hanesová, Základná škola T. J. Moussona, Michalovce

„Naši žiaci sa záložkám potešili. Veríme, že skončia v ich obľúbených knihách, pretože aj keď si dnes väčšina ľudí myslí, že naši žiaci takmer nečítajú, nie je to celkom pravda...“

Iveta Pastorková, Súkromná základná škola, Oravská cesta, Žilina

„Záložky sme vyrábali nielen na hodinách výtvarnej výchovy, ale aj doma, na krúžkoch, ba niektoré aj na Medzinárodnom dni školských knižníc...“

Eva Javorská, Základná škola s materskou školou, Budimír

„...zo zvyšných záložiek sme vybrali 20 a tieto budú slúžiť čitateľom v našej školskej knižnici pri práci s knihou.“

Mária Zvalová, Iveta Arvajovičová, Základná škola, Ďumbierska, Banská Bystrica

„Pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc boli záložky venované žiakom, ktorí v ten deň navštívili školskú knižnicu. Žiaci boli radi, že okrem vypožičanej knihy si odnášali domov aj záložku podľa vlastného výberu.“

Mgr. Zuzana Salvová, Základná škola, Bystrická cesta, Ružomberok

„Do balíka so záložkami sme zbalili spolu s listom, darčekomými predmetmi aj knihy nášho rodáka Mirka Sanigu a poslali sme ich našej partnerskej škole.“

Dana Fričová, Základná škola s materskou školou, Liptovské Revúce

„Sme radi, že rovnako naši, ako aj žiaci z našej partnerskej školy, vytvorili záložky primerané ich mentálnemu postihnutiu.“

Katarína Mišanková, Špeciálna základná škola, Hnúšť'a

„Práca na záložkách nám priniesla veľa pekných chvíľ. Žiaci sa tešili, že môžu niekoho obdarovať a zároveň sa tešili na záložky od kamarátov z našej partnerskej školy. Je to pekná myšlienka, ako vzbudiť u žiakov záujem o čítanie a nadviazať kontakt s inou školou. Ďakujeme veľmi za vyhlásenie projektu a tešíme sa na ďalší.“

Agnesa Fuková, Základná škola s materskou školou pri zdravotníckom zariadení, Nitra

„Celkový projekt bol pre našu školu, žiakov aj učiteľov veľkým prínosom. Žiaci použili záložky do kníh, ktoré mali prečítať počas jesenných prázdnin. Záložky boli o to vzácnejšie, že ich vyrobili ich rovesníci, ktorým taktiež poslali svoje záložky.“

Helena Kormošová, Základná škola s materskou školou, Krásna Lúka

„Kladom projektu bola motivácia čítania, pekné strávené chvíle pri výrobe záložiek, rozvoj kreativity, prezentačné schopnosti, poznávanie Slovenska, nadviazanie kamarátstiev.“

Slávka Pribulová, Základná škola s materskou školou, Ľubovec

„Do výroby záložiek sa zapojili žiaci všetkých ročníkov. Po niekoľkých hodinách aktívnej a zarietenej práce sa nám podarilo vytvoriť veľkú kopy krásnych záložiek. Dúfame, že sa žiakom z partnerskej školy budú páčiť a využijú ich ako skutočné záložky do kníh.“

Lenka Husárová, Základná škola, Rajecká Lesná

„Do projektu sa zapájame od jeho vzniku. Vnímame túto formu aktivity ako vhodnú motiváciu k tomu, aby žiaci chytili knihu do ruky aj mimo vyučovacieho procesu.“

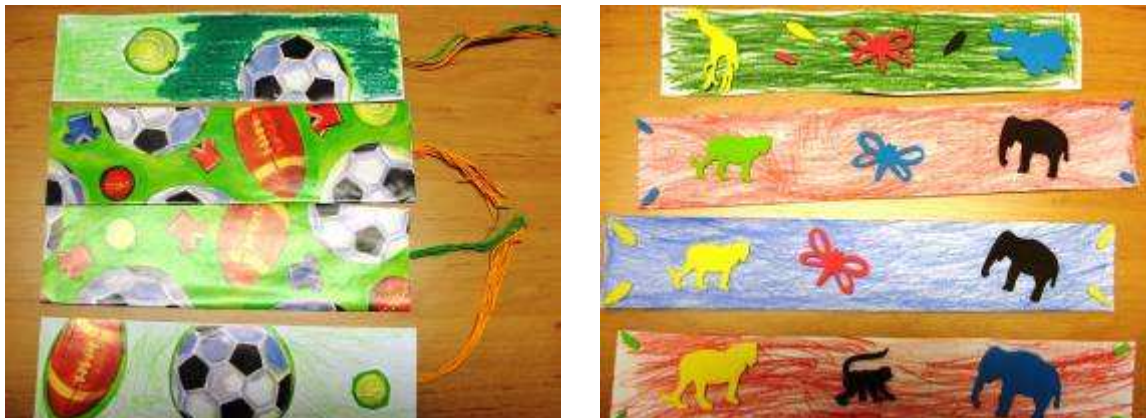
Anna Zacharová, Základná škola, Sučany

„...jedna žiačka našej školy napísala list, v ktorom v mene našich žiakov pozdravila neznámych kamarátov v partnerskej škole a zaželala im veľa chuti do čítania, čo bolo

zmyslom Vášho projektu. Žiaci z partnerskej školy naše záložky a tiež so svojimi záložkami poslali ďakovné listy.“

Eva Virágová, Základná škola kráľa Svätopluka, Nitra

„Záložky z partnerskej školy sme dostali spolu s krásnym listom a prianím. Záložky sme si vyložili na výstavu, aby sme ich všetci videli. Potom si ich zoberieme do tried a školskej knižnice. V školskom rozhlase sme si prečítali list, ktorý sme dostali.“

Alena Jancurová, Spojená škola, Dúbravská cesta, Bratislava

„V našej triede 3.A sme záložky rozdeľovali spravodlivo – podľa umiestnenia v čitateľskom maratóne, ktorý sme organizovali počas prvého novembrového týždňa. A tu je odozva jedného z našich žiakov: „Každý večer čítam z čítanky mojej malej sestričke. Záložka sa jej veľmi páči, ale ja si ju strážim, aby mi ju nezničila.“

Marcela Timková, Základná škola, Vtáčkovce

„Aj keď sa výmenou záložiek projekt skončil, veríme, že priateľstvo medzi školami nekončí. Naši žiaci si záložky z našej partnerskej školy hneď dávali do kníh.“

Jana Kočová, Základná škola, Kráľ

Stredné školy

„Snahou bolo, aby záložky boli estetické, funkčné, potechou pre oči, ale aj potechou pre dušu. Preto sme sa rozhodli, že každá záložka prinesie citát alebo veršík, ktorý by našich priateľov z partnerskej školy zaujal a potešil. Žiaci si našli čas v škole, ale aj doma a vytvorili krásne a vtipné záložky. K tejto výzve sa pridali aj vyučujúci a umožnili žiakom pracovať na záložkách na svojich predmetoch.“

Mária Tormová, Jarmila Kuriljuková, Stredná priemyselná škola, Partizánska, Snina

„Celá akcia sa nám veľmi páčila a dúfame, že aj budúci rok sa budeme môcť zapojiť.“
Veronika Neznáma, Súkromné slovensko-anglické gymnázium, Dolný Kubín

„Chceme Vám poďakovať za prípravu a propagáciu projektu Záložka do knihy spája slovenské školy. Do projektu sme sa zapojili po prvý raz a sme radi, že sme prostredníctvom Vás mohli nadviazať kontakt s inou školou a pripraviť pre nich milé darčeky. Študenti tak mohli zrealizovať svoje záujmy a schopnosti a potešiť druhého. Zároveň mohli aj prehľbiť svoj záujem o knihu.“
Elena Bieliková, Gymnázium sv. Michala Archanjela, Piešťany

„Projekt je pre našich žiakov zaujímavým pripomenutím dôležitosti čítania krásnej literatúry i zaujímavosti priestoru školskej (či akejkoľvek) knižnice. Potešilo nás pokračovanie aktivity... Dovolili sme si však istý posun v jeho koncepcii, a predsa len sme prekročili slovenské hranice a pozitívnym spôsobom rozšírili multiplikačný efekt záložiek. Okrem vyrobených záložiek pre nášho tohtoročného slovenského partnera Gymnázium vo Vrábľoch sme vyrobili užitočných pomocníkov čítania aj pre našich zahraničných kamarátov z oboch partnerských škôl – Astley Sports College v Manchestri v Anglicku a Mädchenrealschule St. Josef v Hannau pri nemeckom Frankfurte nad Mohanom. Myšlienka výmeny záložiek, ktoré spájajú školy sa im zapáčila a rozhodli sa Medzinárodný mesiac školských knižníc podporiť rovnakou aktivitou. Naši žiaci sa na ne tešia, veríme, že takto vzniknú ďalšie nové priateľstvá. ...dovoľte mi poďakovať Vám za pokračovanie projektu, ktorý je motivujúcim, nenáročným a milým spestrením práce školského knihovníka.“

Eva, Malíšková, Gymnázium sv. Františka Assiského, Kláštorská, Levoča

„Okrem záložiek sme si vymenili aj adresy webových sídiel škôl. Na našej škole sme zrealizovali výstavné panely, na ktoré sme vystavili záložky partnerskej školy, základné informácie o škole s fotografiami a odfotené záložky našich žiakov... Projekt sa nám páčil, najmä žiakom, ktorí majú kladný vzťah ku knihám a čítaniu. Veríme, že aj v budúcnosti sa budú realizovať podobné akcie, aby pritiahli ďalších žiakov do školskej knižnice a ku knihám.“

Daniela Stieranková, Spojená škola, Nivy, Šaľa

„Žiaci sa tešili a robili záložky zodpovedne a so záľubou. Dokonca ostali otvorení myšlienke s danou školou spolupracovať aj v iných projektoch, respektíve výmenných podujatiach...“

Projekt nie je náročný ani na čas, ani na prostriedky. Všetko je o dobrej vôli a zapálenosti pre dobrú vec...

Henrieta Gabriková, Spojená škola, Sečovce

„V našich priestoroch sme urobili mini výstavku záložiek, ktorá bola prezentovaná aj v rámci Dní otvorených dverí 2012. Veríme, že v nasledujúcich mesiacoch nadviažeme užší kontakt s partnerskou školou a budeme pokračovať v ďalšej spolupráci.“

D. Viňanská, Ľ. Siváková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Sobrance

„Hoci sme stredná škola a žiaci si robili záložky doma, aj tak si myslím, že tento projekt má zmysel a je vhodné takouto formou žiakov pritiahnúť ku knihám.“

Beáta Mozolová, Stredná zdravotnícka škola, Nitra

„Záložky sme vyrábali v literárnom krúžku. Žiaci si vymenili informácie o našich školách a mailom aj fotodokumentáciu z výroby záložiek.“

Tatiana Lekýrová, Odborné učilište internátne, Želovce

„...chceme Vám poďakovať za projekt, ktorý sa našim žiakom veľmi páčil a radi by v ňom pokračovali aj v budúcom školskom roku.“

Lubomíra Kavalíková, Súkromná stredná odborná škola, S. Sakalovej, Bytča

„Ruku k dielu som priložila aj ja, lebo takáto činnosť je mi blízka. Už sme si vymenili a aj pochválili záložky s partnerským gymnáziom vo Vranove nad Topľou.“

Zuzana Brodňanová, Gymnázium, Hlinská, Žilina

„Veríme, že táto akcia prispela nielen k nadviazaniu kontaktov medzi našimi školami, ale že zaujímavé záložky inšpirovali mládež k prečítaniu nejakej knihy.“
Marta Stankovičová, Hotelová akadémia, Liptovský Mikuláš

„Žiakom sa kreslenie záložiek páčilo. Väčšina to vnímala ako formu relaxu po náročnom tréningovom procese.“
Erika Žillová, Športové gymnázium, Trieda SNP, Košice

„Ďakujeme veľmi pekne za možnosť zúčastniť sa tohto skvelého projektu. Samotná výroba záložiek nás úplne pohltila, nakoľko sme sa tohto projektu zúčastnili prvýkrát.“
Eva Brčeková, Gymnázium, Hradná, Liptovský Hrádok

„Žiaci usilovne pracovali na vytváraní záložiek, o čom svedčí aj ich množstvo a pestré spracovanie s rôznou tematikou. Záložky napríklad zahŕňali tému jeseň, Banská Bystrica ako mesto, v ktorom študujem, ale aj mnohé iné bežné ilustrácie zo života.“

A. Miškufová, J. Kováčová, Stredná odborná škola podnikania, Banská Bystrica

„Chceme poďakovať za takýto projekt pre stredné školy, ktoré nie sú zamerané umelecky, a práve napriek tomu si žiaci môžu rozvíjať svoju tvorivosť a fantáziu v príjemnom prostredí školskej knižnice.“

Eva Šofranková, Spojená škola, Štefánikova, Bardejov

„Projekt sa u žiakov stretol s priaznivým ohlasom, viedol ich k tvorivosti, mohli v plnej miere uplatniť svoj talent a umelecké schopnosti. Sami povedali, že ich táto aktivita zaujala aj preto,

že to bolo úplne iné ako suché učenie sa. Predstavovali si, ako bude záložka v knihe pôsobiť, kto ju dostane.“

Terézia Adamkovičová, Obchodná akadémia, Inovecká, Topoľčany

„Navzájom sme si s partnerskou školou okrem záložiek vymenili aj propagačné materiály so základnými informáciami a s prísľubom budúcej spolupráce.“

Juliana Kötelešová, Gymnázium Š. Moyzesa, Moldava nad Bodvou

„Na predmete umenie a kultúra žiaci vyrábali záložky do knihy pre svojich kamarátov z partnerskej školy. Na zadnú stranu záložiek si žiaci napísali svoje kontaktné informácie, aby sa im v prípade záujmu mohli ozvať žilinskí gymnazisti.“

Miroslava Fuňaková, Gymnázium, Vranov nad Topľou

„Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana sa zapojilo do projektu už po tretíkrát, pretože podporuje netradičnú, tvorivú a hravú metodiku vyučovania. Proces tvorby sa začal motiváciou a hľadaním inšpirácie priamo na vyučovaní predmetu umenie a kultúra v prvých ročníkoch. Tvorivú realizáciu podporovalo aj počúvanie filmových a muzikálových skladieb... Projekt naozaj splnil svoj cieľ, spojil radosť z tvorby a radosť z obdarovania.“

Eva, Kubalová, Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana, Čadca

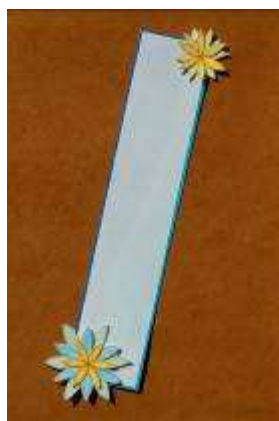
„Jeho poslanstvo spočíva v možnosti aj v prostredí strednej školy rozvíjať výtvarný talent a motivovať žiakov k čítaniu a k tvorivosti. Projekt sprevádzala radosť z toho, že máme možnosť kohosi neznámeho obdarovať a radosť z darčeka v podobe záložky. Akcia teda rozvíja vyššie city – morálne a estetické.“

Emília Černeková, Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca

„Žiaci sa s radosťou a s veľkým záujmom venovali príprave a realizácií projektu. Na hodinách slovenského jazyka a literatúry boli usmerňovaní a vedení k práci s informáciami, k čítaniu literatúry, čo podporilo ich fantáziu a zaniietenosť. Zaujala ich možnosť nadviazanie nových kamarátskych vzťahov so žiakmi s podobným záujmom.“

Adriana Ostrožlíková, Marína Babjaková, Športové gymnázium, Slančíkovej, Nitra

„...dohodli sme témy, ktoré sa stali leitmotívmi pri tvorbe záložiek – vzťah ku knihe; k čítaniu; moje pocity; môj študijný odbor; voľná téma. Zároveň sme sa rozhodli podporiť tento projekt aj našimi vlastnými sprievodnými podujatiami v rámci Medzinárodného mesiaca školských knižníc – návštevou Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici so všetkými žiakmi 1. ročníka a projektom Kto z nás najviac číta?“

Alena Lenciová, Agáta Scholtzová, Stredná odborná škola, Tajovského, Banská Bystrica

„Naši žiaci sa venovali výrobe záložiek nielen v škole počas hodín výtvarnej výchovy, ale aj doma... Spriatelenej škole i Vám sme veľmi vďační za realizáciu projektu.“

Eva Ponechalová, Pedagogická a sociálna akadémia sv. Márie Goretti, Čadca

„Veľmi pozitívne hodnotím myšlienku projektu – uzatvárať priateľstva medzi školami, rozvíjať tvorivosť, kreativitu žiakov, viesť žiakov k čítaniu.“

Alžbeta Durayová, Gymnázium A. Bernoláka, Senec

„Žiaci kreslili, respektíve lepili záložky na hodine výtvarnej výchovy a na hodine kultúry a umenia. Dopracovávali ich doma... Sme radi, že sme sa do projektu zapojili a dúfame, že aj budúci rok tento projekt bude pokračovať.“

Alica Virdzeková, Gymnázium, Varšavská cesta, Žilina

„Samotná tvorba záložiek bola pre našich mentálne postihnutých žiakov príjemnou zmenou a emocionálnym zážitkom podfarbeným očakávaním nových priateľstiev. Žiaci napísali aj krátke slohové útvary na tému: Kto som – pre nadviazanie priateľstva so žiakmi s Odborného učilišťa zo Želoviec.“

Iveta Štefanovičová, Odborné učilište internátne, Želovce

„Výroba záložiek priniesla do vyučovania vítanú zmenu, veľa kreativity. Žiaci aj kolegyne sa doň aktívne zapojili... S partnerskou školou sme nadviazali priateľské kontakty, vymenili sme si záložky a ponúkli sme jej bližšiu spoluprácu pri organizovaní školských výletov alebo exkurzií.“

Mária Radačovská, Gymnázium, Komenského, Lipany

„Aj naša škola sa zapojila do tohto projektu a naši žiaci s radosťou vyrábali záložky pre svoju partnerskú školu. Motívom bolo logo našej školy a jesenná atmosféra.“

Eva Lisková, Stredná odborná škola Jozefa Čabelku, Holíč

„Už niekoľko rokov naša škola reaguje na tento projekt. Myslím si, že práca, pri ktorej si vyskúšali svoje umelecké cítenie, sa im veľmi páčila a mali z nej dobrý pocit.“

Marta Greňová, Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Komenského, Košice

„Do prípravy záložiek sa zapojili všetky ročníky. Hľadali sme inšpiráciu v rôznych časopisoch a knihách, pracovali sme s papierom, látkami, stuhami... Veríme, že spolupráca medzi školami týmto nekončí a očakávame nejaké to nabudúce. Ďakujeme organizátorom za zaujímavý projekt. Tešíme sa na ďalší ročník.“

Mariana Masnicová, Gymnázium, Tvrdošín

„Sme radi, že tento projekt pokračoval aj v tomto roku, pretože vytvára podmienky na zblížovanie škôl a rozvíja tvorivé schopnosti žiakov. Dúfame, že záložky budú slúžiť na to, na čo boli vyrobené – stanú sa užitočnými pomocníkmi pri čítaní kníh.“

Magdaléna Gašová, Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová, Žilina

„Sympatické na celej akcii je snaha nadviazať družbu medzi školami na Slovensku a podpora čítania žiakov...“

Mária Khúrová, Gymnázium, Školská, Vráble

„Žiaci zhotovili zaujímavé záložky a súčasne dokázali, že mladí ľudia sú pracovití, nápadití a kreatívni. Inšpirovali sa myšlienkami o priateľstve, láske, knihách...“

Anna Drizgová, Obchodná akadémia, Žilina

„...Žiaci si vymenili mailové adresy a kontakty na sociálnych sieťach a veríme, že ich komunikácia týmto projektom nekončí. Ďakujeme za túto príležitosť a veríme, že budúci rok sa budeme môcť zapojiť.“

Zuzana Vráblová, Súkromné športové gymnázium, Užhorodská, Košice

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica (22. 11. 2012)

Príloha č. 5 Vyhodnotenie 8. ročníka „Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2012

**Vyhodnotenie 8. ročníka
„Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“
k Medzinárodnému dňu školských knižníc
22. októbra 2012**

Dňa 12. septembra 2012 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave 8. ročník „Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc 22. októbra 2012 na tému *Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti* (*School Libraries: a Key to the Past, Present & Future*).

Súťaž sa konala pod osobnou záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušana Čaploviča.

Cieľ súťaže

Cieľom súťaže bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového.

Propagácia súťaže

Súťaž propagovala Slovenská pedagogická knižnica, vyššie územné celky, krajské školské úrady, Metodicko-pedagogické centrum, informačný portál Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, informačný portál InfoLib, Rozhlas a televízia Slovenska, Učiteľské noviny.

Priebeh súťaže

Podmienkou súťaže bolo, aby **školská knižnica zorganizovala podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc** na tému *Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti* **práve 22. októbra 2012**. Školská knižnica mala zaslať poštou najneskoršie do 31. októbra 2012 (stačila poštová pečiatka z 31. októbra 2012) na adresu Slovenskej pedagogickej knižnice stručný popis podujatia spolu s povinnými údajmi (názov a sídlo školy, e-mail školy, telefónne číslo školy, meno riaditeľa školy, meno školského knihovníka, počet účastníkov, hodnotenie podujatia vedením školy, hodnotenie podujatia žiakmi školy – stačilo samostatné hodnotenie 12 žiakmi, 4 – 6 fotografií z priebehu podujatia). Každá škola mohla prihlásiť do súťaže len jedno podujatie.

Odporúčanie

Školským knižniciam sa odporúčalo, aby na svoje podujatia pozvali rodičov žiakov školy, zriaďovateľa školy, predstaviteľov miestnej samosprávy, poprípade aj iných členov miestnej komunity.

Vyhodnotenie súťaže

Do súťaže sa prihlásilo **318 školských knižníc**, z toho **252** školských knižníc v základných školách a **66** školských knižníc v stredných školách, a **2 neoprávnené subjekty**.

Kritériá hodnotenia

Odborná porota, zložená zo zástupcu vyhlasovateľa súťaže, zástupcu školského úradu a zástupcu školských knižníc, **nehodnotila podujatie 19 školským knižniciam**. Dôvodom ich vyradenia z hodnotiaceho kola boli formálne chyby (napríklad nedodržanie termínu podujatia – 22. október 2012 a odoslanie popisu podujatia po uzatvorení súťaže). Do hodnotiaceho kola súťaže postúpilo **299 školských knižníc**, z toho **236** školských knižníc v základných školách a **63** školských knižníc v stredných školách.

Odborná komisia hodnotila každé podujatie v troch kategóriách. V kategórií A hodnotila, či bolo **podujatie v súlade s témou Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov po 20 bodov. V kategórií B hodnotila **originalitu a vtipnosť realizovaného podujatia**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov po 20 bodov. V kategórií C hodnotila **úroveň popisu podujatia po formálnej stránke – úplnosť povinných údajov** (názov a sídlo školy, e-mail školy, telefónne číslo školy, meno riaditeľa školy, meno školského knihovníka, počet účastníkov, hodnotenie podujatia vedením školy a hodnotenie podujatia 12 žiakmi, 4 – 6 fotografií z priebehu podujatia), a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov po 10 bodov.

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

Cena súťaže

Odborná komisia udelila **prvé miesto** s finančnou odmenou **1 000 €**, **druhé miesto** s finančnou odmenou **900 €**, **tretie miesto** s finančnou odmenou **800 €**, **štvrté miesto** s finančnou odmenou **600 €**, **piate až desiate miesto** s finančnou odmenou **450 €**

Ocenené školské knižnice môžu použiť finančné prostriedky v celkovej sume **6 000 €** na nákup kníh do svojich knižničných fondov podľa vlastného výberu. Finančné prostriedky do súťaže venovala sekcia regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Vítazi súťaže

1. miesto – Stredná odborná škola záhradnícka, Brezová, Piešťany – 150 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Číta celá škola“ formou čitateľského maratónu a videokonferencie. V rámci čitateľského maratónu, ktorý trval od 7.45 hod. do 14.00 hod., najskôr učitelia čítali žiakom tretí zväzok knihy Stopy dávnej minulosti od Pavla Dvořáka. Po čitateľskom maratóne nasledovala videokonferencia s historikom, spisovateľom a publicistom Pavlom Dvořákom. Žiaci s ním diskutovali o histórii, archeológii a čítaní. Prostredníctvom telemostu sa im podarilo spojiť sa s ním v jeho bydlisku v Budmeriach.)

2. miesto – Spojená škola – Špeciálna základná škola, J. Fabiniho, Spišská Nová Ves – 148 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „S knihou k lepšej budúcnosti“, v rámci ktorého prostredníctvom powerpointovej prezentácie priblížila žiakom napríklad obdobie od vzniku

písma až po vynález kníhtlače, život a tvorbu 12 najznámejších spisovateľov detskej literatúry. Pomocou videoukážok ukázala žiakom, ako si slovenský spisovateľ kupuje v kníhkupectve knihy od iného spisovateľa a ako sa vyrába kniha. Celé podujatie bolo doplnené čítaním kníh, literárnymi súťažami, dramatizáciami rozprávok a hudobno-spevnými pasážami.)

3. miesto – Základná škola, Turzovka-Bukovina – 146 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Ríša vedomostí a fantázie“, v rámci ktorého žiaci v kostýmoch literárnych hrdinov a kultúrnych dejateľov priblížili svojim spolužiakom prostredníctvom dramatizácie grécku mytológiu, slovenské rozprávky, život a dielo štúrovcov a vedecko-fantastickú literatúru. Celodenné podujatie v školskej knižnici bolo doplnené besedou s ôsmimi žiakmi – slovenskými spisovateľmi, napríklad s Kristou Bendovou, Máriou Ďuričkovou, Lubomírom Feldekom, ďalej bábkovými divadielkami, vedomostnými kvízmi a literárno-zábavnými hrami.)

4. miesto – Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu, Zdravotnícka, Nové Zámky – 144 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Moje rodisko“, v rámci ktorého žiaci zhotovili leporelo dlhé 360 metrov. V leporele spracovali informácie o minulosti, prítomnosti a budúcnosti obcí a miest, z ktorých pochádzajú. Získané informácie z ústneho rozprávania rodičov a príbuzných doplnili poznatkami z kníh zo školskej knižnice a z internetu.)

5. miesto – Základná škola, Komenského, Veľký Krtíš – 140 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Strom budúcnosti“, ktoré sa skladalo z viacerých aktivít. Napríklad zrealizovala powerpointovú prezentáciu o zaujímavostiach zo sveta kníh a knižníc, dramatizácie slovenských rozprávok, predstavenie obľúbených kníh, literárne súťaže a dopĺňovačky, besedu s ilustrátorkou detských kníh Editou Sliackou a spoločné ilustrovanie prečítaného príbehu. Podujatie ukončili žiaci tvorbou „stromu budúcnosti“ pre školskú knižnicu. Strom tvorili jednotliví žiaci z „papierových dlaní“, na ktoré napísali svoje mená, názov a autora svojej obľúbenej knihy.)

6. miesto – Základná škola Juraja Fándlyho, Sered' – 138 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Cez kľúčovú dierku – rozprávkovo, fantázia a tvorivosť, knižnica budúcnosti“, v rámci ktorého mladší žiaci čítali rozprávky vedeniu školy a hrali malé divadelné predstavenia, starší žiaci sa zahrali na spisovateľov, ilustrátorov, prekladateľov, redaktorov a vydavateľov spoločnej knihy a najstarší žiaci tvorili powerpointové prezentácie obľúbených spisovateľov a tvorili komiksy.)

7. miesto – Základná škola, Školská, Zemianska Olča – 137 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Cestička časom“, v rámci ktorého si žiaci v školskej knižnici najskôr pripomenuli Rok sv. Cyrila a Metoda prostredníctvom powerpointovej prezentácie a vedomostného kvízu. Potom žiaci čítali rozprávky, maľovali ilustrácie na motívy prečítaných rozprávok, tvorili komiksy a vytvárali plagáty o „knihe budúcnosti“.)

8. miesto – Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Petra a Pavla, Komenského, Belá nad Cirochou – 133 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Kniha minulosti a prítomnosti“, v rámci ktorého žiaci prezentovali najvýznamnejšie literárne osobnosti v podobe šiestich informačných panelov, dramatickým stvárnením úryvkov z ich diel či recitáciou. Napríklad bol prezentovaný život a dielo sv. Cyrila a Metoda, Antona Bernoláka, Ludovíta Štúra. Po prezentáciách nasledovali

besedy s publicistom, výtvarníkom, starostom Umeleckej besedy slovenskej Emilom Semancom a regionálnym spisovateľom Pavlom Kapráľom.)

9. miesto – Základná škola, Medňanská, Ilava – 129 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Oblíbené knihy“, v rámci ktorého realizovala viacero aktivít. Napríklad učitelia predstavili žiakom svoje najobľúbenejšie knihy, mladší žiaci čítali svojim spolužiakom zo svojich obľúbených kníh, školskú akadémiu zamerali na život a dielo sv. Cyrila a Metoda, tvorivé dielne organizované v spolupráci s piatimi regionálnymi spisovateľmi a ilustrátorkou upriamili na písanie a ilustrovanie vypočutých príbehov.)

10. miesto – Základná škola, Lipová, Spišská Nová Ves – 126 bodov

(Zorganizovala podujatie pod názvom „Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti“, ktoré sa skladalo z troch hlavných aktivít. V rámci prvej aktivity žiaci vytvorili rozprávkovú knihu zo svojich príbehov a ilustrácií. V rámci druhej aktivity uskutočnili Deň otvorených dverí v školskej knižnici. Tretia aktivita „Večer pod lampou“ bola venovaná večernému čítaniu žiakov v „rozprávkových miestnostiach“, literárnym súťažiam a tvorivým dielňam.)

Zvláštna cena súťaže

Časopisy Fifik a Quark venovali knižné odmeny vydavateľstva Perfekt v sume **200 €** Gymnáziu, Dukelská, Giraltovce, ktoré sa umiestnilo ako prvá stredná škola mimo poradia víťazov.

(Zorganizovali podujatie pod názvom „Rozprávka cestuje stáročiami a krajinami“, ktoré zahŕňalo šesť aktivít. Napríklad v rámci aktivity „Pracuj na sebe“ žiaci prekladali cudzojazyčné rozprávky. V rámci aktivity „Škola dokorán“ vo svojej školskej knižnici čítali škôlkarom rozprávky a pripravili pre nich vedomostný kvíz. V rámci aktivity „Rozprávky medzi nami“ pripravili pre celú školskú komunitu literárne súťaže a malé divadelné scény.)

Pod'akovanie školským knižniciam

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii a realizácii osláv **Medzinárodného dňa školských knižníc 22. októbra 2012** vo svojich školách.

Zvlášť ďakujeme **ministromi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušanovi Čaplovičovi** za prevzatie osobnej záštity nad „Súťažou o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“.

Veľkú vďaku vyjadrujeme aj **partnerom súťaže**, a to sekcii regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a časopisom Fifik a Quark.

Na záver úprimne gratulujeme všetkým **oceneným školským knižniciam**.

Hodnotiaca tabuľka

Poradové číslo	Číslo projektu	Názov a sídlo školy	Počet bodov	Poznámka
1.	26.	Stredná odborná škola záhradnícka Brezová 2 921 77 Piešťany	150	

2.	52.	Spojená škola - Špeciálna základná škola J. Fabiniho 3 052 01 Spišská Nová Ves	148	
3.	90.	Základná škola 023 54 Turzovka-Bukovina 305	146	
4.	50.	Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Zdravotnícka 3 940 51 Nové Zámky	144	
5.	316.	Základná škola J. A. Komenského 4 990 01 Veľký Krtíš	140	
6.	80.	Základná škola Juraja Fándlyho Fándlyho 763/7A 926 00 Sereď	138	
7.	224.	Základná škola Školská 757 946 14 Zemianska Oľča	137	
8.	19.	Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Petra a Pavla Komenského 64/17 067 81 Belá nad Cirochou	133	
9.	230.	Základná škola Meďňanská 514/5 019 01 Ilava	129	
10.	200.	Základná škola Lipová 13 052 01 Spišská Nová Ves	126	
11.	57.	Gymnázium Dukelská 30 087 20 Gíraltovce	118	
12.	104.	Základná škola s materskou školou 032 04 Stará Bystrica	114	
13.	99.	Základná škola s materskou školou Školská 8 059 18 Spišské Bystré	108	
14.	38.	Základná škola Tbiliská 4 831 06 Bratislava	107	
14.	42.	Základná škola Škultétyho 2326/11 955 01 Topoľčany	107	
15.	81.	Základná škola Školská 12 082 56 Pečovská Nová Ves	106	
16.	9.	Základná škola 951 42 Zbehy 661	105	
16.	37.	Základná škola s materskou školou SNP 5 956 41 Uhrovec	105	
17.	2.	Gymnázium Jána Hollého Na hlinách 30 917 01 Trnava	104	
17.	7.	Základná škola s materskou školou 065 11 Kolačkov 31	104	
17.	53.	Základná škola s materskou školou 966 71 Župkov 18	104	
17.	101.	Základná škola Školská 94 044 11 Trstené pri Hornáde	104	
17.	141.	Základná škola 913 21 Mníchova Lehota	104	

18.	39.	Základná škola 962 02 Vígláš 436	103	
18.	60.	Základná škola sv. Dominika Savia Školská 386 018 41 Dubnica nad Váhom	103	
18.	76.	Základná škola s materskou školou M. R. Štefánika 1 038 61 Vrútky	103	
18.	128.	Základná škola s materskou školou 044 43 Budimír 11	103	
19.	34.	Základná škola Modranská cesta 892 946 34 Bátorove Kosihy	102	
19.	66.	Základná škola J. A. Komenského Nová cesta 9 941 10 Tvrdošovce	102	
19.	115.	Základná škola Škultétyho 1 949 11 Nitra	102	
19.	140.	Spojená škola Gorkého 4/90 930 28 Okoč	102	
20.	74.	Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul Saratovská 87 934 05 Levice	101	
20.	124.	Gymnázium Školská 26 952 80 Vráble	101	
20.	130.	Základná škola 976 64 Beňuš 250	101	
20.	234.	Základná škola Stred 957 023 11 Zákopčie	101	
21.	49.	Základná škola s materskou školou 941 33 Kolta 245	100	
21.	187.	Základná škola Mieru 154 980 02 Jesenské	100	
21.	261.	Základná škola Námestie mládeže 587/17 960 01 Zvolen	100	
21.	269.	Základná škola Májové námestie 1 080 01 Prešov	100	
22.	48.	Základná škola s materskou školou Komenského 279/32 026 01 Dolný Kubín	99	
22.	216.	Základná škola Nábřežná 845 024 01 Kysucké Nové Mesto	99	
23.	40.	Gymnázium 1. mája 8 901 01 Malacky	98	
23.	59.	Základná škola nár. um. Ľ. Podjavorinskej s materskou školou 916 11 Bzince pod Javorinou	98	
23.	75.	Základná škola Vajanského 2844/47 984 01 Lučenec	98	

23.	88.	Základná škola V. Beniaka s materskou školou Školská 186/13 956 33 Chynorany	98	
23.	178.	Základná škola s materskou školou Vývojová 228 851 10 Bratislava-Rusovce	98	
23.	189.	Základná škola s materskou školou 029 54 Krušetnica 83	98	
23.	306.	Základná škola Komenského 2666/16 069 01 Snina	98	
24.	13.	Základná škola s materskou školou Ondreja Štefku Štefánikova 432 013 03 Varín	97	
24.	29.	Gymnázium Františka Švantnera Bernolákova 9 968 01 Nová Baňa	97	
24.	47.	Základná škola s materskou školou 013 03 Krasňany 19	97	
24.	67.	Základná škola s materskou školou 958 53 Skačany 539	97	
24.	92.	Základná škola s materskou školou Horelica 429 022 01 Čadca	97	
24.	119.	Základná škola Školská 190 900 50 Kráľová pri Senci	97	
24.	180.	Základná škola s materskou školou 935 85 Demandice	97	
24.	246.	Základná škola Jána Majku 695 925 63 Dolná Streda	97	
24.	309.	Základná škola Školská 482 966 01 Hliník nad Hronom	97	
25.	10.	Základná škola Farská lúka 64/A 986 01 Fiľakovo	96	
25.	18.	Stredná odborná škola obchodu a služieb Zoltána Kodálya 765 924 47 Galanta	96	
25.	61.	Spojená škola Školská 7 975 90 Banská Bystrica	96	
25.	134.	Základná škola sv. Ladislava Lipová 3868 955 01 Topoľčany	96	
25.	259.	Základná škola Bidovce 209 044 45 Košice	96	
26.	15.	Spojená škola - Špeciálna základná škola Pod papierňou 085 01 Bardejov	95	
26.	69.	Základná škola s materskou školou Kostolná 18 962 71 Hontianske Moravce	95	
26.	117.	Základná škola Lipová 2 015 01 Rajec	95	

26.	184.	Základná škola s materskou školou Berzehorská 154 049 51 Brzotín	95	
26.	238.	Základná škola SNP 1 066 01 Humenné	95	
27.	36.	Spojená škola - Špeciálna základná škola internátna Pod kalváriou 941 955 01 Topoľčany	94	
27.	82.	Základná škola Školská 526/53 972 51 Handlová	94	
27.	135.	Základná škola s materskou školou 956 08 Horné Obdokovce 393	94	
27.	206.	Základná škola s materskou školou 029 63 Mútne	94	
27.	219.	Základná škola s materskou školou Školská 3 072 14 Pavlovce nad Uhom	94	
27.	257.	Základná škola s materskou školou 908 46 Unín 420	94	
27.	272.	Základná škola s materskou školou 1. mája 3 900 84 Báhoň	94	
28.	5.	Základná škola s materskou školou T. G. Masaryka Námestie V. Dunajského 4/14 976 55 Ľubietová	93	
28.	21.	Základná škola T. J. Moussona 4 071 01 Michalovce	93	
28.	86.	Základná škola J. G. Tajovského Tajovského 1 903 01 Senec	93	
28.	116.	Spojená škola Beethovenova 27 917 08 Trnava	93	
29.	12.	Základná škola Angely Merici Halenárska 45 917 01 Trnava	92	
29.	16.	Špeciálna základná škola SNP 15 083 01 Sabinov	92	
29.	54.	Základná škola s materskou školou Podlužany 232 935 27 Hronské Kosihy	92	
29.	73.	Základná škola 985 52 Divín	92	
30.	63.	Súkromná základná škola BellAmos Východná 18 036 01 Martin	91	
30.	72.	Základná škola Kojatice 84 082 32 Svinia	91	
30.	83.	Základná škola 094 01 Ondavské Matiašovce	91	
30.	204.	Základná škola Eliáša Lániho 261/7 014 01 Bytča	91	
31.	3.	Základná škola s materskou školou Hradná 342 033 01 Liptovský Hrádok	90	

31.	78.	Základná škola s materskou školou 925 84 Vlčany	90	
31.	123.	Základná škola P. O. Hviezdoslava P. O. Hviezdoslava 43 079 55 Veľké Kapušany	90	
32.	35.	Základná škola s materskou školou Česká 10 831 03 Bratislava	89	
32.	209.	Základná škola Skalka 34 013 11 Lietavská Lúčka	89	
32.	254.	Základná škola Školská 299 95 185 Skýcov	89	
33.	25.	Gymnázium M. R. Štefánika Slnečná 2 931 01 Šamorín	88	
33.	133.	Základná škola Tribečská 1653/22 955 01 Topoľčany	88	
33.	185.	Základná škola Bystrická cesta 14 034 01 Ružomberok	88	
34.	31.	Gymnázium Bernolákova 37 942 01 Šurany	87	
34.	151.	Základná škola Mostná 3 946 03 Nové Zámky	87	
34.	188.	Stredná priemyselná škola elektrotechnická Komenského 44 040 01 Košice	87	
34.	210.	Špeciálna základná škola Tyršova 1 073 01 Sobrance	87	
34.	290.	Základná škola s materskou školou 055 66 Smolník 528	87	
35.	6.	Základná škola Sadová 620 905 01 Senica	86	
35.	144.	Základná škola 951 96 Jedľové Kostolany 75	86	
35.	267.	Základná škola s materskou školou Slovenského učeného Tovaríšstva 013 62 Veľké Rovné	86	
36.	8.	Základná škola internátna pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou Vlastenecké námestie 1 851 01 Bratislava	85	
36.	20.	Základná škola Devínska 12 940 01 Nové Zámky	85	
36.	27.	Základná škola s materskou školou Školská 528 956 07 Veľké Ripňany	85	
36.	94.	Základná škola Na Hôrke 30 949 03 Nitra	85	
36.	142.	Základná škola 919 61 Ružindol 3	85	

36.	148.	Základná škola Juh 1054 093 36 Vranov nad Topľou	85	
36.	153.	Gymnázium Adyho 7 943 01 Štúrovo	85	
36.	186.	Základná škola s materskou školou 972 25 Diviaky nad Nitricou 121	85	
36.	205.	Základná škola s materskou školou 029 62 Oravské Veselé 377	85	
36.	211.	Súkromná stredná odborná škola Dukelská 33 087 01 Giraltovcy	85	
36.	282.	Základná škola Komenského 333 059 35 Batizovce	85	
37.	14.	Stredná odborná škola Andyho Warhola Duchnovičova 506 068 01 Medzilaborce	84	
37.	177.	Základná škola 951 15 Poľný Kesov 69	84	
37.	214.	Základná škola s materskou školou 071 01 Zalužice	84	
37.	252.	Základná škola Šarfická 301 900 82 Blatné	84	
37.	260.	Základná škola s materskou školou Hlavná 66 980 11 Ožďany	84	
97.	292.	Základná škola Š. Moyses Školská 608 951 76 Tesárske Mlyňany	84	
38.	79.	Základná škola 956 15 Kovarce 164	83	
38.	93.	Základná škola s materskou školou 906 45 Štefanov 329	83	
38.	145.	Základná škola s materskou školou Jána Smreka 913 05 Melčice-Lieskové 377	83	
38.	160.	Základná škola Stampayho 928/76 943 42 Gbelce	83	
38.	194.	Základná škola s materskou školou Hviezdoslavova 38 956 17 Solčany	83	
39.	1.	Základná škola sv. Vojtecha Levická 903 952 01 Vráble	82	
39.	102.	Základná škola Nábřežná 95 940 57 Nové Zámky	82	
39.	139.	Základná škola Nábřežie mládeže 5 949 01 Nitra	82	
39.	158.	Základná škola Janka Palu 2 914 41 Nemšová	82	
39.	166.	Základná škola 951 71 Sľažany 122	82	
39.	202.	Základná škola Dargovských hrdinov 19 066 68 Humenné	82	

39.	276.	Základná škola s materskou školou 082 36 Lipovce 125	82	
40.	147.	Základná škola 044 19 Ruskov	81	
40.	203.	Základná škola Hviezdoslavova 822/8 028 01 Trstená	81	
40.	248.	Základná škola Hlavná 86 925 28 Pusté Úľany	81	
40.	301.	Základná škola s materskou školou Školská 447/2 039 01 Turčianske Teplice	81	
41.	23.	Základná škola Školská 1 906 32 Jablonica	80	
41.	64.	Stredná priemyselná škola dopravná Hlavná 113 040 01 Košice	80	
41.	126.	Základná škola s materskou školou Štúrova 276 018 53 Bolešov	80	
41.	195.	Základná škola s materskou školou 013 22 Rosina 624	80	
41.	208.	Stredná odborná škola podnikania Masarykova 24 081 79 Prešov	80	
41.	270.	Spojená škola - Základná škola Štúrova 231/123 061 01 Spišská Stará Ves	80	
41.	285.	Základná škola Školská 212 059 92 Huncovce	80	
41.	307.	Základná škola E. A. Cernana Ústredie 316 023 55 Vysoká nad Kysucou	80	
42.	28.	Spojená škola Krátka 11 927 01 Šaľa	79	
42.	43.	Základná škola s materskou školou 941 46 Trávnica 70	79	
42.	164.	Základná škola Béla Bartóka s VJM Bratislavská cesta 622/38 932 01 Veľký Meder	79	
42.	165.	Základná škola s materskou školou 913 24 Svinná 131	79	
42.	215.	Základná škola s materskou školou Školská 311 059 34 Spišská Teplica	79	
42.	232.	Spojená škola - Základná škola s materskou školou Školská 370/19 972 13 Nitrianske Pravno	79	
42.	279.	Základná škola s materskou školou Rudolfa Hečku 913 32 Dolná Súča 252	79	
42.	294.	Základná škola Bernolákova 1061 093 01 Vranov nad Topľou	79	
43.	179.	Cirkevná spojená škola Švermova 10 069 01 Snina	78	

44.	11.	Stredná odborná škola Košická 20 080 01 Prešov	77	
44.	46.	Základná škola Rozmarínová 1 945 01 Komárno	77	
44.	121.	Základná škola s materskou školou pri zdravotníckom zariadení Špitálska 6 949 01 Nitra	77	
44.	122.	Základná škola Benkova 34 949 11 Nitra	77	
44.	127.	Základná škola s materskou školou Školská 292/7 972 01 Bojnice	77	
44.	149.	Základná škola s materskou školou Karola Rapoša Pionierska 4 977 01 Brezno	77	
44.	170.	Odborné učilište internátne Palárikova 1602/1 069 01 Snina	77	
44.	182.	Hotelová akadémia Jana Andraščíka Pod Vinbargom 3 085 01 Bardejov	77	
44.	201.	Základná škola Konštantínova 1751/64 091 01 Stropkov	77	
44.	212.	Základná škola E. M. Šoltésovej M. R. Štefánika 3 963 01 Krupina	77	
44.	213.	Základná škola G. Haina 37 054 01 Levoča	77	
44.	275.	Súkromné športové gymnázium Elba Smetanova 2 080 05 Prešov	77	
44.	297.	Základná škola P. Jilemnického 1035/2 960 01 Zvolen	77	
45.	109.	Základná škola sv. Michala 42 934 01 Levice	76	
45.	183.	Základná škola s materskou školou P. E. Dobšinského 980 23 Teplý Vrch	76	
45.	190.	Základná škola s materskou školou Hôrky 200 010 04 Žilina	76	
45.	191.	Základná škola 094 35 Čaklov 495	76	
45.	207.	Základná škola Štefana Závodníka 018 22 Pružina 408	76	
45.	222.	Základná škola Školská 255/6 053 14 Spišský Štvrtok	76	
45.	226.	Základná škola Školská 2 908 51 Holíč	76	

45.	250.	Základná škola Eduarda Schreibera Schreiberova 372 020 61 Lednické Rovne	76	
45.	320.	Stredná odborná škola obchodu a služieb Lomonosovova 2797/6 918 54 Trnava	76	
46.	159.	Základná škola s materskou školou Vančurova 38 917 01 Trnava	75	
46.	175.	Základná škola s materskou školou Sasinkova 1 951 41 Lužianky	75	
46.	274.	Spojená škola - Základná škola Centrálňa 464 089 01 Svidník	75	
46.	302.	Základná škola internátna pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou 957 01 Brezolupy 30	75	
47.	24.	Špeciálna základná škola Mórica Beňovského Námestie sv. Cyrila a Metoda 9 922 03 Vrbové	74	
47.	105.	Spojená škola Školská 535/5 059 07 Lendak	74	
47.	138.	Základná škola s materskou školou 920 64 Kľačany 263	74	
47.	150.	Gymnázium J. M. Hurbana 17. novembra 1296 022 01 Čadca	74	
47.	243.	Základná škola Hviezdoslavova 1 082 71 Lipany	74	
47.	251.	Základná škola s materskou školou 972 28 Valaská Belá 242	74	
48.	33.	Gymnázium Hlínská 29 011 80 Žilina	73	
48.	107.	Obchodná akadémia D. M. Janotu 17. novembra 2701 022 01 Čadca	73	
48.	120.	Stredná odborná škola Komenského 12 075 01 Trebišov	73	
48.	196.	Spojená škola sv. Jána Bosca Trenčianska 66/28 018 51 Nová Dubnica	73	
48.	221.	Základná škola Nad Medzou 1 052 01 Spišská Nová Ves	73	
48.	287.	Spojená škola internátna Tovarnícka 1632 955 01 Topoľčany	73	
49.	167.	Stredná odborná škola strojnícka Športovcov 341/2 017 49 Považská Bystrica	72	
49.	225.	Stredná priemyselná škola elektrotechnická Hálova 16 851 01 Bratislava	72	
49.	241.	Základná škola Školská 168 059 38 Štrba	72	

50.	4.	Stredná odborná škola obchodu a služieb Osvety 17 968 01 Nová Baňa	71	
50.	68.	Základná škola S. Petőfiho s VJM 943 97 Kamenín 494	71	
50.	217.	Základná škola 1. mája 12 069 01 Snina	71	
51.	106.	Základná škola Severná 21 045 01 Moldava nad Bodvou	70	
51.	174.	Základná škola Cabajská 2 949 12 Nitra	70	
51.	263.	Základná škola J. A. Komenského Komenského 50 020 01 Púchov	70	
51.	278.	Základná škola J. Lipovského s materskou školou 913 11 Trenčianske Stankovce 405	70	
52.	111.	Základná škola Školská 235/10 017 01 Považská Bystrica	69	
52.	233.	Základná škola Martinská 20 010 08 Žilina	69	
52.	277.	Základná škola s materskou školou 094 01 Tovarné 173	69	
52.	304.	Základná škola s materskou školou Juraja Slávika Neresnického Školská 3 962 61 Dobrá Niva	69	
53.	77.	Stredná odborná škola Jozefa Szakkayho Grešákova 1 040 01 Košice	68	
53.	146.	Gymnázium Mikuláša Kováča Mládežnícka 51 974 04 Banská Bystrica	68	
53.	273.	Základná škola Alžbetin Dvor 81 900 42 Miloslavov	68	
54.	103.	Obchodná akadémia Scota Viatora 4 034 01 Ružomberok	67	
54.	193.	Základná škola Školská 394 013 12 Turie	67	
54.	220.	Základná škola - Grundschule Hlavná 121 056 01 Gelnica	67	
54.	305.	Základná škola Chmelová 136 086 33 Zborov	67	
55.	97.	Špeciálna základná škola internátna Vladimíra Predmerského Ľ. Stárka 12 911 05 Trenčín	66	
55.	118.	Základná škola J. Alexyho 1941/1 960 01 Zvolen	66	
55.	131.	Základná škola s materskou školou 067 73 Ubľa 120	66	

55.	137.	Súkromná základná škola Oravská cesta 11 010 01 Žilina	66	
55.	163.	Základná škola Školská 285 908 43 Čáry	66	
55.	223.	Základná škola s materskou školou 956 53 Slatina nad Bebravou	66	
55.	229.	Spojená škola - Základná škola s materskou školou Letná 3453/34 058 01 Poprad	66	
56.	154.	Základná škola s materskou školou 941 01 Michal nad Žitavou 276	65	
56.	253.	Základná škola Gorazdova 1174/2 020 01 Púchov	65	
57.	17.	Základná škola Holíčska 50 851 05 Bratislava	64	
57.	22.	Odborné učilište internátne Kapitulská 15 936 01 Šahy	64	
57.	262.	Gymnázium Študentská 4 069 01 Snina	64	
57.	298.	Základná škola SNP 966 04 Horná Žďaňa 107	64	
58.	199.	Základná škola Sládkovičova 10 034 01 Ružomberok	63	
58.	231.	Evanjelické gymnázium J. A. Komenského Škultétyho 10 040 01 Košice	63	
58.	242.	Základná škola J. M. Petzvala Moskovská 20 059 01 Spišská Belá 20	63	
58.	249.	Základná škola 094 05 Holčikovce	63	
59.	110.	Základná škola Komenského 1962/8 075 01 Trebišov	62	
59.	197.	Základná škola s materskou školou 029 47 Oravská Polhora	62	
59.	237.	Základná škola 082 57 Lutina 4	62	
60.	32.	Špeciálna základná škola Ádorská 35 929 01 Dunajská Streda	61	
60.	89.	Gymnázium Martina Hattalu Železničiarov 278 028 01 Trstená	61	
60.	247.	Základná škola s materskou školou Hlavná 293 900 89 Častá	61	
60.	303.	Základná škola Jána Zemana Školská 6 968 01 Nová Baňa	61	
61.	168.	Obchodná akadémia Komenského 1 066 01 Humenné	60	

61.	245.	Základná škola s materskou školou 055 62 Prakovce 307	60	
62.	30.	Spojená škola internátna Breziny 256 055 62 Prakovce	58	
62.	161.	Základná škola Jelenecká 72 951 01 Nitrianske Hrnčiarovce	58	
62.	192.	Základná škola Hany Zelinovej Čachovský rad 34 038 61 Vrútky	58	
63.	125.	Základná škola s materskou školou 941 34 Jasová 7	57	
63.	129.	Základná škola 044 47 Vtáčkovce	57	
63.	136.	Základná škola Energetikov 242/39 971 01 Prievidza	57	
63.	295.	Stredná priemyselná škola stavebná Veľká okružná 25 010 01 Žilina	57	
64.	62.	Gymnázium J. A. Komenského s VJM Stúrova 16 937 01 Želiezovce	56	
64.	71.	Základná škola Pankúchova 4 851 04 Bratislava	56	
64.	244.	Základná škola Komenského 307/22 089 01 Svidník	56	
64.	300.	Základná škola Obchodná 5 078 01 Sečovce	56	
65.	44.	Spojená škola Štefánikova 64 085 14 Bardejov	55	
65.	87.	Základná škola s VJM Hunyadiho 1256/16 077 01 Kráľovský Chlmec	55	
65.	98.	Základná škola s materskou školou 027 55 Dlhá nad Oravou 110	55	
66.	55.	Základná škola s materskou školou Martina Hamuljaka 029 64 Oravská Jesenica 141	54	
66.	113.	Základná škola Duchnovičova 480/29 068 01 Medzilaborce	54	
66.	114.	Základná škola s materskou školou S. Štúra 916 12 Lubina 1	54	
66.	256.	Stredná priemyselná škola Partizánska 1059 069 01 Snina	54	
66.	258.	Základná škola Dr. Janského 2 965 01 Žiar nad Hronom	54	
66.	265.	Základná škola P. J. Šafárika 3 971 01 Prievidza	54	
66.	317.	Stredná odborná škola Piešťanská 2262/80 915 01 Nové Mesto nad Váhom	54	

67.	198.	Základná škola Školská 3 053 04 Spišské Podhradie	53	
68.	45.	Základná škola Matice slovenskej 13 080 01 Prešov	51	
68.	218.	Gymnázium sv. Moniky Tarasa Ševčenka 1 080 01 Prešov	51	
69.	56.	Základná škola J. Horáka P. Dobšínskeho 17 969 01 Banská Štiavnica	50	
69.	155.	Základná škola Školská 1123/29 957 01 Bánovce nad Bebravou	50	
69.	255.	Základná škola J. Švermu 6 071 01 Michalovce	50	
69.	280.	Základná škola s materskou školou 913 08 Nová Bošáca	50	
69.	291.	Základná škola 962 25 Slatinské Lazany 112	50	
70.	91.	Základná škola Sama Tomášika Zeleného stromu 14 048 01 Rožňava	49	
71.	51.	Základná škola Na bielenisku 2 902 01 Pezinok	48	
71.	112.	Základná škola Mlynská 697/7 091 01 Stropkov	48	
71.	143.	Obchodná akadémia Inovecká 2041 955 94 Topoľčany	48	
71.	268.	Základná škola Školská 289 951 95 Obyce	48	
72.	176.	Základná škola Štvrtej sednice Tatrína Pionierska 351 916 21 Čachtice	47	
73.	65.	Stredná odborná škola lesnícka J. D. Matejovie Hradná 534 033 14 Liptovský Hrádok	46	
73.	173.	Základná škola Veternicova 20 841 05 Bratislava	46	
73.	284.	Stredná zdravotnícka škola Vrbická 632 031 01 Liptovský Mikuláš	46	
74.	152.	Základná škola SNP 5 942 01 Šurany	45	
75.	58.	Gymnázium Mládežnícka 22 936 01 Šahy	43	
75.	70.	Základná škola s materskou školou Školská 684 053 33 Nálepkovo	43	
76.	132.	Základná škola 072 41 Vyšná Rybnica 138	42	

77.	181.	Základná s materskou školou a ŠJ Osloboditeľov 204 067 83 Kamenica nad Cirochou	40	
78.	281.	Spojená škola Jána Vojaššáka internátna Kláštorská 24/a 054 01 Levoča	39	
79.	156.	Základná škola Budatínska 61 851 06 Bratislava	38	
79.	239.	Stredná zdravotnícka škola Lipová 32 066 01 Humenné	38	
80.	235.	Základná škola Fričovce 21 082 37 Široké	36	
80.	293.	Základná škola s materskou školou 991 42 Hrušov 497	36	
80.	310.	Gymnázium Školská 837 027 44 Tvrdošín	36	
81.	266.	Základná škola M. R. Štefánika 17 965 01 Žiar nad Hronom	35	
82.	96.	Základná škola Riazanská 75 831 03 Bratislava	34	
82.	227.	Základná škola s materskou školou 072 03 Rakovec nad Ondavou	34	
83.	236.	Spojená škola Kollárova 17 078 01 Sečovce	33	
83.	296.	Stredná zdravotnícka škola Pod kalváriou 1 940 01 Nové Zámky	33	
84.	228.	Gymnázium arm. gen. L. Svobodu Komenského 4 066 01 Humenné	32	
84.	299.	Základná škola Kráľovohoľská 413 976 71 Šumiac	32	
85.	289.	Základná škola s materskou školou Partizánska 391 916 24 Horná Streda	31	
86.	171.	Gymnázium Komenského 32 075 01 Trebišov	28	
87.	286.	Základná škola Pohraničná 9 945 01 Komárno	27	
88.	169.	Základná škola s materskou školou SNP 412 067 61 Stakčín	23	
89.	283.	Základná škola Školská 238 029 43 Zubrohlava	22	
	41.	Základná škola M. R. Štefánika SNP 3 900 28 Ivanka pri Dunaji	0	Nehodnotené
	84.	Základná škola J. A. Komenského Námestie B. Bartóka 497/20 932 01 Veľký Meder	0	Nehodnotené

85.	Základná škola Ľudovíta Štúra Pionierska 4 927 01 Šaľa	0	Nehodnotené
95.	Základná škola Medzilaborecká 11 821 01 Bratislava	0	Nehodnotené
100.	Základná škola P. Kellnera Hostinského Družstevná 835 979 01 Rimavská Sobota	0	Nehodnotené
108.	Základná škola s materskou školou Hlavná 267 076 12 Kuzmice	0	Nehodnotené
157.	Stredná odborná škola Sládkovičova 2723/120 069 27 Snina	0	Nehodnotené
162.	Materská škola P. J. Šafárika 394/2 927 00 Šaľa	0	Nehodnotené
172.	Základná škola L. Kossutha 56 077 01 Kráľovský Chlmec	0	Nehodnotené
240.	Základná škola s materskou školou 082 76 Torysa 26	0	Nehodnotené
264.	Reedukačné centrum 919 05 Trstín 345	0	Nehodnotené
271.	Základná škola Pribinova 1 953 01 Zlaté Moravce	0	Nehodnotené
288.	Špeciálna základná škola Lesná 9 946 03 Kolárovo	0	Nehodnotené
308.	Základná škola s materskou školou Školská 16 053 21 Markušovce	0	Nehodnotené
311.	Gymnázium V. Paulinyho-Tótha Malá hora 3 036 01 Martin	0	Nehodnotené
312.	Základná škola s materskou školou Hviezdoslavova 415/40 956 11 Ludanice	0	Nehodnotené
313.	Základná škola s VJM Školská 8 946 55 Pribeta	0	Nehodnotené
314.	Súkromná stredná odborná škola Hviezdoslavova 11 085 01 Bardejov	0	Nehodnotené
315.	Základná škola 094 34 Hlinné 138	0	Nehodnotené
318.	Základná škola Pod Mokrým 326 023 36 Radoľa	0	Nehodnotené
319.	Základná škola 919 53 Dechtice 514	0	Nehodnotené

Kontaktná osoba

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

Tel.: 02/68 20 86 10

Partneri

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

7. medzinárodná konferencia

Zborník príspevkov 16. máj 2013

Zostavila Mgr. Rozália Cenigová

Neprešlo jazykovou úpravou

Typografická úprava Mgr. Rozália Cenigová

Vydala Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2013

1. vydanie

Náklad 150 kópíí

Nepredajné

ISBN 978 – 80 – 970092 – 6 – 7

EAN 9788097009267

ISBN 978 – 80 – 970092 – 6 – 7

EAN 9788097009267